

ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา
กับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครศรีธรรมราช เขต 1

นางสาวกิ่งบุปผา จันทรบุญแก้ว

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2563

Relationship between the Administrative Skills of School Administrators
and the Operation of Student Support System in Schools
under Nakhon Si Thammarat Primary Educational
Service Area Office 1

Miss Kingbuppha Janbunkaew

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Administration

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2020

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ   ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา
กับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช
เขต 1

ชื่อและนามสกุล   นางสาวกิ่งบุปผา จันทร์บุญแก้ว
แขนงวิชา   บริหารการศึกษา
สาขาวิชา   ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา   อาจารย์ เรือเอกหญิง ดร.จุฬาลักษณ์ โสระพันธ์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2564

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ประธานกรรมการ

(อาจารย์ เรือเอกหญิง ดร.จุฬาลักษณ์ โสระพันธ์)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร.โสภณา สูดสมบูรณ์)

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

ผู้ศึกษา นางสาวกิ่งบุปผา จันทร์บุญแก้ว **รหัสนักศึกษา** 2622300438

ปริญญา ศีษศาสาตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ เรือเอกหญิง ดร.จุฬาลักษณ์ โสระพันธ์

ปีการศึกษา 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 2) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 จำนวน 302 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดของสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาและการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .98 และ .97 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่า 1) ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทักษะด้านมนุษย ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านความคิดรวบยอด และทักษะด้านความรู้ความคิด อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนทักษะด้านการศึกษาและการสอน อยู่ในระดับมาก 2) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน และด้านการคัดกรองนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อ อยู่ในระดับมาก และ 3) ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ ทักษะการบริหาร การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา
ประถมศึกษา

Independent study title: Relationship between the Administrative Skills of School Administrators and the Operation of Student Support System in Schools under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 1

Author: Miss Kingbuppha Janbunkaew; **ID:** 2622300438;

Degree: Master of Education (Educational Administration);

Independent study advisor: Lieutenant Dr. Chulalak Sorapan;

Academic year: 2020

Abstract

The objectives of this research were to study 1) the administrative skills of school administrators under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 1; 2) the operation of student support system in schools; and 3) the relationship between the administrative skills of school administrators and the operation of student support system in schools.

The research sample consisted of 302 teachers in schools under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 1, obtained by stratified random sampling based on school size. The employed research instrument was a questionnaire dealing on the administrative skills of school administrators and the operation of student support system in schools, with reliability coefficients of 0.98 and 0.97, respectively. The statistics employed for data analysis were the frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's product moment correlation coefficients.

Research findings revealed that 1) overall aspect of the administrative skills of school administrators was at the highest level; when considered each aspect, it was found that the human skills, the technical skills, the conceptual skills, and the cognitive skills were at the highest level; while the instructional skills was at the high level; 2) overall aspect of the operation of student support system of schools was at the highest level; when considered each aspect, it was found that the recognition of individual students, the student development promotion, and the student screening were at the highest level; while the prevention and problem solution, and the student referral were at the high level; and 3) the administrative skills of school administrators positively related to the operation of student support system in schools at the moderate level, which was significant at the .01 level.

Keywords: Administrative skills, The operation of student support system, School administrators, Primary education

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระเล่มนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก อาจารย์ เรือเอกหญิง ดร.จุฬาลักษณ์ โสระพันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาซึ่งได้ให้คำแนะนำ ติดตามการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้อย่างใกล้ชิดนับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งเสร็จสมบูรณ์ ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.โสภณา สุดสมบูรณ์ กรรมการสอบที่กรุณาให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขการศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ดร.กัณณวรัตน์ แกร์รุ่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดมะม่วงสองต้น ดร.จริยา ทองหอม ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ผศ.ดร.ประทุมทอง ไตรรัตน์ ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเครื่องมือวิจัยเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารและคณะครู โรงเรียนวัดวัวหลุง โรงเรียนวัดเทพมงคล โรงเรียนบ้านห้วยหาร โรงเรียนวัดพิศาลนฤมิตร ทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารและคณะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม รวมทั้งช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาราช เพื่อนนักศึกษา ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ทุกท่านที่ได้กรุณาให้การสนับสนุน ช่วยเหลือและให้กำลังใจกับผู้วิจัยตลอดมา

คุณประโยชน์และความดีที่เกิดจากการศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่ บิดา มารดา ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่กรุณาให้ความรู้ อบรมสั่งสอน สนับสนุนผู้วิจัยตลอดมา จนการศึกษาค้นคว้าอิสระเล่มนี้เสร็จสมบูรณ์ลงด้วยดี

กิ่งบุปผา จันทร์บุญแก้ว

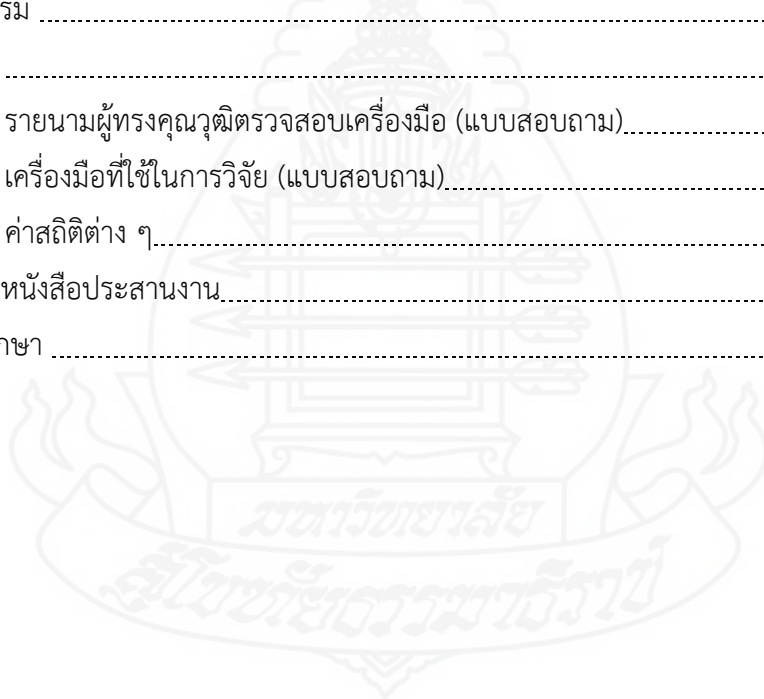
สิงหาคม 2564

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
สมมติฐานการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่ได้รับ	10
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	11
แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการบริหาร	12
แนวคิดเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	25
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1	42
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	48
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	56
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	56
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	57
การเก็บรวบรวมข้อมูล	58
การวิเคราะห์ข้อมูล	59
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	61
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	62
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1	63

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1	70
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา กับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1	77
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	80
สรุปการวิจัย	80
อภิปรายผล	85
ข้อเสนอแนะ	92
บรรณานุกรม	95
ภาคผนวก	105
ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ (แบบสอบถาม).....	106
ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (แบบสอบถาม).....	108
ค ค่าสถิติต่าง ๆ.....	119
ง หนังสือประสานงาน.....	131
ประวัติผู้ศึกษา	140

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 การสังเคราะห์ตัวแปรของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา	16
ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	56
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	62
ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 โดยภาพรวม	64
ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะด้านเทคนิคของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1	64
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะด้านมนุษยของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1	66
ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะด้านความคิดรวบยอด ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1	67
ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะด้านการศึกษาและการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1	68
ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะด้านความรู้ความคิด ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1	69
ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 โดยภาพรวม	70
ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	71

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ด้านการคัดกรองนักเรียน	72
ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน	73
ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา	74
ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ด้านการส่งต่อ	76
ตารางที่ 4.14 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา กับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ในภาพรวมและรายด้าน.....	77

๓

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย 5

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากแผนยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี พ.ศ. 2561-2580 ที่มีเป้าหมายในการพัฒนาประเทศในภาพรวม คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” ซึ่งมีการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ โดยมีประเด็นยุทธศาสตร์ชาติที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ในทุกมิติและทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ มีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ดีรอบด้าน มีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีคุณธรรมจริยธรรม และมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, 2561, น. 6-8) จากแผนยุทธศาสตร์ชาติดังกล่าวนำมาสู่กรอบความคิดสำคัญในการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ที่มีเป้าหมายของการจัดการศึกษา 5 ด้านสำคัญ คือ 1) ประชากรทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานอย่างทั่วถึง 2) ผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับบริการทางการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม 3) ระบบการศึกษามีคุณภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดความสามารถและเต็มตามศักยภาพ 4) มีระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างทั่วถึงมีคุณภาพ และมีการลงทุนทางการศึกษาที่คุ้มค่าและบรรลุเป้าหมาย และ 5) ระบบการศึกษาที่สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัตและบริบทที่เปลี่ยนแปลง ซึ่งจะเห็นได้ว่าเป้าหมายของจัดการศึกษาของแผนการศึกษาชาตินั้นได้ให้ความสำคัญกับผู้เรียนในทุกช่วงวัยและทุกกลุ่มเป้าหมาย ทั้งกลุ่มปกติผู้มีความสามารถพิเศษ ผู้มีความบกพร่องด้านต่าง ๆ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส เพื่อพัฒนาผู้เรียนเหล่านี้ให้มีคุณลักษณะ ทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะของแต่ละบุคคลให้ไปได้ไกลที่สุดเท่าที่ศักยภาพและความสามารถของแต่ละบุคคลพึงมี (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, น. 80-81)

ซึ่งระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเป็นระบบหนึ่ง ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ใช้เป็นมาตรการในการสนับสนุน ส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน คือ กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเป็นระบบขั้นตอน มีการส่งเสริม พัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหาเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดีมีทักษะการ

ดำรงชีวิต และรอดพ้นจากวิกฤติทั้งปวง (ศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2563, น. 3) โดยมีการกำหนดกระบวนการดำเนินงานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนไว้ 5 ประการ ดังนี้ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมพัฒนานักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559, น. 14) สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติมา บุญรักษา และปิยะนาถ บุญมีพิพิธ (2558, น. 348) ที่พบว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีเป้าหมายสำคัญ คือ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน โดยมุ่งหวังว่านักเรียนจะเจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพ ทั้งด้านสติปัญญา ความสามารถ คุณธรรมจริยธรรม และด้านการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในสังคม มีสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี ซึ่งการดำเนินงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพนั้นจำเป็นจะต้องได้รับการสนับสนุนจากบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องตระหนักถึงความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และให้การสนับสนุนการดำเนินงานหรือร่วมกิจกรรมตามความเหมาะสม (กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 2551, น. 3) สอดคล้องกับงานวิจัยของอาริษา วัฒนครใหญ่, ชูศักดิ์ เอกเพชร และนัญญ์ เจริญสุข (2560, น. 39) ซึ่งพบว่า การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นสิ่งผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเพื่อให้สถานศึกษาดำเนินงานได้ตามเป้าประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่วางไว้

ผู้บริหารสถานศึกษาถือได้ว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการศึกษา เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดนโยบาย แนวทางการทำงานของสถานศึกษา เป็นผู้ดำเนินการดำเนินงานต่าง ๆ และเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากร (อิชพนธ์ ไสยาสน์, 2562, น. 13) ซึ่งการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความรู้ความสามารถเป็นหลักในการพัฒนาองค์กร รวมทั้งเป็นผู้กำหนดพฤติกรรมของบุคลากรในสถานศึกษา (กัญญาพัชร รุนสงค์, 2559, น. 11) นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีทักษะการบริหาร ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่จะส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารหน่วยงานหรือองค์กร (พิมลพรรณ เพชรสมบัติ, 2561, น. 35) ในส่วนของทักษะการบริหารนั้นเป็นความสามารถของบุคคลในการบริหารจัดการงานในองค์กรให้บรรลุเป้าหมายและสามารถปฏิบัติงานได้อย่างคล่องแคล่ว ถูกต้อง เหมาะสม โดยเป็นความสามารถที่พัฒนาให้เกิดขึ้นได้จากการเรียนรู้และการรับการฝึกอบรม เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล (ทองสุข หงษ์ทอง, 2560, น. 22) ผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นผู้บังคับบัญชาทางการศึกษาประเภทหนึ่งที่จะต้องมีความรู้ ทักษะการบริหารที่สำคัญ คือ ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านความคิดรวบยอด ทักษะด้านการศึกษาและการสอน และทักษะด้านความรู้ความคิด (Drake & Roe, 1986) ซึ่งทักษะเหล่านี้เป็นทักษะสำคัญที่จะช่วยให้การบริหารสถานศึกษาประสบความสำเร็จ ดังนั้น ในการ

ดำเนินงานต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นที่จะต้องมีทักษะการบริหารที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของมานะศักดิ์ พรหมอ่อน และพิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2564, น. 120) ที่พบว่า ผู้บริหารสามารถเลือกใช้ทักษะทั้ง 5 ด้านในการบริหารงานในสถานศึกษาของผู้บริหารตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง และเพื่อให้งานประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพมากที่สุด

จากข้อมูลในปัจจุบันของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 พบว่า นักเรียนบางส่วนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 มีปัญหาในด้านการเรียนและความประพฤติ นักเรียนบางส่วนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ขาดเรียนบ่อย ขาดวินัยและคุณลักษณะอันพึงประสงค์บางประการ ซึ่งปัญหาดังกล่าวมีปัจจัยมาจากหลายสาเหตุโดยพบว่าที่ตั้งบริเวณสถานศึกษาส่วนใหญ่มีสภาพแวดล้อมเป็นชุมชนเมืองที่มีความแออัด มีประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น พื้นที่บริเวณโดยรอบเป็นแหล่งเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัด ทั้งห้างสรรพสินค้า ตลาดขนาดใหญ่ ร้านค้าต่าง ๆ สถานบันเทิงและแหล่งประกอบการต่าง ๆ มากมาย อีกทั้งมีการจ้างแรงงานคนจากหลากหลายพื้นที่ ทำให้ลักษณะประชากรในชุมชนส่วนใหญ่จะเป็นคนต่างพื้นที่ และมีการโยกย้ายถิ่นฐานของประชากรค่อนข้างบ่อยตามสถานะเศรษฐกิจและตามฤดูกาลของพืชผลทางการเกษตร ส่งผลให้นักเรียนย้ายเข้าและออกในสถานศึกษาเพื่อติดตามผู้ปกครอง และมีนักเรียนบางส่วนต้องหยุดเรียนเพื่อช่วยผู้ปกครองทำงาน ส่งผลให้เกิดปัญหาขาดเรียน การเรียนของนักเรียนไม่ต่อเนื่อง เกิดการซ้ำชั้น ออกกลางคัน และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ซึ่งจากข้อมูลผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมพื้นฐาน (O-net) ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2562 พบว่า ผลการทดสอบในวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 ซึ่งวิชาคณิตศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ย 35.67 วิชาวิทยาศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ย 37.41 และวิชาภาษาอังกฤษมีคะแนนเฉลี่ย 34.62 ในส่วนของการประเมินความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (National Test : NT) ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2562 พบว่าผลการทดสอบในวิชาคณิตศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 โดยวิชาคณิตศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ย 48.72 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1, 2564, น. 12-15) นอกจากนี้สภาวะทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้สภาพครอบครัวของนักเรียนส่วนใหญ่เป็นครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ มีปัญหาการหย่าร้างของผู้ปกครอง นักเรียนต้องอาศัยอยู่กับปู่ ย่า ตา ยาย หรือญาติพี่น้อง อีกทั้งความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่แทรกซึมวิถีชีวิตของผู้คนในสังคมทุกรูปแบบ และการไหลบ่าของวัฒนธรรมต่างชาติที่เข้าสู่สังคมไทย และสภาพปัญหาทางสังคมในปัจจุบันซึ่งมีปัญหา ด้านยาเสพติด การพนัน การติดเกม การมีแหล่งมั่วสุมต่าง ๆ บริเวณรอบ ๆ สถานศึกษา ประกอบกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

นครศรีธรรมราช เขต 1 ยังขาดการดำเนินงานที่เข้มแข็งและเป็นระบบ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1, 2563, น. 93) ซึ่งปัญหาเหล่านี้ส่งผลให้นักเรียนบางส่วนมี พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ มีปัญหาการติดเกมคอมพิวเตอร์จนถึงขั้นหมกมุ่น ให้ความสำคัญในการ ตัดสินปัญหาและข้อขัดแย้ง เข้าถึงสารสนเทศได้ง่าย ขาดหลักยึดเหนี่ยวจิตใจ ไม่เห็นความสำคัญของ หลักศาสนาและค่านิยมความเป็นไทย ขาดระเบียบวินัย ขาดคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่ดีบาง ประการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559, น.1-3)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยเห็นว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ ซึ่งจากการศึกษางานวิจัยพบว่ายังไม่มีคนดำเนินการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องดังกล่าว เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาและพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยให้การจัดการศึกษาเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

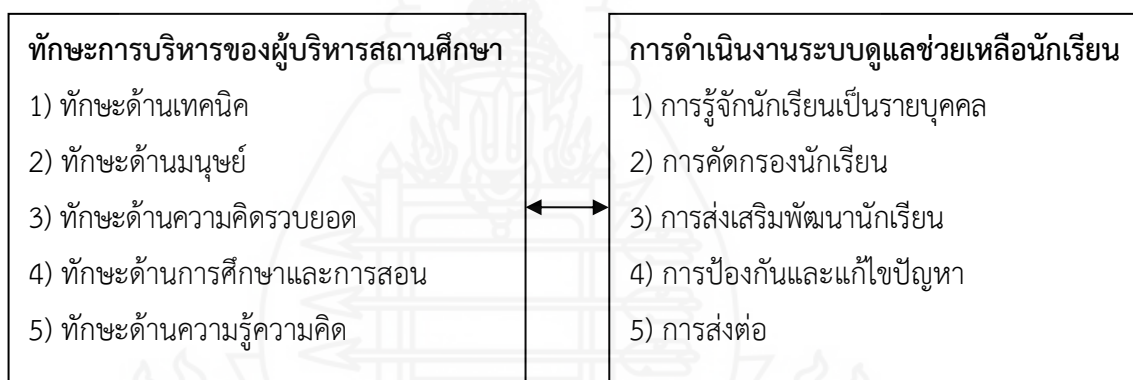
2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1
- 2.2 เพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนัก งานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1
- 2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการ ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการ บริหารของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งของนักวิชาการและนักการศึกษา ดังนี้ Katz (1974); Drake and Roe (1986); อุไรวรรณ รักยิ้ม (2558); ทองสุข หงส์ทอง (2560); มณีรัตน์ พรหมพุ่มพฤษ (2560); วาทีณี นานิคบุตร (2560); อัจฉรา คำพูล (2560); อัจฉราพรณ ป้องทองคำ (2560); ปรียาพร

ไชยพลบาล (2561); อริษา วงคำจันทร์ (2561); ชนิตา พลายแก้ว (2562) และ ลลิตตา อรรถสมบัติ (2562) แล้วนำแนวคิดเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษามาสังเคราะห์ห่อหุ้มประกอบ พบว่า ประกอบด้วย 5 ทักษะ คือ 1) ทักษะด้านเทคนิค 2) ทักษะด้านมนุษย 3) ทักษะด้านความคิดรวบยอด 4) ทักษะด้านการศึกษาและการสอน และ 5) ทักษะด้านความรู้ความคิด ส่วนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ดังนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559); นฤมล กอบแก้ว (2559); คมสันต์ ทะลายรัมย์ (2560); เพลินพิศ สิงห์คำ (2560); รจสุคนธ์ ดีประดับ (2560); วรธนา หอมทิพย์ (2560); จิตรภาพร สุทธิสาร (2562); สุธาร์ตน์ มณีรัตน์ (2562); พงษ์จันทร์ กลิ่นสุคนธ์ (2563) และ วีระ มีมาก (2563) แล้วนำแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษามาสังเคราะห์ห่อหุ้มประกอบ พบว่า ประกอบด้วย 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมพัฒนานักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อ ซึ่งได้กรอบแนวคิดในการศึกษา ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 มีความสัมพันธ์กันทางบวก

5. ขอบเขตของการวิจัย

5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ซึ่งศึกษาข้อมูลจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยมีการศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวข้องดังนี้

5.1.1 ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 ทักษะ คือ

1) ทักษะด้านเทคนิค 2) ทักษะด้านมนุษย 3) ทักษะด้านความคิดรวบยอด 4) ทักษะด้านการศึกษาและการสอน และ 5) ทักษะด้านความรู้ความคิด (Katz, 1974; Drake and Roe, 1986; อุไรวรรณ รักยิ้ม, 2558; ทองสุข หงส์ทอง, 2560; มณีรัตน์ พรรณพุ่มพฤษ, 2560; วาทีนี นานิคบุตร, 2560; อัจฉรา คำพูล, 2560; อัจฉราพรรณ ป้องทองคำ, 2560; ปรียาพร ไชยพลบาล, 2561; อริชา วงคำจันทร์, 2561; ชนิตา พลายแก้ว, 2562 และ ลลิตตา อรรถสมบัติ, 2562)

5.1.2 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ประกอบด้วย

1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมพัฒนานักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559; นฤมล กอบแก้ว, 2559; คมสันต์ ทะลายรัมย์, 2560; เพลินพิศ สิงห์คำ, 2560; รจสุคน ดีประดับ, 2560; วรธนา หอมทิพย์, 2560; จิตรภาพร สุทธิสาร, 2562; สุธารัตน์ มณีรัตน์, 2562; พองจันทร์ กลิ่นสุคนธ์, 2563 และ วีระ มีมาก, 2563)

5.2 ขอบเขตด้านประชากร

5.2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1,408 คน

5.3 ขอบเขตด้านตัวแปร

5.3.1 ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) ทักษะด้าน

เทคนิค 2) ทักษะด้านมนุษย 3) ทักษะด้านความคิดรวบยอด 4) ทักษะด้านการศึกษาและการสอน และ 5) ทักษะด้านความรู้ความคิด

5.3.2 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ประกอบด้วย

1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมพัฒนานักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อ

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 ทักษะการบริหาร หมายถึง ความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยอาศัยความรู้ ความชำนาญและประสบการณ์ในการดำเนินงาน รวมถึงความสามารถในการจัดการทรัพยากรอย่างคุ้มค่าเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย

6.1.1 ทักษะด้านเทคนิค หมายถึง การที่ผู้บริหารสามารถจัดทำแผนปฏิบัติการได้เหมาะสมกับสภาพและบริบทของสถานศึกษา มีการจัดระบบงานให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ มีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการบริหารงานได้อย่างเหมาะสม สามารถใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานได้อย่างเป็นระบบ มีความสามารถในการบริหารทรัพยากรในสถานศึกษาอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์ มีการกำหนดวิธีการ หลักเกณฑ์ ในการนิเทศ กำกับ ติดตาม การจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีกระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงานที่เหมาะสมและเป็นรูปธรรม

6.1.2 ทักษะด้านมนุษย หมายถึง การที่ผู้บริหารมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรภายในสถานศึกษาทุกระดับ สามารถปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่น ๆ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม มีการให้กำลังใจและคำชื่นชมกับบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ สามารถสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรมีความกระตือรือร้นในการทำงาน สามารถสร้างบรรยากาศให้เกิดความร่วมมือในการทำงานเป็นทีม มีความเข้าใจในพฤติกรรมและความแตกต่างระหว่างบุคคลของบุคลากร รับฟังความคิดเห็นของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา มีการติดต่อประสานงานและขอความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ ภายนอกสถานศึกษาให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และสามารถสื่อสารกับบุคคลต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

6.1.3 ทักษะด้านความคิดรวบยอด หมายถึง การที่ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของสถานศึกษาเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนจัดการศึกษา มีความสามารถในการวิเคราะห์งานและกำหนดขอบข่ายงานในสถานศึกษาได้อย่างถูกต้อง มีการนำนโยบายของรัฐและแผนการศึกษาชาติมากำหนดเป็นแผนงานของสถานศึกษาและนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถวางแผนการบริหารสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ มีการกำหนดโครงสร้างการบริหารและแต่งตั้งบุคลากรเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม สามารถคาดการณ์ถึงสิ่งที่จะส่งผลกระทบต่อสถานศึกษาและเตรียมพร้อมในการรับมือได้อย่างเหมาะสม มีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ อย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจดำเนินการต่าง ๆ สามารถปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การบริหารงานให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และมีการวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม

6.1.4 ทักษะด้านการศึกษาและการสอน หมายถึง การที่ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น มีการส่งเสริมให้มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการส่งเสริมการใช้สื่อการสอน เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ มีการส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาตนเองและทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีการนิเทศ ติดตามการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างสม่ำเสมอ มีการแนะนำเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลที่หลากหลายให้กับครู เพื่อให้ครูนำไปประยุกต์ใช้และเป็นผู้นำทางวิชาการให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา

6.1.5 ทักษะด้านความรู้ความคิด หมายถึง การที่ผู้บริหารมีความสามารถในการกำหนดและนำวิสัยทัศน์ของสถานศึกษามาใช้ในการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถบริหารงานได้อย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน และตรวจสอบได้ มีความสามารถในการใช้ความรู้ ความคิดในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการบริหารงานของสถานศึกษา มีการนำแนวคิด วิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารงานและพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีการปรับเปลี่ยนแนวคิดและการบริหารจัดการให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน และมีความสามารถในการพัฒนาและสร้างสรรค์ผลงานเพื่อให้เกิดผลดีต่อการบริหารงานในสถานศึกษา

6.2 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นขั้นตอน มีเครื่องมือและวิธีการที่มีคุณภาพ เพื่อให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขซึ่งประกอบด้วย

6.2.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การที่สถานศึกษามีการกำหนดกรอบแผนงานและแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การจัดทำทะเบียนสะสมนักเรียนเป็นรายบุคคลทุกระดับชั้นและเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ การใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน เพื่อวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล การศึกษานักเรียนเป็นรายกรณี ทุกครั้งที่พบนักเรียนมีปัญหา การรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคลด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกตพฤติกรรม การสัมภาษณ์ การสำรวจ การทดสอบ เป็นต้น การมอบหมายให้ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาไปเยี่ยมบ้านนักเรียน และการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียน สรุปผลและจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ

6.2.2 การคัดกรองนักเรียน หมายถึง การที่สถานศึกษากำหนดเกณฑ์ในการคัดกรองนักเรียนที่ชัดเจน มีการแบ่งนักเรียนเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา กลุ่มพิเศษ มีการกำหนดให้ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา สรุปและรายงานผลการคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคลและรายห้องเรียน มีการเก็บข้อมูลการคัดกรองนักเรียนแต่ละกลุ่มไว้เป็นความลับ และจัดทำเอกสารสารสนเทศผลการคัดกรองนักเรียนเป็นปัจจุบันและจัดเก็บเป็นระบบ

6.2.3 การส่งเสริมพัฒนานักเรียน หมายถึง การที่สถานศึกษามีแผนงาน โครงการ กิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนโดยครอบคลุมนักเรียนทุกกลุ่ม มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและ

พัฒนานักเรียนที่สอดคล้องกับผลการคัดกรองนักเรียน มีการจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนทุกภาคเรียน มีการจัดกิจกรรมโฮมรูมอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง จัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด หรือกลุ่มผู้บำเพ็ญประโยชน์อย่างจริงจังและต่อเนื่อง จัดกิจกรรมอบรมคุณธรรม จริยธรรมประจำสัปดาห์ จัดกิจกรรมเสริมสร้างความสามารถพิเศษของนักเรียนที่เหมาะสมตามศักยภาพ จัดกิจกรรมชมรม ตามความสนใจของนักเรียน มีการติดตามพฤติกรรมนักเรียนจากการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนอย่างต่อเนื่อง และมีการรายงานและประเมินผลในการส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนเพื่อนำไปสู่การพัฒนางานที่ครอบคลุมทุกด้านและทุกกิจกรรม

6.2.4 การป้องกันและแก้ไข้ปัญหา หมายถึง การที่สถานศึกษามีบริการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียนอย่างเป็นระบบ มีครูแนะแนว/ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาที่ทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษากับนักเรียน มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรและสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนอย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง มีการจัดกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อให้นักเรียนที่มีผลการเรียนดีได้ช่วยเหลือเพื่อนที่มีผลการเรียนอ่อนกว่า มีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองในการช่วยเหลือแก้ไข้ปัญหาของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีการมอบหมายให้ครูติดตามผลหลังจากมีการให้คำปรึกษาช่วยเหลือนักเรียนไปแล้ว และมีการรายงานและประเมินผลด้านการป้องกันและแก้ไข้ปัญหานักเรียนเพื่อนำไปสู่การช่วยเหลือนักเรียนอย่างเหมาะสม

6.2.5 การส่งต่อ หมายถึง การที่สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการส่งต่อนักเรียนทั้งการส่งต่อภายในและการส่งต่อภายนอก โดยมีการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปยังครูแนะแนว/ครูฝ่ายปกครอง/ครูประจำวิชา/ครูพยาบาล ในการให้ความช่วยเหลือ มีการประชุมร่วมกันในการพิจารณาข้อมูลนักเรียนที่มีปัญหาเพื่อส่งต่อภายนอก มีการประสานงานกับบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องในการส่งต่อนักเรียน มีการส่งต่อนักเรียนให้ผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องช่วยเหลือ มีการสร้างความเข้าใจและชี้แจงให้นักเรียนกับผู้ปกครองทราบถึงความจำเป็นที่ต้องส่งต่อ มีการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองในขณะที่นักเรียนอยู่ในการดูแลของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อรับทราบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน มีการส่งเสริมให้ครูมีการบันทึกข้อมูลการส่งต่อเป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจนและต่อเนื่อง และมีการติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียนจากผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ

6.3 ครู หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการสอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

6.4 สถานศึกษา หมายถึง หน่วยงานที่ทำหน้าที่จัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 จำนวน 110 โรงเรียน

7. ประโยชน์ที่ได้รับ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1

7.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สามารถนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลในการวางแผน ปรับปรุงการฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และเพื่อเพิ่มศักยภาพของบุคคลที่จะเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา

7.2 ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองด้านทักษะการบริหารเพื่อปรับปรุงวางแผนการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

7.3 ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี จากเอกสาร หนังสือ และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการบริหาร
  - 1.1 ความหมายของทักษะการบริหาร
  - 1.2 ความสำคัญของทักษะการบริหาร
  - 1.3 ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา
2. แนวคิดเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
  - 2.1 ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
  - 2.2 ความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
  - 2.3 ประโยชน์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
  - 2.4 กระบวนการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1
  - 3.1 ความเป็นมา
  - 3.2 ข้อมูลทั่วไป
  - 3.3 ทิศทางการจัดการศึกษา
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการบริหาร

1.1 ความหมายของทักษะการบริหาร

ในการบริหารงานในองค์การให้บรรลุตามเป้าหมายนั้นผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถในการบริหารงาน และจำเป็นต้องมีทักษะการบริหาร เพื่อให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งนักทฤษฎี นักการศึกษาและนักวิจัยได้ให้ความหมายของทักษะการบริหารไว้ดังนี้

Katz (1995, pp. 33 อ้างถึงใน สุदारัตน์ เหมาะสมาน, 2561, น. 17) ได้ให้ความหมายของทักษะการบริหาร หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารที่ใช้ในการบริหารงานเพื่อความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลประกอบด้วย 3 ทักษะ คือ ทักษะด้านเทคนิควิธี ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านความคิดรวบยอด

Drake and Roe (1986, pp. 90-102 อ้างถึงใน ดำรง กำเริ้ว, 2563, น. 10) ได้ให้ความหมายของทักษะการบริหาร หมายถึง ความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหาร ที่ประกอบด้วยทักษะที่จำเป็นในการบริหารสถานศึกษา มี 5 ทักษะ ได้แก่ ทักษะด้านความรู้ความคิด ทักษะด้านเทคนิควิธี ทักษะด้านการศึกษาและการสอน ทักษะด้านมนุษย และทักษะด้านความคิดรวบยอด

อุไรวรรณ รักยิ้ม (2558, น. 12) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับทักษะการบริหารไว้ว่า หมายถึง ความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหาร ตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากองค์การอย่างถูกต้องและรวดเร็ว โดยใช้ทรัพยากรบุคคลและทรัพยากรด้านอื่นๆ ที่มีอยู่โดยการผ่านกระบวนการทางการบริหารอย่างมีระบบและคุ้มค่าเพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลตามที่องค์กรกำหนดไว้

อัจฉราพรรณ ป้องทองคำ (2560, น. 15) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับทักษะการบริหารไว้ว่าหมายถึง ความสามารถของบุคคลที่ได้ใช้ความรู้ ความชำนาญและประสบการณ์ในการดำเนินงานต่อองค์กรอย่างเป็นระบบให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ซาลีนา กอและ (2561, น. 25) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับทักษะการบริหารไว้ว่า หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่ได้ใช้ความรู้ความชำนาญและความเชี่ยวชาญในการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ในองค์การให้คุ้มค่าบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่องค์กรตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบผลสำเร็จ

ปัทมา ประทุมสุวรรณ (2562, น. 25) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับทักษะการบริหารไว้ว่า หมายถึง ความสามารถ ความชำนาญ ความคล่องแคล่ว ว่องไว และถูกต้องในการบริหารงานของผู้บริหารที่แสดงว่าเป็นผู้บริหารงานที่ดี มีประสิทธิภาพ สามารถบริหารงานและนำพาองค์กรไปสู่

ความสำเร็จได้ดี โดยสามารถแสดงออกได้ทั้งทางร่างกายและสติปัญญา เป็นที่ยอมรับของบุคคลในสังคม

สรุปได้ว่า ทักษะการบริหาร หมายถึง ความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหาร โดยอาศัยความรู้ ความชำนาญและประสบการณ์ในการดำเนินงาน รวมถึงมีความสามารถในการจัดการทรัพยากรอย่างคุ้มค่าเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ความสำคัญของทักษะการบริหาร

ทักษะการบริหารมีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการดำเนินงานในองค์กรให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งนักการศึกษาและนักวิจัยได้ให้ความสำคัญของทักษะการบริหารไว้ดังนี้

สุภาพร แก่นนาคำ (2556, น. 27) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับความสำคัญของทักษะการบริหารไว้ว่า การที่ผู้บริหารจะสามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น องค์กรประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งประการหนึ่ง นอกจากความรู้ ความสามารถ ตามหลักการ ทฤษฎีและลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารแล้ว คือ ทักษะการบริหารงาน ที่จะสามารถใช้ได้อย่างเหมาะสมตามระดับของผู้บริหาร เพื่อให้บุคลากรเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานได้สำเร็จ รวดเร็ว และมีคุณภาพ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ขององค์กร

เกษร สมาทอง (2560, น. 38) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับความสำคัญของทักษะการบริหารไว้ว่า ทักษะการบริหารมีความสำคัญและจำเป็นต่ออย่างมากต่อการบริหารเนื่องจากเป็นปัจจัยที่สำคัญ หรือเป็นตัวจักร เป็นกลไกที่สำคัญที่ทำให้การบริหารในโรงเรียนประสบความสำเร็จ และเกิดประสิทธิผล

วิศรา บุญธรรม (2560, น. 15) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับความสำคัญของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่า เป็นความสามารถด้านศักยภาพ ความชำนาญของผู้บริหารสถานศึกษา รวมทั้งการใช้ศาสตร์และศิลป์ซึ่งจะต้องใช้ทักษะการบริหารงานหลายด้านมาประกอบกัน ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญและจำเป็นของผู้บริหารที่จะทำให้บริหารงานได้ประสบความสำเร็จ มีประสิทธิภาพอย่างยิ่งและเกิดประสิทธิผลในสถานศึกษา

อริษา วงคำจันทร์ (2561, น. 10) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับความสำคัญของทักษะการบริหารไว้ว่า ทักษะการบริหารมีความจำเป็นอย่างมากในการปรับตัวรับกับเปลี่ยนแปลง เพราะสถานศึกษาจะต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ผู้บริหารจึงต้องมีความรู้ ความสามารถและความชำนาญในการบริหารสถานศึกษา ที่สามารถแก้ปัญหาในการดำเนินงานต่าง ๆ ได้ดี เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ทักษะการบริหารมีความสำคัญต่อผู้บริหารในการบริหารงานในองค์กร ผู้บริหารที่มีทักษะการบริหารที่ดีจะทำให้การบริหารงานในองค์กรประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

1.3 ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นความสามารถในการบริหารเพื่อให้สถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยนักทฤษฎี นักการศึกษา และนักวิจัยได้กล่าวถึงทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ ดังนี้

Katz (1974 อ้างถึงใน สุวิทย์ สงรัมย์, 2562, น. 16-17) ได้ทำการวิเคราะห์ความรู้ความสามารถของผู้บริหารโดยใช้วิธีที่เรียกว่า three skill method หรือ ทฤษฎีสามทักษะ พบว่าผู้บริหารจะประสบความสำเร็จมากน้อยกว่ากันหรือไม่ขึ้นอยู่กับทักษะที่สำคัญ 3 ทักษะ คือ 1) ทักษะด้านเทคนิค 2) ทักษะด้านมนุษย และ 3) ทักษะด้านความคิดรวบยอด

Drake and Roe (1986, pp. 29-30 อ้างถึงใน ศรีัญญา น้อยพิมาย, 2562, น. 36) ได้เสนอแนะว่าทักษะที่จำเป็นในการบริหารสถานศึกษานั้นควรมี 5 ทักษะ โดยเพิ่มจากทฤษฎี 3 ทักษะของ Katz คือ 1) ทักษะด้านเทคนิค 2) ทักษะด้านมนุษย 3) ทักษะด้านความคิดรวบยอด และอีก 2 ทักษะที่เพิ่มไป คือ 4) ทักษะด้านการศึกษาและการสอน และ 5) ทักษะด้านความรู้ความคิด

อุไรวรรณ รักษ์ยม (2558) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 โดยได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษามี 5 ทักษะ คือ 1) ทักษะด้านความรู้ความคิด 2) ทักษะด้านเทคนิค 3) ทักษะด้านการศึกษาและการสอน 4) ทักษะด้านมนุษย และ 5) ทักษะด้านความคิดรวบยอด

ทองสุข หงส์ทอง (2560) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 โดยได้สรุปเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษามี 3 ทักษะ คือ 1) ทักษะด้านความคิดรวบยอด 2) ทักษะด้านมนุษย และ 3) ทักษะด้านเทคนิค

มณีรัตน์ พรหมพุ่มพฤษ (2560) ได้ศึกษาทักษะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 โดยได้สรุปเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษามี 6 ทักษะ คือ 1) ทักษะด้านความเป็นผู้นำ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการเป็นผู้นำกำกับทิศทางองค์กร 2) ทักษะด้านการคิดและการตัดสินใจ 3) ทักษะด้านการวางแผน 4) ทักษะด้านการบริหารงาน 5) ทักษะด้านการบริหารบุคคล และ 6) ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร

วาทีณี นานิคบุตร (2560) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา โดยได้สรุปเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาวามี 5 ทักษะ คือ 1) ทักษะด้านความรู้ความคิด 2) ทักษะด้านเทคนิค 3) ทักษะด้านการศึกษาและการสอน 4) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และ 5) ทักษะด้านความคิดรวบยอด

อัจฉรา คำพูล (2560) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของทักษะการบริหารกับกระบวนการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยได้สรุปเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาวามี 5 ทักษะ คือ 1) ทักษะด้านความคิดรวบยอด 2) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ 3) ทักษะด้านเทคนิค 4) ทักษะด้านการศึกษาและการสอน และ 5) ทักษะด้านความรู้ความคิด

อัจฉราพรรณ ป้องทองคำ (2560) ได้ศึกษาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยได้สรุปเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาวามี 5 ทักษะ คือ 1) ทักษะด้านความรู้ความคิด 2) ทักษะด้านเทคนิค 3) ทักษะด้านการศึกษาและการสอน 4) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และ 5) ทักษะด้านความคิดรวบยอด

ปรียาพร ไชยพลบาล (2561) ได้ศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ โดยได้สรุปเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาวามี 3 ทักษะ คือ 1) ทักษะด้านเทคนิค 2) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และ 3) ทักษะด้านความคิดรวบยอด

อริษา วงคำจันทร์ (2561) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการจัดการศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรีเขต 1 โดยได้สรุปเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาวามี 5 ทักษะ คือ 1) ทักษะด้านความคิดรวบยอด 2) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ 3) ทักษะด้านเทคนิค 4) ทักษะด้านการศึกษาและการสอน และ 5) ทักษะด้านความรู้ความคิด

ชนิตา พลายแก้ว (2562) ได้ศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยได้สรุปเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาวามี 7 ทักษะ คือ 1) ทักษะด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ 2) ทักษะด้านเทคนิค 3) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ 4) ทักษะด้านความคิดรวบยอด 5) ทักษะด้านการเป็นผู้นำ 6) ทักษะด้านการศึกษา และ 7) ทักษะด้านการประเมินผล

ลลิตตา อรรถสมบัติ (2562) ได้ศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูในเครือข่ายโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย 11 แห่ง โดยได้สรุปเกี่ยวกับทักษะการบริหารของ

จากตารางที่ 2.1 แสดงการสังเคราะห์ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการและนักการศึกษา จำนวน 12 ท่าน โดยผู้วิจัยคัดเลือกตัวแปรที่มีความถี่ตั้งแต่ 6 ขึ้นไป ได้ตัวแปรองค์ประกอบของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งหมด 5 ทักษะ ได้แก่ 1) ทักษะด้านเทคนิควิธี 2) ทักษะด้านมนุษย 3) ทักษะด้านความคิดรวบยอด 4) ทักษะด้านความรู้ความคิด และ 5) ทักษะด้านการศึกษาและการสอนโดยแต่ละด้านมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.3.1 ทักษะด้านเทคนิค

ทักษะด้านเทคนิคเป็นทักษะที่มีความจำเป็นสำหรับผู้บริหาร เพราะเป็นการนำเครื่องมือ เทคนิค กระบวนการมาใช้ในการบริหารงานเพื่อให้งานประสบความสำเร็จ โดยมีนักวิชาการและนักการศึกษาให้ความหมายไว้ ดังนี้

Katz (1974 อ้างถึงใน สุวัฒน์ นาวงษ์, 2562, น. 11) ได้ให้ความหมายของทักษะด้านเทคนิคว่า ทักษะด้านเทคนิค หมายถึง ความเข้าใจ และความเชี่ยวชาญเฉพาะในกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยการใช้วิธีการ กระบวนการ ขั้นตอนการปฏิบัติหรือการใช้เทคนิคต่าง ๆ

Drake and Roe (1986 อ้างถึงใน ศรัญญา น้อยพิมาย, 2562, น. 36) กล่าวว่า ทักษะด้านเทคนิค หมายถึง ความสามารถและความเชี่ยวชาญเฉพาะทางของผู้บริหารในการใช้เครื่องมือและเทคนิควิธีในการปฏิบัติงานและสามารถแนะนำหรือชี้แนะให้ผู้อื่นปฏิบัติตามได้

อุไรวรรณ รักษ์ยิ้ม (2558, น. 21) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับทักษะด้านเทคนิคไว้ว่า ทักษะด้านเทคนิคเป็นทักษะของผู้บริหารด้านกระบวนการและเทคนิคต้องอาศัยความสามารถในการวิเคราะห์ การใช้เทคโนโลยี ข้อมูลสารสนเทศ และการรู้จักใช้เครื่องมือในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพทักษะด้านเทคนิควิธีนี้เป็นทักษะที่ผู้บริหารสามารถพัฒนาตนเองได้ไม่ยากนัก ส่วนมากจะบรรจุไว้ในวิชาต่าง ๆ ทางการบริหารและสั่งสมมาจากประสบการณ์ เช่น การเขียนคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษร การพูด การจัดซื้อจัดจ้าง การทำบัญชีการรู้จักจัดตารางทำงานแบบฟอร์มทะเบียนและการใช้สอยต่าง ๆ การก่อสร้าง การสอน การรู้จักใช้อุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ เป็นต้น

ทองสุข หงส์ทอง (2560, น. 6) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับทักษะด้านเทคนิคไว้ว่า หมายถึง ความสามารถในการทำงานด้านที่เกี่ยวกับกิจกรรมเฉพาะอย่าง ซึ่งเกี่ยวกับวิธีการ กระบวนการและเทคนิคอาศัยความรู้การวิเคราะห์และรู้จักใช้เครื่องมือในการปฏิบัติงานรู้งาน และสามารถปฏิบัติงานได้ โดยเป็นเจ้าของข้อมูลสารสนเทศทางด้านการเคลื่อนไหวและพฤติกรรม ความสามารถของบุคคล ความรู้เรื่องระเบียบ การควบคุมงานการหาแนวทางการดูแลการทำงานร่วมกันโดยวิธีการทางเทคนิคเฉพาะ ทักษะที่ผู้บริหารจำเป็นต้องรู้มี 4 เรื่อง คือ ด้านการศึกษา ความสัมพันธ์กับชุมชน การเงิน และสิ่งอำนวยความสะดวกการพัฒนากำลังคน

วาทีณี นานิคบุตร (2560, น. 47) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับทักษะด้านเทคนิคไว้ว่า หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการทำงานมีความเข้าใจในงานจัดเป็นความสามารถด้านปฏิบัติงานเฉพาะอย่าง ผู้นำในหน่วยงานจะต้องรู้ แม้จะไม่ได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ทักษะหรือความสามารถในด้านนี้หาได้ด้วยการศึกษาอบรมการฝึกงานหรือการเรียนรู้จากประสบการณ์โดยตรงของตนเอง

อัจฉราพรรณ ป้องทองคำ (2560, น. 26) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับทักษะด้านเทคนิคไว้ว่า หมายถึง การใช้วิธีการ กระบวนการและเครื่องมือที่จำเป็นในการบริหารสถานศึกษาเพื่อผลสำเร็จของงานในการทำกิจกรรมและส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปรียาพร ไชยพลบาล (2561, น. 20) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับทักษะทางเทคนิคไว้ว่า หมายถึง ความสามารถ ความชำนาญ ความเชี่ยวชาญของผู้บริหารสถานศึกษาในการปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่ง รวมถึงความสามารถในการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ เทคนิค วิธีการในการบริหารให้เกิดผลสำเร็จ และสามารถแนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติตามได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

ชนิตา พลายแก้ว (2562, น. 30) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับทักษะด้านเทคนิคไว้ว่า หมายถึง ความสามารถและความชำนาญในการจัดสรรทรัพยากรและใช้เครื่องมือในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด การปรับแผนงานให้สอดคล้องกับงบประมาณ มีวิธีการบริหารการเงิน การบัญชีและสินทรัพย์อย่างเป็นระบบสามารถแก้ไขปัญหาและพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม มีความสามารถในการปรับปรุงระบบการทำงานเพื่อเพิ่มศักยภาพของสถานศึกษา การทำข้อมูลสารสนเทศ รวมไปถึงความสามารถในการดำเนินการประชุมเพื่อให้ได้ข้อสรุปที่เป็นประโยชน์ในการบริหารสถานศึกษา

ลลิตตา อรรถสมบัติ (2562, น. 6-7) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับทักษะด้านเทคนิคไว้ว่า หมายถึง การมีการบริหารงานโดยใช้แผนเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงาน บริหารจัดการระบบงานให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศใช้ประกอบการบริหารงานได้อย่างเหมาะสม กำหนดหลักเกณฑ์การนิเทศ ควบคุม กำกับ ติดตามการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จัดระบบบริหารกิจกรรมเสริมให้กับนักเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนตามสาระของหลักสูตรใช้เครื่องมือเพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงานได้อย่างถูกต้อง มีการนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินครั้งก่อนที่จำเป็นมาใช้ในการวางแผนงานในครั้งต่อไป จัดลำดับความสำคัญของแต่ละกิจกรรมเพื่อลดปัญหาข้อพิพาท เป็นตัวอย่างที่ดีในการบริหารจัดการเรียนการสอนให้แก่ครูผู้สอนได้ จัดเอกสารหลักสูตร คู่มือ และสื่อการเรียนการสอน ให้กับครูผู้สอนได้ตรงตามความต้องการ

สรุปได้ว่า ทักษะด้านเทคนิค หมายถึง ความสามารถ และเชี่ยวชาญเฉพาะทางของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานต่าง ๆ โดยใช้วิธีการ กระบวนการ เครื่องมือและการใช้เทคนิควิธีเพื่อให้การดำเนินงานต่าง ๆ ประสบความสำเร็จ

1.3.2 ทักษะด้านมนุษย

ทักษะด้านมนุษยถือได้ว่าเป็นทักษะที่มีความจำเป็นสำหรับผู้บริหาร เพราะผู้บริหารจะต้องสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรในการทำงานร่วมกันเพื่อให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ โดยมีนักวิชาการและนักการศึกษาให้ความหมายไว้ ดังนี้

Katz (1974 อ้างถึงใน สุวัฒน์ นาวงษ์, 2562, น. 11) ได้ให้ความหมายของทักษะมนุษยว่า ทักษะมนุษย หมายถึงความสามารถของผู้บริหารในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการสร้างความร่วมมือในทีม เพื่อให้สามารถทำงานได้บรรลุเป้าหมายขององค์การ

Drake and Roe (1986 อ้างถึงใน ศรีัญญา น้อยพิมาย, 2562, น. 36) กล่าวว่า ทักษะด้านมนุษยหมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความเข้าใจสภาพความแตกต่างของมนุษย และสามารถสร้างระบบความร่วมมือระหว่างผู้ร่วมงานฝ่ายต่าง ๆ ได้

อุไรวรรณ รักษ์ยม (2558, น. 24) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับทักษะด้านมนุษยไว้ว่า ทักษะด้านมนุษยเป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย การเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ดี ปรับตัวเข้ากับบุคคลและชุมชนได้ ให้ความช่วยเหลือผู้ร่วมงานเมื่อมีความต้องการเกิดขึ้น สามารถสะท้อนความรู้สึกและความคิดออกมาได้ดี มีส่วนร่วมในการอภิปราย สร้างความสัมพันธ์อันดี และสร้างบรรยากาศที่ดีให้เกิดขึ้นในองค์กร มีความสามารถในการแก้ปัญหาข้อขัดแย้งต่าง ๆ ได้ดี ให้ความสำคัญแก่เพื่อนร่วมงาน มีส่วนร่วมในกิจกรรมของสังคม มีทักษะในการกระตุ้น หรือจูงใจ และการใช้คำสั่งต้องชัดเจนและให้โอกาสแสดงความคิดเห็น

ทองสุข หงส์ทอง (2560, น. 6) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับทักษะด้านมนุษยไว้ว่า หมายถึง ความสามารถในการใช้ดุลพินิจของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะปฏิบัติตนกับบุคคลต่าง ๆ ในหน่วยงานหรือองค์กรอื่น เพื่อกระตุ้นส่งเสริมให้บุคคลหรือกลุ่มคนทำงานของตนเองอย่างเต็มที่ และทุ่มเทให้กับหน่วยงานที่สังกัดอยู่ รวมถึงการสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงองค์กรในทางที่พึงประสงค์ อาจกล่าวได้ว่า ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ คือ ความสามารถในการใช้มนุษยสัมพันธ์ในการบริหารนั่นเอง

วาทีณี นานิคบุตร (2560, น. 49) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับทักษะด้านมนุษยไว้ว่า หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการเข้าใจธรรมชาติของคน เข้าใจพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงานและเหตุผลในการกระทำของบุคคลเหล่านั้น สามารถที่จะใช้ถ้อยคำที่

เหมาะสมแก่ผู้ร่วมงานเพื่อชักจูงใจให้เขาเหล่านั้นปฏิบัติหรืองดเว้นการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ผู้นำต้องการ

อัจฉราพรรณ ป้องทองคำ (2560, น. 26) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ว่า หมายถึง ความสามารถหรือความชำนาญของผู้บริหารสถานศึกษาในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล จูงใจในการทำงาน การติดต่อสื่อสาร พัฒนาทีมงาน และสร้างความร่วมมือระหว่างกลุ่ม

อริษา วงคำจันทร์ (2561, น. 15) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ว่า หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ มีอัธยาศัยดี ควบคุมอารมณ์ได้ดีเมื่อเจอปัญหา เข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล เอาใจเขามาใส่ใจเรา รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งการเลือกใช้วิธีจูงใจที่เหมาะสม แก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในองค์กร และมีบทบาทในการเชื่อมสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนอย่างต่อเนื่อง

ชนิตา พลายแก้ว (2562, น. 33) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ว่า หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการสื่อสารกับบุคคลทั้งภายในและภายนอกองค์กรให้เหมาะสมกับกาลเทศะและความแตกต่างระหว่างบุคคลสามารถพิจารณาเพื่อเลือกใช้วิธีการลดความตึงเครียดในการทำงานหากิจกรรมกระชับความสัมพันธ์แก้ปัญหาความขัดแย้ง รวมไปถึงการมอบหมายงานตามความสามารถของแต่ละบุคคลยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น เพื่อให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพ

ลลิตตา อรรถสมบัติ (2562, น. 7) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ว่า หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนใช้กระบวนการกลุ่มและเสริมสร้างความร่วมมือซึ่งกันและกันภายในโรงเรียน ตลอดจนประสานงานและการให้คำแนะนำแก่ผู้ร่วมงานได้ ควบคุมการทำงานของตนเองที่อาจส่งผลกระทบต่อผู้ร่วมงานและหน่วยงานอื่น ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างในการรักษาระเบียบวินัย ข้อบังคับ และจรรยาบรรณของวิชาชีพครูได้อย่างเหมาะสม วิเคราะห์ความสามารถของผู้ร่วมงานและมอบหมายงานให้ปฏิบัติได้เหมาะสม ให้คำปรึกษาแนะนำเพื่อความก้าวหน้าแก่ผู้ร่วมงานได้อย่างเหมาะสม สามารถติดต่อประสานงานและขอความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การสนับสนุนการบริหารงานของโรงเรียน ยกย่องแสดงความยินดีให้กับผู้ร่วมงานที่ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานมีลักษณะนิสัยสุภาพเรียบร้อย อ่อนโยน สร้างอารมณ์ขัน เพื่อลดความตึงเครียดได้เหมาะสมกับโอกาส เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในกระบวนการทำงานและตัดสินใจร่วมกับผู้บริหารสามารถแก้ปัญหาความขัดแย้งกับบุคคลที่เกี่ยวข้องให้สำเร็จลงตัวได้ด้วยดี

สรุปได้ว่า ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นทั้งภายในและภายนอกองค์กร มีความเข้าใจในพฤติกรรมของบุคคล

ต่าง ๆ มีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีการสร้างแรงจูงใจในการทำงาน มีวิธีการติดต่อสื่อสารที่ดี และสามารถสร้างความร่วมมือให้เกิดขึ้นในทีม

1.3.3 ทักษะด้านความคิดรวบยอด

ทักษะด้านความคิดรวบยอดเป็นทักษะที่มีความจำเป็นสำหรับผู้บริหาร เพราะทักษะด้านความคิดรวบยอดเป็นความสามารถของผู้บริหารในการมองเห็นภาพรวมการทำงาน ขององค์กร มีความเข้าใจโครงสร้างและการบริหารงานต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จ โดยมี นักวิชาการและนักการศึกษา ให้ความหมายไว้ ดังนี้

Katz (1974 อ้างถึงใน สุวัฒน์ นาวงษ์, 2562, น. 11) ได้ให้ความหมายของ ทักษะความคิดรวบยอดว่า ทักษะความคิดรวบยอด หมายถึง ความสามารถในการมองเห็นภาพรวม ขององค์กรทั้งหมด รวมถึงตระหนักว่าองค์กรมีการพึ่งพาซึ่งกันและกันอย่างไร การเปลี่ยนแปลงใน ส่วนใดที่สามารถส่งผลกระทบต่อส่วนต่าง ๆ ที่เหลือได้

Drake and Roe (1986 อ้างถึงใน ศรีัญญา น้อยพิมาย, 2562, น. 36) กล่าวว่า ทักษะด้านความคิดรวบยอดหมายถึง ความสามารถในการมองเห็นความสัมพันธ์ของส่วนต่าง ๆ ทั้งหมดในองค์กรในภาพรวม มองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบต่าง ๆ ภายในและภายนอก องค์กรรู้ถึงการพึ่งพาอาศัยกันของส่วนต่าง ๆ หรือหน้าที่ต่าง ๆ ขององค์กร และเข้าใจได้ว่าการ เปลี่ยนแปลงในส่วนหนึ่งจะมีผลกระทบต่อส่วนอื่นอย่างไรบ้าง

อุไรวรรณ รักยิ้ม (2558, น. 25) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับทักษะด้าน ความคิดรวบยอดไว้ว่า เป็นทักษะเกี่ยวกับความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการเข้าใจระบบ การปฏิบัติงานในหน่วยงาน หรือเกี่ยวกับโครงสร้างและระบบการบริหาร โครงสร้างงาน โครงสร้าง ตำแหน่งและนโยบายของหน่วยงานหรือองค์กร อันจะส่งผลให้การปฏิบัติงานต่าง ๆ ในองค์กรหรือ หน่วยงานบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

วาทีณี นานิคบุตร (2560, น. 49) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับทักษะด้าน ความคิดรวบยอดไว้ว่า หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการมองเห็นภาพรวมของ กระบวนการทำงาน และความสัมพันธ์ของงานในโรงเรียน ตลอดจนสามารถคาดคะเนผลของการ เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในโรงเรียน

อัจฉราพรรณ ป้อมทองคำ (2560, น. 29) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับทักษะ ด้านความคิดรวบยอดไว้ว่า หมายถึง การใช้ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการมองเห็น ภาพรวมและเข้าใจหน่วยงานในทุกลักษณะ เห็นความสัมพันธ์ระหว่างงานและกิจกรรมต่าง ๆ ของ หน่วยงาน เข้าใจโครงสร้างภารกิจของการบริหารงานได้อย่างทะลุปรุโปร่ง มีความคิดสร้างสรรค์และ ส่งเสริมให้มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงในหน่วยงานอยู่เสมอ

ปรียาพร ไชยพลบาล (2561, น. 16) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับทักษะทางความคิดรวบยอดไว้ว่า หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการมองเห็นภาพรวมในองค์การ เข้าใจความซับซ้อนขององค์การทั้งหมด สามารถมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ภายในองค์การ ซึ่งผู้บริหารจะต้องเป็นผู้กำหนดและวางแผนงานในองค์การ เพื่อให้้องค์การบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งสามารถคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อองค์การ

อริษา วงคำจันทร์ (2561, น. 14) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับทักษะด้านความคิดรวบยอดไว้ว่า หมายถึง ความชำนาญของผู้บริหารด้านการคิดการมีวิสัยทัศน์และกำหนดอนาคตขององค์กรมีความรอบรู้ในระเบียบแบบแผนในการกำหนดหลักสูตรทั้งด้านนโยบายการจัดการศึกษากลับที่จะเปลี่ยนแปลงสู่อะไรใหม่ ๆ มีความคิดสร้างสรรค์เพื่อประยุกต์ให้เหมาะสมกับสถานการณ์สามารถคิดเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบและแก้ปัญหาด้วยวิธีการใหม่ ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์

ชนิตา พลายแก้ว (2562, น. 36) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับทักษะด้านความคิดรวบยอดไว้ว่า หมายถึง ความสามารถในการมองเห็นภาพรวมขององค์กร เข้าใจระบบโครงสร้างของงาน ความสัมพันธ์ภายในองค์กรและระหว่างองค์กร คาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เพื่อเตรียมการรับมือ รวมไปถึงความสามารถในการวิเคราะห์ แก้ปัญหาพร้อมทั้งสามารถตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม สามารถกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย วัตถุประสงค์ภาระงาน เพื่อนำสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายที่วางเอาไว้ได้

ลลิตตา อรรถสมบัติ (2562, น. 7) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับทักษะด้านความคิดรวบยอดไว้ว่า หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้และวิธีการที่หลากหลายมาช่วยในการวางแผนการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิเคราะห์ผลที่ได้จากการประเมินนำไปใช้ในการปรับปรุงแผนการบริหารการศึกษาได้อย่างเหมาะสมในโอกาสต่อไป วางแผนงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนได้อย่างครอบคลุม มีการนำผลงานวิจัยทางการศึกษาไปใช้ปรับปรุงคุณภาพการศึกษา เข้าใจถึงความสามารถของบุคลากรและจัดเตรียมคณะทำงานเพื่อรองรับภารกิจต่าง ๆ ของโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม วิเคราะห์และกำหนดขอบข่ายงานโดยบริหารงานตามภารกิจทั้ง 4 ฝ่ายของโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม วิเคราะห์และวางแผนการจัดการศึกษาได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน มีการกำหนดนโยบายของโรงเรียนให้สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานบังคับบัญชาทุกระดับ แต่งตั้งบุคลากรเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ในโรงเรียนได้อย่างเหมาะสมวางแผนการใช้ทรัพยากรได้อย่างเหมาะสมกับศักยภาพของโรงเรียน

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ทักษะด้านความคิดรวบยอดหมายถึงความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการมองเห็นภาพรวมทั้งหมดขององค์กร มีความ

เข้าใจในโครงสร้างของระบบการบริหารงานและมีความเข้าใจความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ในองค์กร สามารถคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในองค์กร พร้อมทั้งมีวิธีการเตรียมพร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงซึ่งผู้บริหารจะต้องเป็นผู้วางแผนการดำเนินงานภายในองค์กรเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย

1.3.4 ทักษะด้านการศึกษาและการสอน

ทักษะด้านการศึกษาและการสอนเป็นทักษะที่มีความจำเป็นสำหรับผู้บริหาร เพราะทักษะด้านการศึกษาและการสอนเป็นความสามารถของผู้บริหารในการเป็นผู้นำทางวิชาการในสถานศึกษา การมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาจะช่วยให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ โดยมีนักวิชาการและนักการศึกษา ให้ความหมายไว้ ดังนี้

Drake and Roe (1986 อ้างถึงใน ศรีบุญญา น้อยพิมาย, 2562, น. 36) กล่าวว่า ทักษะด้านการศึกษาและการสอน หมายถึง ความชำนาญของผู้บริหาร ในการจัดการและบริหารหลักสูตรการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับภารกิจ สังคมและชุมชนทักษะด้านนี้เป็นทักษะที่ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องเป็นผู้นำทางการศึกษา โดยจะต้องมีความรู้และความเข้าใจในการเรียนการสอนและจะต้องมีภูมิรู้และเป็นนักวิชาการที่ดี

อุไรวรรณ รักษ์ยม (2558, น. 19) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับทักษะด้านการศึกษาและการสอนไว้ว่า หมายถึง ความชำนาญของผู้บริหาร ในการจัดการและบริหารหลักสูตรการเรียนการสอนเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับผู้บริหาร ซึ่งจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนและเป็นผู้นำทางวิชาการที่ดี จึงจะบริหารงานในโรงเรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษา

วาทีณี นานิคบุตร (2560, น. 48) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับด้านทักษะทางการศึกษาและการสอนไว้ว่า หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการเป็นผู้นำทางการศึกษา และทางด้านการจัดการเรียนการสอน ต้องเป็นผู้มีความรู้เป็นนักวิชาการ มีความเข้าใจในเรื่องการจัดการเรียนการสอน สามารถส่งเสริมให้ครูในสถานศึกษาพัฒนาตนเองไปในทางที่ดีขึ้นทั้งทางด้านการสอนและการทำวิทยฐานะ

อัจฉรา คำพูล (2560, น. 17) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับทักษะด้านการศึกษาและการสอนไว้ว่า หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการเป็นผู้นำทางการศึกษา ทางด้านการเรียนการสอน มีความรู้และเป็นนักวิชาการมีความเข้าใจในกระบวนการจัดการเรียนการสอน สามารถถ่ายทอดแนะนำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความเข้าใจในการเรียนการสอนและมีการนิเทศการสอน ติดตามการเปลี่ยนแปลงทางด้านการศึกษา ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองด้านวิชาการ และสามารถแนะนำให้ครูเกิดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี

อัจฉราพรรณ ป็องทองคำ (2560, น. 30) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับทักษะด้านการศึกษาและการสอนไว้ว่า หมายถึง การใช้ความสามารถในการเป็นผู้นำทางด้านการศึกษา มี

ความรู้ความเข้าใจในการเรียนและการสอน เป็นผู้มีภูมิรู้และเป็นนักวิชาการที่ดีสามารถใช้ความรู้ที่มีจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ

อริษา วงคำจันทร์ (2561, น. 17) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับทักษะด้านการศึกษาและการสอนไว้ว่า หมายถึง ความชำนาญของผู้บริหารการศึกษาในการเป็นผู้นำทางวิชาการ การจัดการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล นิเทศการสอนและสามารถแนะนำให้ครูเกิดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างดี พร้อมทั้งส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองด้านวิชาการและวิทยฐานะอยู่เสมอ

ชนิตา พลายแก้ว (2562, น. 41) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับทักษะด้านการศึกษาและการสอนไว้ว่า หมายถึง ความสามารถในการบริหารจัดการจัดการศึกษา มีความรู้ความเข้าใจในด้านโครงสร้างหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร ความสามารถในการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษา สามารถเป็นวิทยากรเพื่อให้ความรู้ในการพัฒนากระบวนการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนเป็นนักวิชาการ และผู้นำทางการศึกษา

สรุปได้ว่า ทักษะด้านการศึกษาและการสอน หมายถึง ความสามารถ และความชำนาญของผู้บริหารในการเป็นผู้นำทางวิชาการ มีความรู้ความเข้าใจในโครงสร้างของหลักสูตร และกระบวนการจัดการเรียนการสอน มีการส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาตนเอง และมีความสามารถในการบริหารจัดการให้การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษามีประสิทธิภาพ

1.3.5 ทักษะด้านความรู้ความคิด

ทักษะด้านความรู้ความคิดเป็นทักษะที่มีความจำเป็นสำหรับผู้บริหาร เพราะผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการนำความรู้ ความคิดมาใช้ในการบริหารงานในสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ โดยมีนักวิชาการและนักการศึกษา ให้ความหมายไว้ ดังนี้

Drake and Roe (1986 อ้างถึงใน ศรีบุญญา น้อยพิมาย, 2562, น. 36) กล่าวว่า ทักษะด้านความรู้ความคิด หมายถึง ความสามารถ และความชำนาญในการใช้ความรู้ ความคิด สติปัญญา และมีวิสัยทัศน์ ในการบริหารงานภายในองค์กรซึ่งทักษะนี้เป็นทักษะของผู้บริหารที่สามารถพัฒนาได้ และเป็นส่วนสำคัญในการเสริมสร้างทักษะด้านอื่น ๆ

อุไรวรรณ รักยิ้ม (2558, น. 6) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับทักษะด้านความรู้ความคิดไว้ว่า ความชำนาญในการใช้ความรู้ความคิด ปัญญาและวิสัยทัศน์ในการบริหารงานของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ

วาทีนี้ นานิคบุตร (2560, น. 46) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับทักษะด้านความรู้ความคิดไว้ว่า หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานของผู้บริหาร ตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากองค์กรอย่างรวดเร็วและถูกต้อง โดยใช้ทรัพยากรบุคคลและอื่น ๆ

ที่มีอยู่ โดยผ่านกระบวนการทางการบริหารอย่างมีระบบ เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น

อัจฉรา คำพูล (2560, น. 18) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับทักษะด้านความรู้ ความคิดไว้ว่า หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการใช้ความรู้ ความคิด สติปัญญา และวิสัยทัศน์ ในการบริหารงานของสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จมีประสิทธิภาพบังเกิดประสิทธิผลและบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

อัจฉราพรรณ ป้องทองคำ (2560, น. 32) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับทักษะด้านความรู้ความคิดไว้ว่า หมายถึง การใช้ความชำนาญทางด้านความรู้ความคิดจากสติปัญญาและวิสัยทัศน์ในการบริหารงานของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

อริษา วงคำจันทร์ (2561, น. 17) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับทักษะด้านความรู้ความคิดไว้ว่า หมายถึง ความชำนาญของผู้บริหารในการใช้ความรู้ ความคิด สติปัญญา มาประยุกต์ใช้สร้างสรรค์ให้เกิดผลงานปรับปรุงวิธีการทำงาน นำแนวคิดและกลยุทธ์ใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารโรงเรียน นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม สามารถให้ความรู้แก่บุคลากรทั้งภายในและภายนอกองค์กรได้

สรุปได้ว่า ทักษะด้านความรู้ความคิด หมายถึง ความสามารถและความชำนาญของผู้บริหารในการนำความรู้ ความคิดมาใช้ในการบริหารงานของสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.1 ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการดำเนินงานช่วยเหลือ ส่งเสริม พัฒนา นักเรียน รวมการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนอย่างเป็นระบบขั้นตอน ซึ่งมีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ไว้ดังนี้

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2551, น. 5) ได้ให้ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานช่วยเหลือ นักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการดังกล่าว และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียน

ปิยะพร ป้อมเกษตร (2559, น. 24) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน มีวิธีการ และเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐาน คุณภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559, น. 8) ได้ให้ความหมายของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานที่มุ่งให้การคุ้มครอง ป้องกัน ดูแล แก้ไข ให้ความช่วยเหลือ และส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนักเรียน อย่างมีแบบแผนและมีขั้นตอนที่ชัดเจน โดยครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานร่วมกับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนเป็นคนเก่ง คนดี มีความสุข มีสมรรถนะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีทักษะชีวิต มีภูมิคุ้มกันอย่างเหมาะสม เพียงพอต่อการดำรงชีวิตให้อยู่รอดปลอดภัยจากสภาวะวิกฤตต่างๆ ได้

นิสรา สิมพรัักษ์ (2560, น. 17) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับความหมายของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ว่า หมายถึง การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาอย่างมีขั้นตอนมีวิธีการ และเครื่องมือที่ชัดเจนมีมาตรฐานโดยอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่ายโดยมีครูประจำชั้นเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน มีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้อง หรือบุคคลภายนอกรวมทั้งได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตทางด้านต่าง ๆ ของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้นด้วย

ศิริรัตน์ เกตุประทุม (2560, น. 14) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา อย่างมีระบบขั้นตอน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐานที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่พึงประสงค์ รวมทั้งเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตทางด้านต่าง ๆ ของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้นด้วย

สรุปได้ว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ โดยมีเครื่องมือและวิธีการที่มีคุณภาพ มีขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจน โดยมีครูประจำชั้นและครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน

2.2 ความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนถือได้ว่าเป็นมีความสำคัญต่อการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนในทุก ๆ ด้านเป็นอย่างมาก ซึ่งนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความสำคัญของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559, น. 9) ได้กำหนดความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ดังนี้

1) ช่วยให้ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมพัฒนาการ ดูแล แก้ไขปัญหาต่าง ๆ และได้รับความช่วยเหลืออย่างทั่วถึง ถูกวิธีและทันเวลา ตรงตามสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

2) เป็นกลไกสำคัญในการลดปัญหาการออกกลางคัน แต่จะช่วยประคับประคองให้ผู้เรียนอยู่ในระบบการศึกษาได้ตลอดหลักสูตร

3) สร้างความเชื่อมั่นให้ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ว่าผู้เรียนแต่ละสถานภาพจะได้รับบริการการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมกัน

4) ก่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน ผู้เรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างอบอุ่นด้วยความเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด

5) ผู้เรียนรักโรงเรียน ได้เรียนรู้อย่างมีความสุข ได้รับการส่งเสริมพัฒนาเต็มตามศักยภาพอย่างรอบด้าน ก่อให้เกิดภูมิคุ้มกันทางจิตใจ มีทักษะชีวิต สมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์

6) ผู้เรียนได้รับการพัฒนา ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เป็นผู้รู้จักตนเอง ควบคุมตนเอง ได้มีความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งเป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาความเก่ง มีคุณธรรม จริยธรรมมีเป้าหมายในชีวิตและมุ่งมั่นไม่ย่อท้อต่อปัญหาอุปสรรค

7) มีเครือข่ายความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ก่อให้เกิดระบบงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความเข้มแข็ง

ณัฐพรรณ แสงน้ำผึ้ง (2562, น.18) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ว่า เป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนในด้านต่าง ๆ ทั้งในด้านการเรียน ด้านสุขภาพ และด้านพฤติกรรมและสามารถนำข้อมูลดังกล่าวมาส่งเสริมพัฒนาหรือแก้ไขปัญหานักเรียนได้อย่างเหมาะสม

สมิหลา สอนโพธิ์ (2562, น. 16) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ว่า เป็นกระบวนการที่จะพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกายและสติปัญญาความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรมและมีวิถีชีวิตที่มีความสุข โดยอาศัยความเกี่ยวข้องของทุกฝ่ายทุกคน โดยเฉพาะครูที่ปรึกษาเป็นหลักสำคัญในการดำเนินงาน

รุ่งนภา สุขสำแดง (2563, น. 17) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการที่ช่วยให้นักเรียนได้รับการพัฒนาให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีวิถีชีวิตที่เป็นสุข

สรุปได้ว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสำคัญ คือ เป็นกระบวนการที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม สติปัญญา ช่วยให้นักเรียนดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

2.3 ประโยชน์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคน รวมถึงนักเรียน เพราะระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทำให้นักเรียนได้รับการส่งเสริม พัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหาในทุก ๆ ด้าน ซึ่งนักวิชาการและนักการศึกษาได้กำหนดประโยชน์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ดังนี้

กรมสุขภาพจิต (2546, น. 3 อ้างถึงใน พระครูวินัยธรบุญนกร ไกยะฝ่าย, 2560, น. 10) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ดังนี้

- 1) นักเรียนได้รับการดูแลอย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพปัญหา
- 2) สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดีและอบอุ่น
- 3) นักเรียนรู้จักตนเองและควบคุมตนเองได้
- 4) นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข
- 5) นักเรียนมีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, น. 8 อ้างถึงใน นพมาศ สุขอุดม, 2560, น. 11-12) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งมีประโยชน์ต่อบุคคลต่าง ๆ ดังนี้

1) ประโยชน์ต่อนักเรียน

(1) ได้รับการดูแลช่วยเหลือและพัฒนาการด้านสุขภาพกายสุขภาพจิตและสภาพแวดล้อมทางสังคมอย่างทั่วถึง

(2) ได้รับการส่งเสริมพัฒนาป้องกันและแก้ไขปัญหาทั้งด้านการเรียนรู้และความสามารถพิเศษ

(3) ได้รู้จักตนเองสามารถปรับตัวมีทักษะทางสังคมและอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

(4) มีทักษะชีวิตและมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนครูและผู้ปกครอง

2) ประโยชน์ต่อครู

(1) ตระหนักและเห็นความสำคัญของการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

(2) มีเจตคติที่ดีต่อนักเรียน

(3) มีผลงานสอดคล้องกับมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษา

(4) มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู

3) ประโยชน์ต่อผู้บริหาร

- (1) รู้ศักยภาพของครูในการขับเคลื่อนให้เกิดการปฏิรูปการเรียนรู้
- (2) ได้ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน สำหรับใช้ในการกำหนดแนวทางการพัฒนานักเรียน

หลักสูตร และคุณภาพการจัดการศึกษา

- (3) มีรูปแบบกระบวนการพัฒนา และการพัฒนาเชิงระบบภายใต้การมีส่วนร่วม

4) ประโยชน์ต่อโรงเรียน

- (1) มีผลต่อการดำเนินงานมาตรฐานการศึกษา
- (2) ได้รับการยอมรับ การสนับสนุน และความร่วมมือจากชุมชน บุคลากร องค์กร

ที่เกี่ยวข้อง

- (3) มีการพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้และเอื้ออาทร

5) ประโยชน์ต่อผู้ปกครอง ชุมชน

- (1) ตระหนักในการมีส่วนร่วมกับโรงเรียน
- (2) เข้าใจถึงวิธีการอบรมสั่งสอนบุตรหลาน
- (3) เป็นตัวอย่างที่ดีกับบุตรหลาน และบุคคลในชุมชน
- (4) มีสัมพันธภาพที่ดีกับบุตรหลาน เป็นครอบครัวที่เข้มแข็ง

6) ประโยชน์ต่อเขตพื้นที่การศึกษา

- (1) พัฒนานวัตกรรมในการพัฒนานักเรียน
- (2) พัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการทำงาน การนิเทศติดตามผล ประเมินผล และ

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

- (3) มีระบบข้อมูลสารสนเทศ ทั้งข้อมูลระดับบุคคล และระดับโรงเรียนเพื่อพัฒนา

7) ประโยชน์ต่อประเทศชาติ

- (1) นักเรียนมีคุณภาพดี มีปัญญา และมีความสุข
- (2) มีการเชื่อมโยงข้อมูลของเยาวชนทุกระดับ
- (3) ลดปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน ลดค่าใช้จ่ายของหน่วยงานต่าง ๆ
- (4) ประชาชนมีคุณภาพเป็นกำลังอันสำคัญในการพัฒนาประเทศ

นิสรา สิมพรัักษ์ (2560, น. 20) กล่าวว่า ประโยชน์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นการดูแลช่วยเหลือและพัฒนานักเรียนด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต และสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ดี นักเรียนได้รับการพัฒนาและการป้องกันแก้ไขปัญหาทางด้านการเรียนรู้และความสามารถพิเศษ และนักเรียนรู้จักตนเอง สามารถปรับตัวให้มีทักษะทางสังคม ตลอดจนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

พิมพ์ญาภา นูพิมพ์ (2560, น. 19) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประโยชน์ คือ นักเรียนได้รับการสอดส่องและได้รับการช่วยเหลือ เพื่อให้มีพัฒนาการทางด้านสุขภาพกาย

สุขภาพจิตที่ดี ตลอดจนดำรงชีวิตอยู่ในสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ดี และได้รับการพัฒนาด้านการเรียนรู้และความสามารถ ตลอดจนครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ปกครองตระหนักถึงความสำคัญในการช่วยเหลือนักเรียน และมีเจตคติที่ดีต่อนักเรียน ประกอบกับนักเรียนรู้จักควบคุมตนเอง มีความฉลาดทางอารมณ์ และได้เรียนรู้อย่างมีความสุข

สรุปได้ว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งนักเรียน ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะนักเรียนที่จะได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง ตรงตามสภาพปัญหา ทำให้นักเรียนรู้จักตนเอง ควบคุมตนเองได้ และสามารถเรียนรู้และใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข

2.4 กระบวนการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

นฤมล กอบแก้ว (2559, น. 34) ได้สรุปเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนว่า เป็นกระบวนการทำงานที่มีระเบียบแบบแผนและแนวปฏิบัติที่ชัดเจนมีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ดังนี้ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมนักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559, น. 14) ได้สรุปกระบวนการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนว่ามีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ คือ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมนักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อ

คมสันต์ ทะลายรัมย์ (2560, น. 27) ได้สรุปเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนว่ามีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ดังนี้ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนาเด็กนักเรียน 4) การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข และ 5) การส่งต่อนักเรียน

เพลินพิศ สิงห์คำ (2560, น. 23) ได้สรุปเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนว่ามีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ดังนี้ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมนักเรียน 4) การป้องกันและแก้ปัญหา และ 5) การส่งต่อ

รจสุคน ติประดับ (2560, น. 17-18) ได้สรุปเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนว่ามีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ดังนี้ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมนักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อ

วรรณนา หอมทิพย์ (2560, น. 36) ได้สรุปเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนว่ามีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ดังนี้ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การ

คัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมนักเรียน 4) การช่วยเหลือ ป้องกันและการแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อ

จิตรภาพร สุทธิสาร (2562, น. 25) ได้สรุปเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนว่ามีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ คือ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อ

สุธารัตน์ มณีรัตน์ (2562, น. 17) ได้สรุปเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนว่ามีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ดังนี้ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมนักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อ

พองจันทร์ กลิ่นสุคนธ์ (2563, น. 29) ได้สรุปเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนว่าเป็นกระบวนการดำเนินงานที่มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ คือ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมพัฒนานักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อนักเรียน

วีระ มีมาก (2563, น. 20) ได้สรุปเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมนักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์กระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ได้ตัวแปรของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมพัฒนานักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อ

2.4.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลจะช่วยทำให้ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา มีความเข้าใจในตัวนักเรียนมากขึ้น รวมทั้งได้รู้จักนักเรียนมากขึ้น โดยเฉพาะข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับตัวนักเรียน ซึ่งนักวิชาการและนักการศึกษาได้กำหนดความหมายของการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลไว้ดังนี้

กรมสุขภาพจิต (2546, น. 2 อ้างถึงใน นุชริย์ ผึ้งคุ้ม, 2560, น. 16) ได้กล่าวถึงการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลว่า นักเรียนแต่ละคนมีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตไม่เหมือนกัน หล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมหลากหลายรูปแบบ ทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้น การรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา มีความเข้าใจ

นักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียน เป็นประโยชน์ในการส่งเสริมพัฒนา การป้องกัน แก้ไข และช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์มิใช่การใช้ ความรู้หรือการคาดเดา โดยเฉพาะในการแก้ไขปัญหาการเรียน ซึ่งจะทำให้ไม่เกิดข้อผิดพลาดต่อการ ช่วยเหลือนักเรียนหรือเกิดได้น้อยที่สุด โดยครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาควรมีข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน เกี่ยวกับด้านต่าง ๆ ดังนี้

1) ด้านความสามารถ

(1) การเรียนเช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละวิชา ผลการเรียนเฉลี่ย ในแต่ละภาคเรียน พฤติกรรมการเรียนในห้องเรียนที่มีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ความสามารถในการพูด อ่าน เขียน เซาว์ปัญญา

(2) ความสามารถอื่น ๆ เช่น ทักษะการสื่อสาร บทบาทหน้าที่พิเศษใน โรงเรียน ความสามารถพิเศษ การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน

2) ด้านสุขภาพ

(1) ร่างกาย เช่น ส่วนสูง น้ำหนัก โรคประจำตัว ความบกพร่องทาง ร่างกาย การใช้มือ การทรงตัว การเคลื่อนไหว การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับเพศ

(2) จิตใจ เช่น อารมณ์ซึมเศร้า วิตกกังวล การควบคุมตนเอง การยอมรับ ในเหตุและผล ทักษะในการระบายความเครียด ความร่าเริงแจ่มใส ความมีสมาธิ ความมั่นคงทางจิตใจ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความมีจินตนาการ

3) ด้านพฤติกรรม เช่น ความประพฤติ ความเฉื่อยชา ความก้าวร้าว การเก็บ ตัว การขอร้องแกคนอื่น การโกหก การขโมย การหนีโรงเรียน การหนีออกจากบ้าน การใช้สารเสพติด

4) ด้านครอบครัว

(1) เศรษฐกิจเช่น รายได้ครอบครัว อาชีพของผู้ปกครอง ค่าใช้จ่ายในการ มาโรงเรียน

(2) การคุ้มครองนักเรียน เช่น จำนวนพี่น้อง/บุคคลในครอบครัว สถานภาพของบิดามารดา ผู้ปกครอง ลักษณะที่อยู่อาศัยสิ่งแวดล้อม การเจ็บป่วยของบุคคลใน ครอบครัว การใช้สารเสพติด การติดยา การพนันของคนในครอบครัว

(3) การเลี้ยงดู เช่น บุคคลที่ดูแลรับผิดชอบนักเรียน ความสัมพันธ์ของ บุคคลในครอบครัว การสื่อสารระหว่างนักเรียนกับคนในครอบครัว ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของ นักเรียนในครอบครัว

5) ด้านสังคม เช่น ทักษะในการจัดการปัญหากับผู้อื่น ทักษะในการสื่อสาร การปรับตัวเข้ากับกลุ่ม การกล้าแสดงออก การมีส่วนร่วมในกลุ่ม ความรับผิดชอบต่อตนเอง ความมี ระเบียบวินัย การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ การแยกผิดถูกชั่วดี ความละเอียดรอบคอบ

6) ด้านอื่น ๆ ที่ครูพบเพิ่มเติม ซึ่งมีความสำคัญหรือเกี่ยวข้องกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 2551, น. 11-13)

ซึ่งครูที่ปรึกษาควรใช้วิธีการและเครื่องมือในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้ได้ข้อมูลนักเรียนที่ครอบคลุมในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1) ระเบียบสะสมเป็นเครื่องมือในรูปแบบของเอกสารเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน โดยนักเรียนเป็นผู้กรอกข้อมูลและครูที่ปรึกษานำข้อมูลเหล่านั้นมาศึกษาพิจารณาทำความเข้าใจนักเรียนเบื้องต้น หากข้อมูลไม่เพียงพอหรือมีข้อสังเกตบางประการ ก็ควรหาข้อมูลเพิ่มเติมด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสอบถามจากนักเรียนโดยตรง การสอบถามจากครูอื่น ๆ หรือเพื่อน ๆ ของนักเรียน เป็นต้น รวมทั้งการใช้เครื่องมือทดสอบต่าง ๆ หากครูที่ปรึกษาดำเนินการได้

2) แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) เป็นเครื่องมือสำหรับการคัดกรองนักเรียนด้านพฤติกรรมการปรับตัวที่มีผลเกี่ยวข้องกับสภาพจิต ซึ่งจะช่วยให้ครูที่ปรึกษามีแนวทางการพิจารณานักเรียนด้านสุขภาพจิตมากขึ้นโดยแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน กรมสุขภาพจิตเป็นผู้จัดทำขึ้นโดยพัฒนาจาก The Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ) ประเทศเยอรมนี ซึ่งแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนมี 3 ชุด คือ ชุดที่ครูเป็นผู้ประเมินนักเรียน ชุดที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองเป็นผู้ประเมินนักเรียน และชุดที่นักเรียนประเมินตนเอง ทั้ง 3 ชุด มีรายการประเมินและจำนวนข้อ 25 ข้อเท่ากัน โดยระยะเวลาที่ประเมินไม่ควรห่างจากนักเรียนประเมินตนเองเกิน 1 เดือน ซึ่งหากเป็นไปได้ควรใช้แบบประเมินทั้ง 3 ชุดพร้อมกันเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของผลที่ออกมา

3) วิธีการและเครื่องมืออื่น ๆ ในกรณีข้อมูลของนักเรียนจากระเบียบสะสมไม่เพียงพอ ครูที่ปรึกษา/ครูประจำชั้นอาจใช้เครื่องมืออื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น การสังเกตพฤติกรรมอื่น ๆ ในห้องเรียน การสัมภาษณ์นักเรียน การศึกษาจากแฟ้มสะสมผลงาน การเยี่ยมบ้าน การศึกษาข้อมูลจากแบบบันทึกการตรวจสอบสุขภาพด้วยตนเอง (กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 2551, น. 13)

ซูไมพร จันทรลี (2560, น. 16) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลไว้ว่า หมายถึง กระบวนการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านพฤติกรรม ด้านครอบครัวด้านสังคม และด้านความสามารถพิเศษอื่น ๆ เพื่อเป็น ประโยชน์ในการส่งเสริม การป้องกัน และแก้ไขปัญหาที่นักเรียนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งมีเครื่องมือที่หลากหลาย

เพลินพิศ สิงห์คำ (2560, น. 26) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลไว้ว่า หมายถึง การสังเกตศึกษาพฤติกรรมนักเรียนเป็นรายบุคคลทางด้านความสามารถด้านสุขภาพด้านพฤติกรรมด้านครอบครัวและด้านสังคมโดยใช้เครื่องมือคือระเบียบสะสมแบบประเมินพฤติกรรมเพื่อคัดกรองนักเรียนต่อไป

นพมาศ สุขอุดม (2560, น. 32) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับการรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคลไว้ว่า หมายถึง การที่ครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้นศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคลในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการเรียนของนักเรียน ด้านความสามารถของนักเรียนด้านสุขภาพของนักเรียน และด้านครอบครัวของนักเรียน โดยอาศัยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการพัฒนานักเรียนต่อไป

โสภา เชื่อมทอง (2562, น. 22) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลไว้ว่า จะต้องประกอบไปด้วยข้อมูลพื้นฐานโดยครูที่ปรึกษาใช้วิธีการ และเครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลนักเรียนที่ครอบคลุมทุก ๆ ด้านของนักเรียน ได้แก่ ความสามารถ ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัว ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่นการทดสอบจากนักเรียนโดยตรง การสอบถามจากครูอื่น ๆ หรือเพื่อนของนักเรียน การสังเกตพฤติกรรมอื่น ๆ ในห้องเรียน การสัมภาษณ์ และการเยี่ยมบ้านนักเรียน รวมทั้งการใช้เครื่องมือแบบทดสอบต่าง ๆ หากครูที่ปรึกษาดำเนินการได้

สรุปได้ว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลหมายถึง การรู้ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น ความสามารถ สุขภาพ พฤติกรรม ครอบครัว สังคม และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ คือ ระเบียบสะสม แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) หรือวิธีการอื่น ๆ เช่น การเยี่ยมบ้านนักเรียน ซึ่งวิธีการนี้จะทำให้ครูที่ปรึกษา/ครูประจำชั้นรู้จักนักเรียนมากยิ่งขึ้น และทราบถึงจุดแข็ง จุดอ่อนของนักเรียน เป็นต้น

2.4.2 การคัดกรองนักเรียน

การคัดกรองนักเรียนเป็นการจัดกลุ่มนักเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยใช้ข้อมูลจากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลในการคัดกรองนักเรียน ซึ่งนักวิชาการและนักการศึกษาได้กำหนดความหมายของการคัดกรองนักเรียนไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559, น. 15) การคัดกรองนักเรียนเป็นการพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มนักเรียนซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการหาวิธีการที่เหมาะสมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ตรงกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นด้วยความรวดเร็วและถูกต้องแม่นยำ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอาจจัดกลุ่มนักเรียนตามผลการคัดกรองเป็น 2, 3 หรือ 4 กลุ่มก็ได้ตามขอบข่ายและเกณฑ์การคัดกรองที่โรงเรียนได้กำหนด ซึ่งในกรณีที่แบ่งนักเรียนเป็น 4 กลุ่ม อาจนิยามกลุ่มได้ดังนี้

- 1) กลุ่มปกติ คือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์กลุ่มปกติ ซึ่งควรได้รับการส่งเสริมภูมิคุ้มกันและการส่งเสริมพัฒนา
- 2) กลุ่มเสี่ยง คือ นักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยงตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนต้องให้การป้องกันและแก้ไขตามกรณี

3) กลุ่มมีปัญหา คือ นักเรียนที่จัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มมีปัญหตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนต้องช่วยเหลือและแก้ปัญหาโดยเร่งด่วน

4) กลุ่มพิเศษ คือ นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ มีความอัจฉริยะ แสดงออกซึ่งความสามารถอันโดดเด่นด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้านอย่างเป็นที่ประจักษ์เมื่อเทียบกับผู้มีอายุในระดับเดียวกันภายใต้สภาพแวดล้อมเดียวกัน ซึ่งโรงเรียนต้องให้การส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาศักยภาพ ความสามารถพิเศษนั้นจนถึงขั้นสูงสุด

นุชรีย์ ผึ้งคุ้ม (2560, น. 19) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับการคัดกรองนักเรียนไว้ว่า เป็นการจัดกลุ่มนักเรียน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นผู้ดำเนินการตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนที่ได้กำหนด คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการคัดกรองนักเรียนจะมีประโยชน์มากสำหรับครูที่ปรึกษาในการหาวิธีการป้องกัน แก้ไขเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง

วรรณนา หอมทิพย์ (2560, น. 49) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับการคัดกรองนักเรียนไว้ว่า หมายถึง กระบวนการในการจำแนกนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มปกติ และกลุ่มมีปัญหา โดยพิจารณาจากข้อมูลรายบุคคลของนักเรียนเทียบกับเกณฑ์คัดกรองของโรงเรียน

ศิริรัตน์ เกตุประทุม (2560, น. 24) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับการคัดกรองนักเรียนไว้ว่า หมายถึง การที่ครูที่ปรึกษาใช้ข้อมูลนักเรียนจากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมาวิเคราะห์พิจารณา แล้วนำผลที่ได้มาจำแนกนักเรียนตามเกณฑ์การคัดกรอง เป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา โดยให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการคัดกรอง มีการรักษาความลับของผลการคัดกรอง และยอมรับการแบ่งกลุ่ม โดยการพิจารณาข้อมูลหลาย ๆ ด้าน ให้ได้ความถูกต้อง ชัดเจน และให้ความเป็นธรรมแก่นักเรียน

อัจฉราภรณ์ ปรางโห้ (2561, น. 49) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับการคัดกรองนักเรียนไว้ว่า หมายถึง การที่ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา แยกนักเรียนให้ชัดเจนว่านักเรียนคนใดอยู่กลุ่มไหน และแบ่งข้อมูลนักเรียนออกเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา และกลุ่มพิเศษ แล้วจะต้องคอยดูพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มนั้น ๆ อย่างใกล้ชิด เพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น และจะต้องมีการเก็บผลการคัดกรองไว้เป็นความลับ ไม่ให้นักเรียนรู้ว่าตนเองอยู่ในกลุ่มผิดปกติ

สรุปได้ว่า การคัดกรองนักเรียน หมายถึง การนำข้อมูลที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมาวิเคราะห์และพิจารณาเพื่อการจัดกลุ่มนักเรียน โดยจำแนกนักเรียนตามเกณฑ์การคัดกรองที่โรงเรียนกำหนด ซึ่งอาจแบ่งกลุ่มนักเรียนได้เป็น กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา กลุ่มพิเศษ

2.4.3 การส่งเสริมพัฒนานักเรียน

การส่งเสริมพัฒนานักเรียน เป็นการสนับสนุน ส่งเสริมให้นักเรียนทุกคน ทุกกลุ่มได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ นักเรียนมีพฤติกรรมที่ดีขึ้น ซึ่งนักวิชาการและนักการศึกษาได้กำหนดความหมายของการคัดกรองนักเรียนไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559, น. 16) ได้กล่าวถึงการส่งเสริมพัฒนานักเรียนว่า การส่งเสริมพัฒนานักเรียนเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนไม่ว่าจะเป็นนักเรียนในกลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา กลุ่มความสามารถพิเศษ ให้มีคุณภาพมากขึ้น ได้พัฒนาเต็มศักยภาพ มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันไม่ให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติและกลุ่มพิเศษกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา และเป็นการช่วยเหลือให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหากลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติและมีคุณภาพตามที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป ซึ่งการส่งเสริมนักเรียนมีหลายวิธีที่โรงเรียนสามารถพิจารณาดำเนินการได้ แต่มีกิจกรรมหลักสำคัญที่โรงเรียนต้องดำเนินการ คือ

1) กิจกรรมโฮมรูม (Homeroom) เป็นกิจกรรมที่ดำเนินการเพื่อส่งเสริมนักเรียนเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มก็ได้ ซึ่งสถานที่ที่ใช้จัดกิจกรรมโฮมรูมอาจเป็นที่ห้องเรียนหรือนอกห้องเรียน โดยจัดให้มีบรรยากาศเสมือนบ้านที่มีครูประจำชั้นและนักเรียนเป็นดั่งสมาชิกในครอบครัวเดียวกันและมีการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น การรู้จักตนเองของนักเรียน การรู้จักผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม มีทักษะการตัดสินใจ ทักษะการปรับตัว และการวางแผนชีวิต เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้ครูและนักเรียนควรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้วยกัน ซึ่งการจัดกิจกรรมโฮมรูมจะช่วยให้ครูประจำชั้นรู้จักนักเรียนมากขึ้น สามารถส่งเสริมความสามารถและป้องกันปัญหาของนักเรียนได้อีกด้วย ซึ่งแนวทางการดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูม มีดังนี้

(1) กำหนดกิจกรรมโฮมรูม โดยยึดความต้องการของนักเรียนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมโฮมรูม

(2) โรงเรียนกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมโฮมรูมหรือมีคู่มือในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง โดยมีจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ ที่สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนในการพัฒนานักเรียน ครูที่ประจำชั้นก็ดำเนินการตามนั้นแต่ให้มีความยืดหยุ่นในการกำหนดหัวข้อและวิธีการดำเนินกิจกรรมให้เหมาะสมและทันสมัย

(3) วิธีการผสมผสาน โดยยึดตามความต้องการของนักเรียนและนโยบายของโรงเรียนในการพัฒนานักเรียน ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม

2) การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom meeting) เป็นการพบปะกันระหว่างครูประจำชั้นกับผู้ปกครองนักเรียนที่ครูประจำชั้นดูแลอยู่ เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน และร่วมมือกันดูแลช่วยเหลือนักเรียนระหว่างบ้านโรงเรียน และผู้ปกครองด้วยกัน ซึ่งการประชุม

ผู้ปกครองจะทำให้นักเรียนได้รับความเอาใจใส่ดูแลจากผู้ปกครองมากขึ้น ทั้งการส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณภาพมีความสามารถมากยิ่งขึ้น หรือร่วมมือกับทางโรงเรียนในการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาของนักเรียนซึ่งแนวการดำเนินการมีดังนี้

ครูประจำชั้นควรจัดประชุมอย่างน้อยภาคเรียนละหนึ่งครั้ง ซึ่งการประชุมนี้มีใช้การรายงานสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนให้ผู้ปกครองนักเรียนทราบเพียงอย่างเดียว แต่เป็นการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มากขึ้น ดังนั้นสิ่งสำคัญที่ควรตระหนักในการจัดกิจกรรมประชุมครู คือ

(1) การเตรียมการ ครูประจำชั้นควรเตรียมความพร้อมก่อนการประชุมในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะข้อมูลนักเรียนแต่ละคนและกิจกรรมที่จะดำเนินการโดยกำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมที่ชัดเจน

(2) การสื่อสาร ครูประจำชั้นควรระมัดระวังคำพูดที่ก่อให้เกิดความรู้สึกทางลบหรือต่อต้านจากผู้ปกครองนักเรียน เช่น การตำหนินักเรียนหรือผู้ปกครองการแจ้งข้อบกพร่องของนักเรียนในที่ประชุมแต่ควรใช้คำพูดที่แสดงถึงความเข้าใจในตัวนักเรียน แสดงความห่วงใยใส่ใจของครูที่มีต่อนักเรียนทุกคน และอาศัยกิจกรรมที่จะทำให้นักเรียนตระหนักในความรับผิดชอบ และต้องการปรับปรุงหรือแก้ไขในส่วนที่บกพร่องของนักเรียน

(3) การจัดกิจกรรมในการประชุม หมายถึง การที่จะให้ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในการประชุมนั้นจำเป็นต้องใช้กิจกรรมต่าง ๆ โดยเริ่มต้นด้วยการสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้ปกครองด้วยกันก่อน จึงจะมีกิจกรรมอื่น ๆ ให้ผู้ปกครองได้แสดงความคิดเห็น ซึ่งเป็นสาระที่เป็นประโยชน์ต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

(4) การสรุปผลและบันทึกหลักฐานการประชุมผู้ปกครอง ในการประชุมแต่ละครั้ง ครูที่ประจำชั้นควรมีการสรุปผลและจัดทำเอกสารเป็นหลักฐานเพื่อประโยชน์เช่น เพื่อเป็นหลักฐานในการประชุมทุกครั้ง เป็นข้อมูลสำหรับดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อไป เป็นข้อมูลสำหรับประชุมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองในครั้งต่อไป

3) กิจกรรมอื่น ๆ เช่น กิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น การจัดกิจกรรมกลุ่มผู้บำเพ็ญประโยชน์ เสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิตและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 2551, น. 20-22)

นิสรา สิมพรักษ์ (2560, น. 34) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับการส่งเสริมนักเรียนไว้ว่า หมายถึง การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนเต็มตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน หรือการสนับสนุนให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมนักเรียนในกลุ่มปกติให้ดีขึ้น และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหากลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ

สุจริยา ขมสนิท (2560, น. 37) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนไว้ว่า เป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูประจำ ชั้น/ครูที่ปรึกษา ให้ได้รับการพัฒนาเป็นบุคคลที่มีคุณภาพมีความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหา กลับมามีพฤติกรรมที่ดีขึ้นตามที่สถานศึกษาหรือชุมชนคาดหวัง

กรองทิพย์ บัวผาย (2562, น. 43) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนไว้ว่า เป็นการสนับสนุนให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง ช่วยป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงกับกลุ่มมีปัญหาให้กลับมาเป็นกลุ่มปกติ ครูที่ปรึกษาจึง ควรมีการวางแผนการจัดกิจกรรม การดำเนินกิจกรรม และทำการประเมินผลการจัดกิจกรรมด้วย ซึ่ง กิจกรรมโฮมรูม การประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนและการจัดกิจกรรมส่งเสริมในรูปแบบอื่น ๆ ที่มีความ หลากหลาย ถือเป็นกิจกรรมการส่งเสริมนักเรียนในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่สำคัญมาก

รัชพล เทียงดี (2563, น. 24) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับการส่งเสริมนักเรียนไว้ว่า เป็นการจัดกิจกรรมให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของครูที่ปรึกษา ทั้งในกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ให้สามารถพัฒนาเป็นบุคคลที่มีคุณภาพสูงสุดตามศักยภาพของนักเรียน แต่ละคน มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการจัดกิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมแนะแนว โดยครูที่ปรึกษา ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนในแต่ละคน ทำให้นักเรียนมีคุณภาพและมีความภาคภูมิใจในตนเอง

สรุปได้ว่า การส่งเสริมพัฒนานักเรียน หมายถึง การสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ใน ความดูแลของครูที่ปรึกษา/ครูประจำชั้น ได้พัฒนาตัวเองให้มีคุณภาพและเต็มศักยภาพ มีความ ภาคภูมิใจในตนเอง โดยการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนมีหลายวิธีการในการดำเนินการ เช่น กิจกรรม โฮมรูม (Homeroom) การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom meeting) ซึ่งการส่งเสริมและ พัฒนานักเรียนนี้จะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนในกลุ่มต่าง ๆ กลับมามีปัญหาอีก เป็นต้น

2.4.4 การป้องกันและแก้ไขปัญหา

การป้องกันและแก้ไขปัญหาคือเป็นการดูแลเอาใจใส่นักเรียนในกลุ่มต่าง ๆ อย่าง ใกล้ชิดและเท่าเทียมกัน โดยมีวิธีการ เช่น การให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียน การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการป้องกันและแก้ไข ปัญหาไว้ดังนี้

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2551, น. 23-25) ในการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ครูที่ปรึกษา ครูประจำชั้น และผู้ที่เกี่ยวข้องควรให้ความเอาใจใส่นักเรียนทุกคนเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหานั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด และหาวิธีการช่วยเหลือป้องกันและการแก้ไขปัญห โดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็น

ปัญหาของสังคม การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนจึงเป็นภาระงานที่ยิ่งใหญ่และมีคุณค่าอย่างมากในการพัฒนาให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป ซึ่งการป้องกันและการแก้ไขปัญหานี้ให้กับนักเรียนมีหลายเทคนิควิธีการ เช่น

1) การให้คำปรึกษาเบื้องต้น เป็นการช่วยเหลือและป้องกันปัญหาให้ลดน้อยลง ทั้งด้านความรู้ ความคิดและการปฏิบัติตนของนักเรียนในทางที่ไม่ถูกต้อง โดยมุ่งหวังให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีงามหรือพึงประสงค์ โดยมีแนวทางในการดำเนินการ คือ ผู้ให้คำปรึกษาควรมีความรู้และความพร้อมในการให้คำปรึกษาช่วยเหลือนักเรียนด้วยความรู้สึกที่ดีต่อนักเรียน ซึ่งการให้คำปรึกษามีกระบวนการในการให้คำปรึกษา ดังนี้

- (1) สร้างสัมพันธภาพ
- (2) พิจารณาและทำความเข้าใจปัญหา
- (3) กำหนดวิธีการและดำเนินการแก้ไขปัญหา
- (4) ยุติการปรึกษา

2) การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน นอกจากจะให้คำปรึกษาเบื้องต้นแล้ว การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อการช่วยเหลือนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญ เพราะจะทำให้การป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิภาพก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจของครูทุกคนและผู้ปกครอง ซึ่งมีแนวทางในการดำเนินการครูที่ปรึกษาสามารถคิดพิจารณา กิจกรรม เพื่อการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนได้หลายแนวทาง เช่น กิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมในห้องเรียน กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน กิจกรรมชมเชยเสริม กิจกรรมการสื่อสารกับผู้ปกครอง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559, น. 15-16) ในการป้องกันและแก้ไขปัญหานี้ให้กับนักเรียน ครูควรให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกันแต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา นั้น จำเป็นอย่างมากที่ต้องให้ความสนใจดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือ ทั้งการป้องกันและการแก้ไขปัญหานี้ โดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม การสร้างภูมิคุ้มกัน การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน จึงเป็นภาระงานที่ยิ่งใหญ่และมีคุณค่าอย่างมากในการพัฒนาให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป ซึ่งการป้องกันและการแก้ไขปัญหานี้ให้กับนักเรียนนั้นมีหลายเทคนิควิธีการ แต่สิ่งที่ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องดำเนินการมีอย่างน้อย 2 ประการ คือ

- 1) การให้คำปรึกษาเบื้องต้น
- 2) การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

วรรณนา หอมทิพย์ (2560, น. 57) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหานี้ไว้ว่า หมายถึง กระบวนการในการดูแลเอาใจใส่นักเรียนของครูที่ปรึกษาอย่างทั่วถึง

และใกล้ชิด ไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียน จนเป็นปัญหาของโรงเรียนและสังคม โดยใช้วิธีการให้คำปรึกษาเบื้องต้น และการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไข้ปัญหา

ศิริรัตน์ เกตุประทุม (2560, น. 29) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไข้ปัญหาไว้ว่า หมายถึง การที่ครูที่ปรึกษาดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างทั่วถึงและใกล้ชิด ไม่ปล่อยปละละเลย จัดกิจกรรมให้เหมาะสม โดยเฉพาะนักเรียนในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา ซึ่งต้องอาศัยการดูแลอย่างใกล้ชิด โดยการสร้างสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน ให้เกิดความศรัทธา น่าเชื่อถือ อุทิศตนเอาใจใส่และแก้ไข้ปัญหาของนักเรียนเน้นทักษะการให้คำปรึกษา การปฏิบัติจริง และการได้รับความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้นักเรียนคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น

นพรดา บุญหล่อวัฒนา (2561, น. 46) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไข้ปัญหาไว้ว่า หมายถึง การให้คำปรึกษาเบื้องต้น การเตรียมความพร้อมของนักเรียน การประสานงานและสนับสนุนจากครูที่ปรึกษาและผู้ปกครอง มีการจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครองเพื่อสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ปัญหานักเรียน มีกิจกรรมในห้องเรียน มีกิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมการแก้ไข้ปัญหา กิจกรรมตามความถนัดของตนเอง ครูมีการบันทึกผลการดำเนินงาน การประเมินผล และการรายงานผลประเมินเพื่อประสานงานผู้เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไข้ปัญหานักเรียน

สุธารัตน์ มณีรัตน์ (2562, น.26) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไข้ปัญหาไว้ว่า หมายถึง กระบวนการสำคัญที่ครูที่ปรึกษาจะต้องเข้าใจพฤติกรรมของนักเรียน มีการให้คำปรึกษาเบื้องต้นเพื่อบรรเทาปัญหาของนักเรียนให้ลดน้อยลง โดยการดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหาอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง ครูที่ปรึกษามีความเต็มใจที่จะช่วยแก้ไข้ปัญหาให้กับนักเรียน ครูที่ปรึกษาช่วยแนะแนวทางแก่นักเรียนในการแก้ปัญหาก็ถูกต้อง โดยโรงเรียนดำเนินการจัดกิจกรรมการป้องกัน ช่วยแก้ไข้ปัญหาให้กับนักเรียนอย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า การป้องกันและแก้ไข้ปัญหา หมายถึง การดูแล เอาใจใส่นักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะนักเรียนในกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหาที่จำเป็นจะต้องให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการในการช่วยเหลือป้องกันและแก้ไข้ปัญหา โดยไม่ปล่อยปละละเลย มีการให้คำปรึกษากับนักเรียนและจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือนักเรียน

2.4.5 การส่งต่อ

การส่งต่อเป็นการช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาอยากต่อการแก้ไข้และช่วยเหลือไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน โดยมีการส่งต่อภายในและภายนอก ซึ่งนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการส่งต่อไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559, น. 16-17) ในการป้องกันและแก้ไข้ปัญหาของนักเรียนโดยครูที่ปรึกษา อาจมีกรณีบ้างปัญหาที่มีความอยากต่อการ

ช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นก็ควรดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกทางและรวดเร็วขึ้น หากปล่อยให้ เป็นบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษาหรือครูคนใดคนหนึ่งเพียงลำพังความยุ่งยากของปัญหาอาจมีมากขึ้น หรือลุกลามกลายเป็นปัญหาใหญ่โตจนยากต่อการแก้ไข ซึ่งครูที่ปรึกษาสามารถดำเนินการได้ตั้งแต่ กระบวนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หรือการคัดกรองนักเรียนก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหาของนักเรียนในแต่ละกรณี ซึ่งการส่งต่อแบ่งเป็น 2 แบบ คือ

1) การส่งต่อภายใน ครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังครูที่สามารถให้การช่วยเหลือ นักเรียนได้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหา เช่น ส่งต่อครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชา หรือฝ่ายปกครอง

2) การส่งต่อภายนอก ครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก หากพิจารณาเห็นว่า เป็นกรณีปัญหาที่มีความยากเกินกว่าศักยภาพของโรงเรียนจะดูแลช่วยเหลือได้

นฤมิตร ภัคดี (2560, น. 40) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับการส่งต่อไว้ว่า เป็นกระบวนการช่วยเหลือนักเรียนที่พฤติกรรมคงเดิมและไม่ดีขึ้น โดยครูที่ปรึกษาต้องประสานงานกับครูที่จะช่วยเหลือสรุปข้อมูลนักเรียน ชี้แจงเหตุผลในการส่งต่อ เพื่อให้ให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดี และติดตามผลการช่วยเหลือ ซึ่งการส่งต่อมี 2 แบบ คือ การส่งต่อภายใน และการส่งต่อภายนอกไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป

นพมาศ สุขอุดม (2560, น. 50) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับการส่งต่อไว้ว่า เป็นกระบวนการช่วยเหลือนักเรียนที่ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาวิเคราะห์และพิจารณาแล้วเห็นว่า นักเรียนควรได้รับการพัฒนาให้เต็มศักยภาพหรือช่วยเหลือเป็นกรณีพิเศษจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนได้แก่ งานแนะแนวนักสังคมสงเคราะห์ จิตแพทย์ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนในโรงเรียน

พิมพ์ญาภา นุพิมพ์ (2560, น. 38) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับการส่งต่อไว้ว่า หมายถึง การดำเนินการกับกลุ่มที่มีปัญหารุนแรง ที่ครูไม่สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาได้โดยลำพังหรือช่วยเหลือแล้วแต่นักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น หรือกรณีเด็กที่มีความสามารถพิเศษ เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เด็กด้อยโอกาส ก็ควรส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ นักเรียนได้รับการส่งเสริมและช่วยเหลืออย่างเหมาะสม โดยมีการประสานงานกับบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

รัชพล เทียงดี (2563, น. 27) ได้สรุปและทบทวนเกี่ยวกับการส่งต่อไว้ว่า เป็น การช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหา โดยประสานงานกับครูแนะแนว หรือครูฝ่ายปกครองในการส่งต่อ

นักเรียนที่มีปัญหา ยากต่อการช่วยเหลือ และส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของนักเรียนหรือผู้เชี่ยวชาญกับปัญหาของนักเรียนโดยตรง

สรุปว่า การส่งต่อ หมายถึง การช่วยเหลือนักเรียนในกรณีที่มีปัญหามีความยากต่อการแก้ไขช่วยเหลือหรือแก้ไขช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นโดยจะต้องมีการดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้องเหมาะสม ซึ่งการส่งต่อมี 2 แบบ คือ การส่งต่อภายใน และ การส่งต่อภายนอก

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

3.1 ความเป็นมา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเกิดขึ้นตามที่กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดให้มีเขตพื้นที่การศึกษา เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2546 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ปรับปรุงแก้ไขการกำหนดเขตพื้นที่การศึกษาและกำหนดเขตพื้นที่การศึกษาเพิ่มเติม พ.ศ.2550 เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2550 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ปรับปรุงแก้ไขการกำหนดเขตพื้นที่การศึกษาและกำหนดเขตพื้นที่การศึกษาเพิ่มเติม พ.ศ.2551 เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2550 อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2533 และพระราชบัญญัติบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2533 ตลอดจนจนประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนดและแก้ไขเปลี่ยนแปลงเขตพื้นที่การศึกษาเป็นเขตพื้นที่ประถมศึกษา ทั้งนี้สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ได้ถูกประกาศเปลี่ยนแปลงเป็น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ประกอบด้วยการบริหารจัดการศึกษาพื้นที่รับผิดชอบ 4 อำเภอ ได้แก่อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช อำเภอลานสกา อำเภอพระพรหม และอำเภอเฉลิมพระเกียรติ ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1, 2563, น. 2)

3.2 ข้อมูลทั่วไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 1 ตั้งอยู่เลขที่ 138 ถนนศรีธรรมราชตำบลโพธิ์เสด็จ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80000 มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอต่าง ๆ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอเมือง และอำเภอท่าศาลา

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอร่อนพิบูลย์

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอปากพนัง และอำเภอไทย

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอพรหมคีรี

โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 1 มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตั้งแต่ระดับปฐมวัยประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น (โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา) ให้แก่ประชากรวัยเรียนและกำกับดูแลสถานศึกษาที่อยู่ในพื้นที่บริการใน 4 อำเภอของจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่ อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช อำเภอพระพรหม อำเภอลานสกาและอำเภอเฉลิมพระเกียรติ โดยมีโรงเรียนจำนวนทั้งหมด 110 โรงเรียนและแบ่งเครือข่ายสถานศึกษาออกเป็น 7 เครือข่าย ครอบคลุมทั้ง 4 อำเภอ

ในส่วนของบริบทสภาพแวดล้อมโดยทั่วไปที่เป็นจุดแข็งและโอกาสของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 1 คือ มีการบริหารจัดการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยยึดการมีส่วนร่วมและกระจายอำนาจไปยังเครือข่ายสถานศึกษา ทำให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพในการทำงานมีการให้บริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงครอบคลุมทุกพื้นที่โดยในแต่ละท้องที่มีสถานศึกษาเพียงพอ และมีการคมนาคมที่ทันสมัยทำให้การเดินทางของผู้เรียนมีความสะดวกรวดเร็วผู้ปกครองชุมชน องค์กรภาครัฐ และเอกชนทุกภาคส่วนให้ความสำคัญและสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับปัญหาที่เป็นจุดอ่อนและอุปสรรค คือ ที่ตั้งอยู่ในสังคมเมืองซึ่งประชากรบางส่วนมีค่านิยมที่ไม่เหมาะสมสภาพครอบครัวของนักเรียนส่วนใหญ่มีการหย่าร้าง มีปัญหาครอบครัวแตกแยกซึ่งส่งผลกระทบต่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนการขยายตัวทางเศรษฐกิจยังไม่ทั่วถึงส่งผลให้ผู้ปกครองบางส่วนยังมีรายได้น้อยผู้ปกครองบางพื้นที่ขาดสภาพคล่องทางการเงินผู้ปกครองมีอัตราการว่างงานสูงในส่วนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประถมศึกษาบางกลุ่มสาระยังไม่เป็นที่พึงพอใจและระดับมัธยมศึกษาตอนต้นอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยที่ต่ำทุกกลุ่มสาระ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1, 2560, น. 14-18)

3.3 ทิศทางจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 1 ได้นำนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐบาลกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมาวิเคราะห์เชื่อมโยงผลการดำเนินงานจัดการศึกษาในบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยแนวทางการดำเนินงานดังนี้

3.3.1 วิสัยทัศน์

เน้นคุณภาพ มาตรฐาน บริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม

3.3.2 พันธกิจ

พันธกิจที่ 1 จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

พันธกิจที่ 2 พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถความเป็นเลิศทางวิชาการเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน

พันธกิจที่ 3 พัฒนาศักยภาพและคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรและคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21

พันธกิจที่ 4 สร้างโอกาส ความเสมอภาคลดความเหลื่อมล้ำให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

พันธกิจที่ 5 พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ

พันธกิจที่ 6 จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเป้าหมายโลกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs)

พันธกิจที่ 7 ปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาทุกระดับ และจัดการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) เพื่อพัฒนาไปสู่ Thailand 4.0

3.3.3 เป้าหมาย

1) ผู้เรียนมีความรักในสถาบันหลักของชาติ และยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีหลักคิดที่ถูกต้อง และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีคุณธรรม จริยธรรม มีค่านิยมที่พึงประสงค์ มีจิตสาธารณะรับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น ซื่อสัตย์ สุจริต มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัยรักษาศีลธรรม

2) ผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ศิลปะ ดนตรี กีฬา ภาษาและอื่น ๆ ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ สร้างความสามารถในการแข่งขัน

3) ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ คิดริเริ่มและสร้างสรรค์นวัตกรรม มีความรู้ มีทักษะมีสมรรถนะตามหลักสูตร และคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีสุขภาพที่เหมาะสมตามวัย มีความสามารถในการพึ่งพาตนเองตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเป็นพลเมือง พลโลกที่ดี (Global Citizen) พร้อมก้าวสู่สากลนำไปสู่การสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

4) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีความรู้ และจรรยาบรรณตามมาตรฐานวิชาชีพ

5) ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ (ผู้พิการ) กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มผู้ด้อยโอกาสและกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง เท่าเทียม และมีคุณภาพ

6) สถานศึกษาจัดการศึกษาเพื่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) และสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

7) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา มีสมรรถนะในการบริหารจัดการเชิงบูรณาการมีการกำกับ ติดตาม ประเมินผล มีระบบข้อมูลสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ และการรายงานผลอย่างเป็นระบบ ใช้งานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา

3.3.4 นโยบาย

นโยบายที่ 1 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของมนุษย์และของชาติ

นโยบายที่ 2 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

นโยบายที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

นโยบายที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ มาตรฐาน และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

นโยบายที่ 5 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

นโยบายที่ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษา

3.3.5 เป้าประสงค์

1) ผู้เรียนทุกคนมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความรักในสถาบันหลักของชาติยึดมั่นการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2) ผู้เรียนทุกคนมีทัศนคติที่ดีต่อบ้านเมือง มีหลักคิดที่ถูกต้อง เป็นพลเมืองดีของชาติ มีคุณธรรม จริยธรรม มีค่านิยมที่พึงประสงค์ มีจิตสาธารณะ มีจิตอาสา รับผิดชอบต่อครอบครัว ผู้อื่น และสังคม

3) ผู้เรียนทุกระดับมีความเป็นเลิศ มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

4) ผู้เรียนมีความเป็นเลิศตามความถนัดและความสนใจ นำไปสู่การพัฒนาทักษะวิชาชีพ เป็นนักคิด เป็นผู้สร้างนวัตกรรม เป็นนวัตกรรม

5) ผู้เรียนได้รับโอกาสเข้าสู่เวทีการแข่งขันระดับนานาชาติ

6) หลักสูตรปฐมวัยและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการพัฒนาที่สอดคล้องกับแนวโน้ม การพัฒนาของประเทศ

7) นวัตกรรมจัดการเรียนรู้

8) ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ เชื่อมโยงสู่อาชีพและการมีงานทำ มีทักษะอาชีพ ที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ

9) ผู้เรียนได้รับการพัฒนาตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และมีทักษะความสามารถที่สอดคล้องกับ ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีความยืดหยุ่นทางด้านความคิดสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ภายใต้สังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรม รวมถึงการวางพื้นฐานการเรียนรู้เพื่อการวางแผนชีวิต ที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัยและนำไปปฏิบัติได้

10) ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้มีศักยภาพในการจัดการสุขภาวะของตนเองให้มีสุขภาวะที่ดี สามารถ ดำรงชีวิตอย่างมีความสุขทั้งด้านร่างกายและจิตใจ

11) พัฒนาคุณภาพผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา

12) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษามีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ มีศักยภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม

13) สร้างโอกาสให้ประชากรวัยเรียนทุกคนเข้าถึงการบริการการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานเสมอกัน และลดความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษา

14) สถานศึกษามีคุณภาพ และมีมาตรฐานตามบริบทของพื้นที่

15) นำเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) มาเป็นเครื่องมือให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเข้าถึงบริการ ด้านการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

16) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาทุกแห่งมีการปรับปรุงพัฒนาหน่วยงานให้เป็น สำนักงานสีเขียว

17) สถานศึกษาหรือกลุ่มสถานศึกษามีความเป็นอิสระในการบริหารและจัดการศึกษา ครอบคลุม ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการ บริหารงานทั่วไป

18) หน่วยงานทุกระดับมีความโปร่งใส ปลอดภัย จริตและประพฤติมิชอบ บริหารจัดการตามหลัก ธรรมาภิบาล

19) หน่วยงานทุกระดับ พัฒนานวัตกรรม และเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) มาใช้ใน การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารและการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ

3.3.6 แนวทางดำเนินการ

1) พัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองดีของชาติและเป็นพลโลกที่ดี

2) ปลุกฝังความมีระเบียบวินัย ทักษะชีวิตที่ถูกต้องโดยกระบวนการลูกเสือ และ ยุวกาชาด

3) พัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อม สามารถรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบ ทุก ระดับความรุนแรงที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ

4) พัฒนาคุณภาพผู้เรียนเต็มตามศักยภาพ นำไปสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการตามความสามารถความสนใจ มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 สร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

5) จัดการเรียนรู้เพื่อสร้างทักษะพื้นฐานเชื่อมโยงสู่การสร้างอาชีพและการมีงานทำ

6) พัฒนาหลักสูตรทุกระดับการศึกษา

7) จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการ Active Learning

8) จัดการเรียนการสอนเพื่อฝึกทักษะการคิดแบบมีเหตุผลและเป็นขั้นตอน (Coding)

9) จัดการเรียนรู้ด้วย STEM Education

10) การใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อสร้างอาชีพ

11) พัฒนาศักยภาพและคุณภาพของผู้เรียน

12) การเรียนภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการสื่อสารและเพิ่มทักษะสำหรับใช้ในการประกอบอาชีพ

13) การส่งเสริมทักษะการอ่าน เขียน ภาษาไทยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้วิชาอื่น

14) ครูเปลี่ยนบทบาทจาก “ครูผู้สอน” เป็น “Coach” ผู้ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะการเรียนรู้หรือผู้อำนวยการการเรียนรู้

15) การพัฒนาครูให้มีความชำนาญในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและภาษาคอมพิวเตอร์ (Coding)

16) สร้างความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ โดยจัดการเรียนรู้ การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาในทุกกลุ่ม

17) การยกระดับสถานศึกษาในสังกัดทุกระดับและทุกประเภทให้มีคุณภาพและมาตรฐานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาตามบริบทของพื้นที่

18) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

19) ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาให้สถานศึกษา บริหารจัดการหน่วยงานเป็นสำนักงานสีเขียว

20) ให้สถานศึกษาหรือกลุ่มสถานศึกษามีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการศึกษา

21) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีการนำเสนอผลงานที่แสดงถึงความสำเร็จ และเป็นแบบอย่างได้

22) โครงการ 1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1, 2563, น. 18-21)

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศ

อุไรวรรณ รักยิ้ม (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับ คือ ทักษะด้านมนุษย ทักษะด้านมโนภาพ ทักษะด้านการศึกษาและการสอน ทักษะด้านเทคนิค และทักษะด้านความรู้ความคิด

อดิสร แยมคุณเขาว์ (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 การวิจัยครั้งนี้มี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในภาพรวม และรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับดังนี้ การป้องกันและแก้ไขปัญหา การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การคัดกรองนักเรียน และการส่งต่อนักเรียน

ปราณี เตยอ่อน และวรกาญจน์ สุขสดเขียว (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเจ็ดริ้ว (สาครกิจโกศล) การวิจัยครั้งนี้มี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเจ็ดริ้ว (สาคร กิจโกศล) และ 2) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเจ็ด ริ้ว (สาครกิจโกศล) ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัด เจ็ดริ้ว(สาครกิจโกศล) โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้านเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมาก ไปน้อย คือ การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและการแก้ไขปัญหา นักเรียน การรู้จักนักเรียนเป็น รายบุคคล การคัดกรองนักเรียน และการส่งต่อ 2) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของระบบดูแล

ช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเจ็ดริ้ว (สาครกิจโกศล) มีแนวทางอาทิ เช่น (1) ด้านการส่งต่อนักเรียนโรงเรียนควรจัดการอบรมให้ครูและบุคลากรภายในโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจต่อการส่งต่อนักเรียนและชี้แจงให้กับนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนได้ทราบถึงเหตุผลที่แท้จริงของการส่งต่อนักเรียน (2) ด้านการคัดกรองนักเรียนครูประจำชั้นควรศึกษาค้นคว้าแบบคัดกรองนักเรียนและโรงเรียนต้องพัฒนาโปรแกรมประเมินพฤติกรรมนักเรียนให้มีความสมบูรณ์และชัดเจนยิ่งขึ้น (3) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลควรติดตามการย้ายเข้าและย้ายออกของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอและทำสำเนาหลักฐานข้อมูลนักเรียนไว้ (4) ด้านการป้องกันและการแก้ไขปัญหาโรงเรียนควรให้ความสำคัญกับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและนักเรียนกลุ่มมีปัญหาและควรมีการจัดประชุมกลุ่มเพื่อปรึกษาปัญหานักเรียนเป็นรายกรณี (5) ด้านการส่งเสริมนักเรียนโรงเรียนควรจัดกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและนักเรียนให้มากขึ้น เป็นต้น

ปัทมา โสภิตชาติ และสายสุตา เตียเจริญ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะผู้บริหารของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะผู้บริหารของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านความรู้ความคิด ทักษะด้านการศึกษาและการสอน ทักษะด้านเทคนิค และทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ตามลำดับ

วาทีณี นานิคบุตร (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผลการวิจัยพบว่า ระดับทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ศิริรัตน์ เกตุประทุม (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอพานทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอพานทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอพานทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

นิษฐา กลิ่นเอี่ยม (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนวัดป่าจิว สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนวัดป่าจิว สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนวัดป่าจิว สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การส่งเสริมนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งต่อ และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา

ปรียาพร ไชยพลบาล (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ผลการวิจัยพบว่าทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเรียงจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านเทคนิควิธี และทักษะด้านความคิดรวบยอด

อริษา วงคำจันทร์ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 1 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านความรู้ ทักษะด้านเทคนิค และทักษะด้านความคิดรวบยอด และทักษะด้านการศึกษาและการสอน

อัญทิรา วาตี (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานครโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน และด้านการส่งต่อ

จิตราพร สุทธิสาร (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) องค์ประกอบในการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 2) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 และ 3) แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 1 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขการส่งต่อนักเรียน 2) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 1 พบว่า สภาพปัจจุบันในการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านการส่งเสริมนักเรียน รองลงมาคือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งต่อนักเรียน และด้านการคัดกรองนักเรียน ตามลำดับ ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านการส่งต่อนักเรียน รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการคัดกรองนักเรียน ตามลำดับ ส่วนผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI modified) ในการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาและด้านการส่งเสริมนักเรียน ตามลำดับ และ 3) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน ประเภทสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 1 พบว่า ประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการส่งต่อนักเรียน

ณัฐพรรณ แสงน้ำผึ้ง (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 2) เพื่อหาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีปัญหาสูงสุด คือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านที่มีปัญหาต่ำสุด คือ ด้านการส่งต่อนักเรียน 2) แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีดังนี้ (1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ผู้บริหารและครูประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน ภาคเรียนละ 1 ครั้ง (2) ด้านการคัดกรองนักเรียน ผู้บริหารประชุมชี้แจง การใช้เกณฑ์การวิเคราะห์พฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยง (3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน ครูสำรวจความต้องการของนักเรียนในกิจกรรมโฮมรูมและกิจกรรมแนะแนว (4) ด้านการป้องกันและแก้ไข ปัญหา นักเรียนมีส่วนร่วมกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่นักเรียนต้องการและตามความสนใจ (5) ด้านการส่งต่อนักเรียน ผู้บริหารประชุมวางแผนในการประเมินการส่งต่อนักเรียน

ศรัญญา น้อยพิมาย และพิมพ์พรรณ เพชรสมบัติ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 2) แนวทางในการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) แนวทางในการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 ตามการจัดลำดับความต้องการจำเป็น 3 อันดับแรกได้แก่ (1) ทักษะด้านความคิดรวบยอด ผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีการคิดแก้ปัญหาด้วยวิธีการใหม่ๆ ได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว นำความรู้ประสบการณ์ที่มีมาประยุกต์ใช้ประกอบกับข้อมูลการตัดสินใจได้อย่างมีคุณภาพ มีการวิเคราะห์และวางแผนการจัดการศึกษาได้อย่างเหมาะสม (2) ทักษะด้านการสอน ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาครูให้สามารถทำผลงานทางวิชาการเพื่อความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน โดยการวัด ประเมินผล นิเทศ กำกับ

ติดตาม การเรียนการสอนของครูในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ สามารถจัดการและบริหารหลักสูตร การเรียนการสอนให้สอดคล้องกับภารกิจสังคมและชุมชน (3) ทักษะด้านเทคนิควิธีผู้บริหาร สถานศึกษา มีการระดมความคิด นำวิธีการทำงานแบบร่วมมือมาใช้เพื่อความก้าวหน้าในการทำงานมี เทคนิคในการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติที่หลากหลาย สามารถจัดหาเครื่องมือและ ทรัพยากรที่ใช้ในการบริหารได้อย่างเพียงพอกับความต้องการ

ชาตรี อดทน และสิทธิชัย สอนสุภี (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานตาม ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการส่งเสริมความแข็งแกร่งในชีวิตนักเรียนของสถานศึกษา ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การ ดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการส่งเสริมความแข็งแกร่งในชีวิตนักเรียนของ สถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 2) และแนวทางการ พัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการส่งเสริมความแข็งแกร่งในชีวิตนักเรียน ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับ การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการส่งเสริมความแข็งแกร่งในชีวิตนักเรียนของ สถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และค่าเฉลี่ย ต่ำสุด คือ ด้านการส่งต่อนักเรียน 2) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการส่งเสริมความแข็งแกร่งในชีวิตนักเรียนของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ทั้ง 6 ด้าน คือ (1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูที่ปรึกษา ควรรู้จักนักเรียนทุกคน และปรับปรุงโครงการเยี่ยมบ้าน (2) ด้านการคัดกรองนักเรียน ควรจัดกลุ่ม นักเรียน เพื่อประโยชน์ในการดูแลช่วยเหลืออย่างเหมาะสม (3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ควรจัดทำแผนกลยุทธ์ และดำเนินกิจกรรมตามแผน (4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา เมื่อเกิด ปัญหาที่นักเรียนต้องให้การช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน (5) ด้านการส่งต่อนักเรียน ควรมีการสรุปประวัติ นักเรียนเพื่อเป็นข้อมูลให้กับผู้เชี่ยวชาญ และเมื่อนักเรียนบำบัดเสร็จต้องได้กลับมาเรียนตามปกติ (6) ด้านการส่งเสริมความแข็งแกร่งในชีวิตนักเรียน ควรมีการจัดกิจกรรมบนพื้นฐานความแตกต่างระหว่าง บุคคล

มานะศักดิ์ พรหมอ่อน และพิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะการบริหารของ ผู้บริหารสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 4 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะการบริหารสถานศึกษาที่มี

ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะด้านมโนทัศน์ รองลงมา คือ ทักษะด้านความรู้ความคิด และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ทักษะด้านมนุษย

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Kindred (1975, pp. 91-94 อ้างถึงใน ศรีัญญา น้อยพิมาย, 2562, น. 70) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่ไม่มีทักษะทางการบริหารทั้ง 3 ด้าน คือ ทักษะด้านความคิดรวบยอด ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านเทคนิคจะทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงานคือ ความมีอคติขาดเป้าหมายที่แน่นอนขาดคุณสมบัติผู้นำที่ดี ขาดแผนงานที่ดี เกิดบรรยากาศความขัดแย้ง

Cutler (1995 อ้างถึงใน อุไรวรรณ กุลเวชกิจ, 2559, น. 87-88) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การได้มาซึ่งอำนาจและการใช้อำนาจ: ทักษะที่สำคัญสำหรับผู้บริหารการศึกษา จากการศึกษาพบว่า การที่ผู้บริหารได้มาซึ่งอำนาจที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงการนำพหุองค์กรให้บรรลุเป้าหมาย ผู้บริหารสามารถพัฒนาตนเองเพื่อให้มีอำนาจ โดยอาศัยศีลธรรมปรัชญา และการฝึกฝนจนเกิดทักษะ ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องมีการพัฒนาตนเองให้เกิดทักษะต่าง ๆ เพื่อให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

Tillotson (1996, pp. 64 อ้างถึงใน ทองสุข หงษ์ทอง, 2560, น. 30) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ทักษะทางเทคนิคทักษะทางมนุษยและทักษะทางความคิดรวบยอดของนักศึกษาสาขาการบริหารการศึกษาระดับสูงของวิทยาลัยเท็กซัส ซึ่งได้ศึกษาลำดับความสำคัญของทักษะทั้ง 3 ตามทฤษฎีของ Katz ได้แก่ ทักษะทางเทคนิค ทักษะทางมนุษยและทักษะทางความคิดรวบยอด จากนักศึกษาสาขาการบริหารระดับสูง ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ทักษะที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรก ได้แก่ ทักษะทางมนุษย ซึ่งประกอบด้วยทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทักษะด้านการจัดองค์กร ทักษะด้านการติดต่อสื่อสาร ทักษะด้านการอำนวยความสะดวกที่จำเป็นในการทำงาน รองลงมาได้แก่ ทักษะทางความคิดรวบยอด และทักษะทางเทคนิคตามลำดับ

Teed (2002) ได้ศึกษาการพบนักเรียนเพื่อรู้จักความต้องการทางด้านอารมณ์และสังคมของนักเรียน:ครูประมกับความเข้าใจในการให้คำปรึกษาในชั้นเรียน ซึ่งพบว่าลักษณะพิเศษของเด็กมีลักษณะเหมือนกันคือ ครอบครัวหย่าร้าง ครอบครัวขนาดใหญ่ ผู้ปกครองติดสารเสพติด เด็กมีความรุนแรง ถูกทารุณทางเพศ ถูกทอดทิ้ง พิการ เด็กสุขภาพไม่ดีต้องใช้จ่ายบำบัดสิ่งเหล่านี้เป็นแรงกดดันอย่างมากและมีผลกระทบต่อชีวิตเด็ก จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูต้องเอาใจใส่ต่อปัญหาและความต้องการของนักเรียนในเรื่องต่าง ๆ นอกเหนือจากการเรียนการสอนตามปกติ โดยจากผลการศึกษาพบว่า ครูได้ใช้วิธีการให้คำปรึกษาที่หลากหลาย วิธีการที่ใช้ในชั้นเรียนวิธีที่ใช้มากที่สุดคือการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อเป็นมาตรการป้องกัน รักษา ฟื้นฟูได้อีกด้วย

Dlamini (2004) ได้ศึกษาองค์ประกอบความสัมพันธ์ของพฤติกรรมนักเรียนที่ไม่เหมาะสมในโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารครู และ นักเรียน ซึ่งพบว่าผู้บริหาร ครู และนักเรียนส่วนใหญ่เห็นพ้องต้องกันว่าองค์ประกอบหลักที่มีความสำคัญ และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนคือความสัมพันธ์ที่มีระหว่างครูกับนักเรียน สัมพันธ์กับการบริหารงาน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหาร ครูและบุคคลที่เกี่ยวข้องในด้านวัย ประสบการณ์ ระดับการศึกษา ถิ่นที่อยู่ ศาสนา และการบริหารจัดการของโรงเรียน ทั้งนี้ องค์ประกอบดังกล่าวมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนทั้งพฤติกรรมกลุ่มและรายบุคคล นอกจากนี้ยังพบว่าการบริหารงานที่ไม่มีประสิทธิภาพ มีอิทธิพลต่อสังคม วัฒนธรรม นำมาซึ่งสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ด้อยคุณภาพ

Williams (2008) ได้ศึกษาการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน: การศึกษาการบริหารจัดการองค์กรและการรับรู้ทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างส่วนเชื่อมต่อกับเรื่องสุขภาพของเยาวชน การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบเพื่ออธิบายความแตกต่างของโมเดลที่ใช้ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและเพื่อสำรวจโครงสร้างการบริหารจัดการองค์กรที่ขาดหายไป วิธีการรวบรวมข้อมูลคือใช้การสัมภาษณ์บุคลากรผู้ปฏิบัติงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนรวมทั้งผู้เกี่ยวข้องในการบริหารงานโรงเรียนจากภายนอก จากนั้นผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้กลยุทธ์แบบเน้นกรณีศึกษาในการวิเคราะห์เปรียบเทียบหลาย ๆ กรณี ซึ่งผลการวิจัยพบว่า มีความแตกต่างกันในพฤติกรรมด้านการเชื่อมต่อองค์ประกอบย่อยแต่ละโมเดล และพบว่าความแตกต่างนี้มีความเด่นชัดที่สุดในการบริหารกระบวนการด้านการติดตามผลและยังมีผลกระทบต่อนักเรียนที่รับบริการจากระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอีกด้วย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (Correlational Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1,408 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ปีการศึกษา 2563 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง เครจซี่และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนจำนวน 302 คน จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่ง ชั้นตามขนาดของสถานศึกษา

ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ขนาดสถานศึกษา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ขนาดใหญ่พิเศษ	323	69
ขนาดกลาง	639	137
ขนาดเล็ก	446	96
รวม	1,408	302

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบเลือกรายการ (Check List) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ซึ่งประกอบด้วยทักษะการบริหาร 5 ทักษะ ดังนี้ 1) ทักษะด้านเทคนิค 2) ทักษะด้านมนุษย 3) ทักษะด้านความคิดรวบยอด 4) ทักษะด้านการศึกษาและการสอน และ 5) ทักษะด้านความรู้ความคิด

โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีประมาณค่าของลิเคอร์ท (Likert scale) โดยแบ่งระดับของการวัดเป็น 5 ระดับ คือ

- 5 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ซึ่งกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ดังนี้ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมพัฒนานักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อ

โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีประมาณค่าของลิเคอร์ท (Likert scale) โดยแบ่งระดับของการวัดเป็น 5 ระดับ คือ

- 5 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

2.2 การพัฒนาเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือ ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาและการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยและนิยามศัพท์เฉพาะ

2.2.2 สร้างแบบสอบถามเป็นรายชื่อให้ครอบคลุมเกี่ยวกับเรื่องทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาและการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามกรอบแนวคิดและนิยามศัพท์เฉพาะ

2.2.3 นำเสนอแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระเพื่อตรวจสอบแก้ไข

2.2.4 นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน (ภาคผนวก ก หน้า 93) เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (content validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อกระทงคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (IOC : Index of Item Objective Congruence) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67-1.00 (ภาคผนวก ค หน้า 104-111)

2.2.5 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try – Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ โดยการหาค่าความเที่ยง (reliability) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค โดยทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษามีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.98 (ภาคผนวก ค หน้า 112) และการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษามีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.97 (ภาคผนวก ค หน้า 112)

2.2.6 ปรับแก้แบบสอบถามและนำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 302 คน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากประธานสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลพร้อมแบบสอบถาม ไปยังผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 เพื่อความขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.3 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แบบสอบถาม จำนวน 302 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นนำมาตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม โดยนำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 วิเคราะห์ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า โดยนำมาหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้เกณฑ์การประเมินค่า ของสุภมาศ อังศุโชติและชูชาติ พวงสมจิตร (2561, น. 21) ดังนี้

4.50 - 5.00 หมายถึง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับ มากที่สุด

3.50 - 4.49 หมายถึง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับ มาก

2.50 - 3.49 หมายถึง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับ ปานกลาง

1.50 - 2.49 หมายถึง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับ น้อย

1.00 - 1.49 หมายถึง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

4.3 วิเคราะห์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า โดยนำมาหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้เกณฑ์การประเมินค่า ของสุภมาศ อังศุโชติและชูชาติ พวงสมจิตร (2561, น. 21) ดังนี้

4.50 - 5.00 หมายถึง การดำเนินงานระบบการช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับ มากที่สุด

3.50 - 4.49 หมายถึง การดำเนินงานระบบการช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับ มาก

2.50 - 3.49 หมายถึง การดำเนินงานระบบการช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับ ปานกลาง

1.50 - 2.49 หมายถึง การดำเนินงานระบบการช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับ น้อย

1.00 - 1.49 หมายถึง การดำเนินงานระบบการช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

4.4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และใช้เกณฑ์แปล

ความหมายสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของพิชิต ฤทธิ์จรูญ (2554, น. 283 อ้างถึงใน เมธินี ทองสุกใส, 2561)
ดังนี้

มากกว่า 0.90	มีความสัมพันธ์สูงมาก
0.70 – 0.90	มีความสัมพันธ์สูง
0.30 – 0.69	มีความสัมพันธ์ปานกลาง
น้อยกว่า 0.30	มีความสัมพันธ์ต่ำ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
M	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
X	แทน	ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา
X_1	แทน	ทักษะด้านเทคนิค
X_2	แทน	ทักษะด้านมนุษย
X_3	แทน	ทักษะด้านความคิดรวบยอด
X_4	แทน	ทักษะด้านการศึกษาและการสอน
X_5	แทน	ทักษะด้านความรู้ความคิด
Y	แทน	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
Y_1	แทน	การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
Y_2	แทน	การคัดกรองนักเรียน
Y_3	แทน	การส่งเสริมพัฒนานักเรียน

Y ₄	แทน	การป้องกันและแก้ไข้ปัญหา
Y ₅	แทน	การส่งต่อ
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 302 คน ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ขนาดของสถานศึกษา ปรากฏรายละเอียดดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n = 302)		
รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1) เพศ		
- ชาย	35	11.59
- หญิง	267	88.41
รวม	302	100.00
2) อายุ		
- 21-30 ปี	99	32.78
- 31-40 ปี	61	20.20
- 41-50 ปี	57	18.87
- 51 ปีขึ้นไป	85	28.15
รวม	302	100.00
3) ระดับการศึกษา		
- ปริญญาตรี	251	83.11
- ปริญญาโท	49	16.23
- ปริญญาเอก	2	0.66
รวม	302	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

(n = 302)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4) ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน		
- น้อยกว่า 5 ปี	98	32.45
- 5-10 ปี	56	18.54
- 11-15 ปี	26	8.61
- 16-20 ปี	29	9.60
- มากกว่า 20 ปี	93	30.80
รวม	302	100.00
5) ขนาดของสถานศึกษา		
- เล็ก	96	31.79
- กลาง	137	45.36
- ใหญ่พิเศษ	69	22.85
รวม	302	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 267 คน คิดเป็นร้อยละ 88.41 มีอายุระหว่าง 21-30 ปี จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 32.78 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 251 คน คิดเป็นร้อยละ 83.11 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 32.45 และปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 137 คน คิดเป็น ร้อยละ 45.36

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ประกอบด้วย 5 ทักษะ ได้แก่ 1) ทักษะด้านเทคนิค 2) ทักษะด้านมนุษย 3) ทักษะด้านความคิดรวบยอด 4) ทักษะด้านการศึกษาและการสอน และ 5) ทักษะด้านความรู้ความคิด ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปรากฏดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยภาพรวม

(n = 302)

รายการ	M	SD	ระดับ
1. ทักษะด้านเทคนิค	4.70	0.36	มากที่สุด
2. ทักษะด้านมนุษย	4.77	0.42	มากที่สุด
3. ทักษะด้านความคิดรวบยอด	4.70	0.40	มากที่สุด
4. ทักษะด้านการศึกษาและการสอน	4.47	0.37	มาก
5. ทักษะด้านความรู้ความคิด	4.64	0.39	มากที่สุด
รวม	4.66	0.35	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.66$, $SD = 0.35$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะด้านมนุษย อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.77$, $SD = 0.42$) รองลงมา คือ ทักษะด้านเทคนิค อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.70$, $SD = 0.36$) ทักษะด้านความคิดรวบยอด อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.70$, $SD = 0.40$) ทักษะด้านความรู้ความคิด อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.64$, $SD = 0.39$) และ ทักษะด้านการศึกษาและการสอน อยู่ในระดับมาก ($M = 4.47$, $SD = 0.37$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 เป็นรายด้าน ปรากฏผลดังตารางที่ 4.3 – 4.7 ดังนี้

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะด้านเทคนิคของผู้บริหารสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

(n = 302)

รายการ	M	SD	ระดับ
1. ผู้บริหารสามารถจัดทำแผนปฏิบัติการได้เหมาะสมกับสภาพและบริบทของสถานศึกษา	4.85	0.41	มากที่สุด
2. ผู้บริหารมีการจัดระบบงานให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ	4.86	0.41	มากที่สุด
3. ผู้บริหารมีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการบริหารงานได้อย่างเหมาะสม	4.42	0.56	มาก

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

(n = 302)

รายการ	M	SD	ระดับ
4. ผู้บริหารสามารถใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานได้อย่างเป็นระบบ	4.64	0.51	มากที่สุด
5. ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารทรัพยากรในสถานศึกษาอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์	4.86	0.40	มากที่สุด
6. ผู้บริหารมีการกำหนดวิธีการ หลักเกณฑ์ ในการนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.54	0.56	มากที่สุด
7. ผู้บริหารมีกระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงานที่เหมาะสมและเป็นรูปธรรม	4.74	0.50	มากที่สุด
รวม	4.70	0.36	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ทักษะด้านเทคนิคของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.70$, $SD = 0.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดถึงมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในกลุ่ม คือ ผู้บริหารมีการจัดระบบงานให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.86$, $SD = 0.41$) รองลงมา คือ ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารทรัพยากรในสถานศึกษาอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.86$, $SD = 0.40$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในกลุ่ม คือ ผู้บริหารมีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการบริหารงานได้อย่างเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($M = 4.42$, $SD = 0.56$)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

(n = 302)

รายการ	M	SD	ระดับ
1. ผู้บริหารมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรภายใน สถานศึกษาทุกระดับ	4.86	0.44	มากที่สุด
2. ผู้บริหารสามารถปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่น ๆ ใน สถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม	4.87	0.38	มากที่สุด
3. ผู้บริหารมีการให้กำลังใจ และคำชื่นชมกับบุคลากร อย่างสม่ำเสมอ	4.85	0.48	มากที่สุด
4. ผู้บริหารสามารถสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรมีความ กระตือรือร้นในการทำงาน	4.75	0.53	มากที่สุด
5. ผู้บริหารสามารถสร้างบรรยากาศให้เกิดความร่วมมือ ในการทำงานเป็นทีม	4.68	0.58	มากที่สุด
6. ผู้บริหารมีความเข้าใจในพฤติกรรมและความแตกต่าง ระหว่างบุคคลของบุคลากร	4.62	0.60	มากที่สุด
7. ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นของบุคลากรทุกคนใน สถานศึกษา	4.68	0.56	มากที่สุด
8. ผู้บริหารมีการติดต่อประสานงานและขอความร่วมมือ กับชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ ภายนอกสถานศึกษา ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	4.86	0.46	มากที่สุด
9. ผู้บริหารสามารถสื่อสารกับบุคคลต่าง ๆ ได้อย่าง เหมาะสม	4.76	0.53	มากที่สุด
รวม	4.77	0.42	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.77$, $SD = 0.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในกลุ่ม คือ ผู้บริหารสามารถปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่น ๆ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ($M = 4.87$, $SD = 0.38$) รองลงมา คือ ผู้บริหารมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรภายใน

สถานศึกษาทุกระดับ ($M = 4.86, SD = 0.44$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในกลุ่ม คือ ผู้บริหารมีความเข้าใจในพฤติกรรมและความแตกต่างระหว่างบุคคลของบุคลากร ($M = 4.62, SD = 0.60$)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะด้านความคิดรวบยอดของผู้บริหาร

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

($n = 302$)

รายการ	<i>M</i>	<i>SD</i>	ระดับ
1. ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนจัดการศึกษา	4.76	0.51	มากที่สุด
2. ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์งานและกำหนดขอบข่ายงานในสถานศึกษาได้อย่างถูกต้อง	4.80	0.46	มากที่สุด
3. ผู้บริหารสามารถนำนโยบายของรัฐและแผนการศึกษาชาติ มากำหนดเป็นแผนงานของสถานศึกษาและนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.49	0.55	มาก
4. ผู้บริหารสามารถวางแผนการบริหารสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้	4.75	0.49	มากที่สุด
5. ผู้บริหารสามารถกำหนดโครงสร้างการบริหารและแต่งตั้งบุคลากรเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม	4.66	0.56	มากที่สุด
6. ผู้บริหารสามารถคาดการณ์ถึงสิ่งที่จะส่งผลกระทบต่อสถานศึกษาและเตรียมพร้อมในการรับมือได้อย่างเหมาะสม	4.76	0.51	มากที่สุด
7. ผู้บริหารมีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ อย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจดำเนินการต่าง ๆ	4.81	0.49	มากที่สุด
8. ผู้บริหารสามารถปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การบริหารงานให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน	4.56	0.56	มากที่สุด
9. ผู้บริหารสามารถวางแผนการพัฒนาคูณภาพการศึกษา และการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม	4.72	0.51	มากที่สุด
รวม	4.70	0.400	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ทักษะด้านความคิดรวบยอดของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.70, SD = 0.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดถึงมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในกลุ่ม คือ ผู้บริหารมีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ อย่างรอบคอบ ก่อนตัดสินใจดำเนินการต่าง ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.81, SD = 0.49$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์งานและกำหนดขอบข่ายงานในสถานศึกษาได้อย่างถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.80, SD = 0.46$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในกลุ่ม คือ ผู้บริหารสามารถนำนโยบายของรัฐและแผนการศึกษาชาติมากำหนดเป็นแผนงานของสถานศึกษาและนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมาก ($M = 4.49, SD = 0.55$)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะด้านการศึกษาและการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

(n = 302)

รายการ	M	SD	ระดับ
1. ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น	4.84	0.42	มากที่สุด
2. ผู้บริหารส่งเสริมให้มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.88	0.37	มากที่สุด
3. ผู้บริหารส่งเสริมการใช้สื่อการสอน เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้	4.70	0.51	มากที่สุด
4. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาตนเองและทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ	3.77	0.59	มาก
5. ผู้บริหารมีการนิเทศ ติดตามการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างสม่ำเสมอ	4.25	0.53	มาก
6. ผู้บริหารมีความสามารถในการแนะนำเทคนิค วิธีการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลที่หลากหลายให้กับครู เพื่อให้ครูนำไปประยุกต์ใช้	4.48	0.56	มาก
7. ผู้บริหารเป็นผู้นำทางวิชาการให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา	4.38	0.56	มาก
รวม	4.47	0.37	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ทักษะด้านการศึกษาและการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.47, SD = 0.37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดถึงมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในกลุ่ม คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.88, SD = 0.37$) รองลงมา คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.84, SD = 0.42$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในกลุ่ม คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาตนเองและทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ อยู่ในระดับมาก ($M = 3.77, SD = 0.59$)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะด้านความรู้ความคิดของผู้บริหาร

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

($n = 302$)

รายการ	<i>M</i>	<i>SD</i>	ระดับ
1. ผู้บริหารมีความสามารถในการกำหนดและนำ วิสัยทัศน์ของสถานศึกษามาใช้ในการบริหารงานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ	4.79	0.49	มากที่สุด
2. ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารงานได้อย่างเป็น ระบบ มีขั้นตอน และตรวจสอบได้	4.85	0.46	มากที่สุด
3. ผู้บริหารมีความสามารถในการใช้ความรู้ ความคิดใน การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการบริหารงานของ สถานศึกษา	4.59	0.56	มากที่สุด
4. ผู้บริหารมีการนำแนวคิด วิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในการ บริหารงานและพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.28	0.51	มาก
5. ผู้บริหารมีการปรับเปลี่ยนแนวคิดและการบริหาร จัดการให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ใน ปัจจุบัน	4.80	0.48	มากที่สุด
6. ผู้บริหารมีความสามารถในการพัฒนาและสร้างสรรค์ ผลงานเพื่อให้เกิดผลดีต่อการบริหารงานใน สถานศึกษา	4.54	0.58	มากที่สุด
รวม	4.64	0.39	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ทักษะด้านความรู้ความคิดของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.64, SD = 0.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดถึงมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในกลุ่ม คือ ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารงานได้อย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนและตรวจสอบได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.85, SD = 0.46$) รองลงมา คือ ผู้บริหารมีการปรับเปลี่ยนแนวคิดและการบริหารจัดการให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.80, SD = 0.48$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในกลุ่ม คือ ผู้บริหารมีการนำแนวคิด วิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารงานและพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก ($M = 4.28, SD = 0.51$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมพัฒนานักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปรากฏดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยภาพรวม

(n = 302)

รายการ	M	SD	ระดับ
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.79	0.32	มากที่สุด
2. การคัดกรองนักเรียน	4.50	0.35	มากที่สุด
3. การส่งเสริมพัฒนานักเรียน	4.53	0.28	มากที่สุด
4. การป้องกันและแก้ไขปัญหา	4.48	0.31	มาก
5. การส่งต่อ	4.22	0.40	มาก
รวม	4.50	0.29	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.8 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.50, SD = 0.29$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.79, SD = 0.32$) รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.53, SD = 0.28$) ด้านการคัดกรองนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.50, SD = 0.35$) ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา อยู่ในระดับมาก ($M = 4.48, SD = 0.31$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการส่งต่อ อยู่ในระดับมาก ($M = 4.22, SD = 0.40$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 เป็นรายด้าน ปรากฏผลดังตารางที่ 4.9 – 4.13 ดังนี้

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

(n = 302)

รายการ	M	SD	ระดับ
1. สถานศึกษามีการกำหนดกรอบแผนงานและแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.81	0.42	มากที่สุด
2. สถานศึกษามีการจัดทำระเบียบสะสมนักเรียนเป็นรายบุคคลทุกระดับชั้นและเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ	4.91	0.32	มากที่สุด
3. สถานศึกษามีการใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) เพื่อวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล	4.82	0.48	มากที่สุด
4. สถานศึกษามีการศึกษานักเรียนเป็นรายกรณี (Case study) ทุกครั้งที่พบนักเรียนมีปัญหา	4.55	0.54	มากที่สุด
5. สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคลด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกตพฤติกรรม การสัมภาษณ์ การสำรวจ การทดสอบ เป็นต้น	4.85	0.41	มากที่สุด
6. สถานศึกษามีการมอบหมายให้ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาไปเยี่ยมบ้านนักเรียน	4.92	0.31	มากที่สุด

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

(n = 302)

รายการ	M	SD	ระดับ
7. สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียน สรุปผลและจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ	4.66	0.49	มากที่สุด
รวม	4.79	0.32	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.9 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.79, SD = 0.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในกลุ่ม คือ สถานศึกษามีการมอบหมายให้ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ไปเยี่ยมบ้านนักเรียน ($M = 4.92, SD = 0.31$) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการจัดทำระเบียบสนมนักเรียนเป็นรายบุคคลทุกระดับชั้นและเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ ($M = 4.91, SD = 0.32$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในกลุ่ม คือ สถานศึกษามีการศึกษานักเรียนเป็นรายกรณี (Case study) ทุกครั้งที่พบนักเรียนมีปัญหา ($M = 4.55, SD = 0.54$)

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ด้านการคัดกรองนักเรียน

(n = 302)

รายการ	M	SD	ระดับ
1. สถานศึกษากำหนดเกณฑ์ในการคัดกรองนักเรียนที่ชัดเจน	4.76	0.44	มากที่สุด
2. สถานศึกษามีการคัดกรองนักเรียนเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา กลุ่มพิเศษ	4.72	0.48	มากที่สุด
3. สถานศึกษามีการกำหนดให้ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาสรุปและรายงานผลการคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคลและรายห้องเรียน	4.62	0.51	มากที่สุด
4. สถานศึกษามีการเก็บข้อมูลการคัดกรองนักเรียนแต่ละกลุ่มไว้เป็นความลับ	4.18	0.42	มาก
5. สถานศึกษามีการจัดทำเอกสารสารสนเทศผลการคัดกรองนักเรียนเป็นปัจจุบันและจัดเก็บเป็นระบบ	4.21	0.45	มาก
รวม	4.50	0.35	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.10 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.50, SD = 0.35$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดถึงมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในกลุ่ม คือ สถานศึกษากำหนดเกณฑ์ในการคัดกรองนักเรียนที่ชัดเจน อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.76, SD = 0.44$) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการคัดกรองนักเรียนเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา กลุ่มพิเศษ อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.72, SD = 0.48$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในกลุ่ม คือ สถานศึกษามีการเก็บข้อมูลการคัดกรองนักเรียนแต่ละกลุ่มไว้เป็นความลับ อยู่ในระดับมาก ($M = 4.18, SD = 0.42$)

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน

(n = 302)

รายการ	M	SD	ระดับ
1. สถานศึกษามีแผนงาน โครงการ กิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนโดยครอบคลุมนักเรียนทุกกลุ่ม	4.45	0.60	มาก
2. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่สอดคล้องกับผลการคัดกรองนักเรียน	3.99	0.66	มาก
3. สถานศึกษามีการจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนทุกภาคเรียน	4.91	0.31	มากที่สุด
4. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมโฮมรูม (Homeroom) อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง	4.90	0.33	มากที่สุด
5. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด หรือกลุ่มผู้บำเพ็ญประโยชน์อย่างจริงจังและต่อเนื่อง	4.89	0.38	มากที่สุด
6. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมอบรมคุณธรรม จริยธรรม ประจำสัปดาห์	4.71	0.48	มากที่สุด
7. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความสามารถพิเศษของนักเรียนที่เหมาะสมตามศักยภาพ	4.16	0.55	มาก
8. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรม ชมรม ตามความสนใจของนักเรียน	4.78	0.46	มากที่สุด

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

(n = 302)			
รายการ	M	SD	ระดับ
9. สถานศึกษามีการติดตามพฤติกรรมนักเรียนจากการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนอย่างต่อเนื่อง	4.27	0.46	มาก
10. สถานศึกษามีการรายงานและประเมินผลในการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนเพื่อนำไปสู่การพัฒนางานที่ครอบคลุมทุกด้านและทุกกิจกรรม	4.21	0.44	มาก
รวม	4.53	0.28	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.11 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.53, SD = 0.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในกลุ่ม คือ สถานศึกษามีการจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนทุกภาคเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.91, SD = 0.31$) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมโฮมรูม (Homeroom) อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.90, SD = 0.33$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในกลุ่ม คือ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่สอดคล้องกับผลการคัดกรองนักเรียน อยู่ในระดับมาก ($M = 3.99, SD = 0.66$)

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา

(n = 302)			
รายการ	M	SD	ระดับ
1. สถานศึกษามีบริการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียนอย่างเป็นระบบ	4.86	0.40	มากที่สุด
2. สถานศึกษามีครูแนะแนว/ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ที่ทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษากับนักเรียน	4.87	0.39	มากที่สุด
3. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรและสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนอย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง	4.36	0.51	มาก

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

(n = 302)

รายการ	<i>M</i>	<i>SD</i>	ระดับ
4. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน (Buddy) เพื่อให้ให้นักเรียนที่มีผลการเรียนดีได้ช่วยเหลือเพื่อนที่มีผลการเรียนอ่อนกว่า	4.24	0.50	มาก
5. สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองในการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.75	0.47	มากที่สุด
6. สถานศึกษามอบหมายให้ครูติดตามผลหลังจากมีการให้คำปรึกษาช่วยเหลือนักเรียนไปแล้ว	4.15	0.42	มาก
7. สถานศึกษามีการรายงานและประเมินผลด้านการป้องกันและแก้ปัญหานักเรียนเพื่อนำไปสู่การช่วยเหลือนักเรียนอย่างเหมาะสม	4.11	0.41	มาก
รวม	4.48	0.31	มาก

จากตารางที่ 4.12 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.48, SD = 0.31$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในกลุ่ม คือ สถานศึกษามีครูแนะแนว/ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ที่ทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษากับนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.87, SD = 0.39$) รองลงมา คือ สถานศึกษามีบริการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียนอย่างเป็นระบบ อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.86, SD = 0.40$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในกลุ่ม คือ สถานศึกษามีการรายงานและประเมินผลด้านการป้องกันและแก้ปัญหานักเรียนเพื่อนำไปสู่การช่วยเหลือนักเรียนอย่างเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($M = 4.11, SD = 0.41$)

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1
ด้านการส่งต่อ

(n = 302)

รายการ	M	SD	ระดับ
1. สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการส่งต่อนักเรียนทั้งการส่งต่อ ภายในและการส่งต่อภายนอก	4.65	0.54	มากที่สุด
2. สถานศึกษามีการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปยังครูแนะแนว/ ครูฝ่ายปกครอง/ครูประจำวิชา/ครูพยาบาล ในการให้ความ ช่วยเหลือ	4.63	0.55	มากที่สุด
3. สถานศึกษามีการประชุมร่วมกันในการพิจารณาข้อมูล นักเรียนที่มีปัญหาเพื่อส่งต่อภายนอก	4.09	0.56	มาก
4. สถานศึกษามีการประสานงานกับบุคคลหรือหน่วยงาน ภายนอกที่เกี่ยวข้องในการส่งต่อนักเรียน	4.23	0.53	มาก
5. สถานศึกษามีการส่งต่อนักเรียนให้ผู้เชี่ยวชาญหรือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องช่วยเหลือ	4.22	0.53	มาก
6. สถานศึกษามีการสร้างความเข้าใจและชี้แจงให้นักเรียนกับ ผู้ปกครองทราบถึงความจำเป็นที่ต้องส่งต่อ	4.10	0.48	มาก
7. สถานศึกษามีการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองในขณะที่ นักเรียนอยู่ในการดูแลของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อรับทราบข้อมูลที่ เกี่ยวกับนักเรียน	4.07	0.45	มาก
8. สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีการบันทึกข้อมูลการส่งต่อเป็น ลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจนและต่อเนื่อง	3.92	0.56	มาก
9. สถานศึกษามีการติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียนจากผู้ ที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ	4.06	0.41	มาก
รวม	4.22	0.40	มาก

จากตารางที่ 4.13 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ด้านการส่งต่อ โดยภาพรวม
อยู่ในระดับมาก ($M = 4.22, SD = 0.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากถึง
มากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในกลุ่ม คือ สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการส่งต่อนักเรียนทั้งการส่งต่อ

ภายในและการส่งต่อภายนอก อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.65, SD = 0.54$) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปยังครูแนะแนว/ครูฝ่ายปกครอง/ครูประจำวิชา/ครูพยาบาล ในการให้ความช่วยเหลือ อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.63, SD = 0.55$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในกลุ่ม คือ สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีการบันทึกข้อมูลการส่งต่อเป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจนและต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก ($M = 3.92, SD = 0.56$)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหาร

สถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson' product moment correlation coefficient) ปรากฏดังตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ในภาพรวมและรายด้าน

(n = 302)

ทักษะการบริหารของ ผู้บริหารสถานศึกษา	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษา					
	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y
X ₁	.764**	.536**	.539**	.573**	.406**	.645**
X ₂	.680**	.361**	.461**	.518**	.318**	.531**
X ₃	.746**	.397**	.459**	.518**	.302**	.550**
X ₄	.688**	.570**	.563**	.595**	.513**	.675**
X ₅	.772**	.534**	.596**	.647**	.479**	.693**
X	.808**	.526**	.578**	.630**	.443**	.682**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับปานกลาง ($r = .682^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา (X) กับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (Y_1) มีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ คือ $.808^{**}$ ส่วนความสัมพันธ์กับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียน (Y_2) ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน (Y_3) ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา (Y_4) และด้านการส่งต่อ (Y_5) มีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ คือ $.526^{**}$, $.578^{**}$, $.630^{**}$, $.443^{**}$ ตามลำดับ และการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (Y) กับทักษะด้านเทคนิค (X_1) ทักษะด้านมนุษย (X_2) ทักษะด้านความคิดรวบยอด (X_3) ทักษะด้านการศึกษาและการสอน (X_4) และ ทักษะด้านความรู้ความคิด (X_5) มีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ คือ $.645^{**}$, $.531^{**}$, $.550^{**}$, $.675^{**}$, $.693^{**}$ ตามลำดับ

และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1) ทักษะด้านเทคนิค (X_1) กับด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (Y_1) มีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ คือ $.764^{**}$ ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างทักษะด้านเทคนิค (X_1) กับด้านการคัดกรองนักเรียน (Y_2) ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน (Y_3) ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา (Y_4) และด้านการส่งต่อ (Y_5) มีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ คือ $.536^{**}$, $.539^{**}$, $.573^{**}$, $.406^{**}$ ตามลำดับ

2) ทักษะด้านมนุษย (X_2) กับด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (Y_1) ด้านการคัดกรองนักเรียน (Y_2) ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน (Y_3) ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา (Y_4) และด้านการส่งต่อ (Y_5) มีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ คือ $.680^{**}$, $.361^{**}$, $.461^{**}$, $.518^{**}$, $.318^{**}$ ตามลำดับ

3) ทักษะด้านความคิดรวบยอด (X_3) กับด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (Y_1) มีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ คือ $.746^{**}$ ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างทักษะด้านความคิดรวบยอด (X_3) กับด้านการคัดกรองนักเรียน (Y_2) ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน (Y_3) ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา (Y_4) และด้านการส่งต่อ (Y_5) มีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ คือ $.397^{**}$, $.459^{**}$, $.518^{**}$, $.302^{**}$ ตามลำดับ

4) ทักษะด้านการศึกษาและการสอน (X_4) กับด้านความรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (Y_1) ด้านการคัดกรองนักเรียน (Y_2) ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน (Y_3) ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา (Y_4) และด้านการส่งต่อ (Y_5) มีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ คือ .688**, .570**, .563**, .595**, .513** ตามลำดับ

5) ทักษะด้านความรู้ความคิด (X_5) กับด้านความรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (Y_1) มีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ คือ .772** ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างทักษะด้านความรู้ความคิด (X_5) กับด้านการคัดกรองนักเรียน (Y_2) ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน (Y_3) ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา (Y_4) และด้านการส่งต่อ (Y_5) มีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ คือ .534**, .596**, .647**, .479** ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ผู้วิจัยได้สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

1.1.2 เพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

1.1.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

1.2 สมมติฐานการวิจัย

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 มีความสัมพันธ์กันทางบวก

1.3 วิธีดำเนินการวิจัย

1.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1,408 คน และกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ปีการศึกษา 2563 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูจำนวน 302 คน จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น

1.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นจากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและวรรณกรรมต่าง ๆ โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบเลือกรายการ (Check List) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา ตอนที่ 2 แบบสอบถามทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ซึ่งประกอบด้วยทักษะการบริหาร 5 ทักษะ ดังนี้ 1) ทักษะด้านเทคนิค 2) ทักษะด้านมนุษย 3) ทักษะด้านความคิดรวบยอด 4) ทักษะด้านการศึกษาและการสอน และ 5) ทักษะด้านความรู้ความคิด จำนวน 38 ข้อ มีค่า IOC เท่ากับ 0.67 ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไปและมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.98 และ ตอนที่ 3 แบบสอบถามการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ซึ่งการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีองค์ประกอบ 5 ประการ ดังนี้ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมพัฒนานักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อ จำนวน 38 ข้อ มีค่า IOC 1.00 และมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.97

1.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากประธานสาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และดำเนินการส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลพร้อมแบบสอบถาม ไปยังผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 เพื่อความขออนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แบบสอบถาม จำนวน 302 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นนำมาตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ต่อไป

1.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม โดยนำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และหาค่าร้อยละ (Percentage) ส่วนทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาและการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และแปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา วิเคราะห์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันและแปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

1.4 สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1.4.1 ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะด้านมนุษย ะรองลงมา คือ ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านความคิดรวบยอด ทักษะด้านความรู้ความคิด และ ทักษะด้านการศึกษาและการสอน ตามลำดับ โดยแต่ละด้านสรุปสังเขปได้ดังนี้

1) ทักษะด้านเทคนิค โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในกลุ่ม คือ ผู้บริหารมีการจัดระบบงานให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ รองลงมา คือ ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารทรัพยากรในสถานศึกษาอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในกลุ่ม คือ ผู้บริหารมีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการบริหารงานได้อย่างเหมาะสม อยู่ในระดับมาก

2) ทักษะด้านมนุษย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในกลุ่ม คือ ผู้บริหารสามารถปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่น ๆ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม รองลงมา คือ ผู้บริหารมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรภายในสถานศึกษาทุกระดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในกลุ่ม คือ ผู้บริหารมีความเข้าใจในพฤติกรรมและความแตกต่างระหว่างบุคคลของบุคลากร

3) ทักษะด้านความคิดรวบยอด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในกลุ่ม คือ ผู้บริหารมีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ อย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจดำเนินการต่าง ๆ รองลงมา คือ ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์งานและกำหนดขอบข่ายงานในสถานศึกษาได้อย่างถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในกลุ่ม คือ ผู้บริหารสามารถนำนโยบายของรัฐและแผนการศึกษาชาติมากำหนดเป็นแผนงานของสถานศึกษาและนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมาก

4) ทักษะด้านการศึกษาและการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในกลุ่ม คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รองลงมา คือ ผู้บริหาร

ส่งเสริมให้มีการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น อยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในกลุ่ม คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาตนเอง และทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ อยู่ในระดับมาก

5) ทักษะด้านความรู้ความคิด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในกลุ่ม คือ ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารงานได้อย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน และตรวจสอบได้ รองลงมา คือ ผู้บริหารมีการปรับเปลี่ยนแนวคิดและการบริหารจัดการให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน อยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในกลุ่ม คือ ผู้บริหารมีการนำแนวคิด วิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารงานและพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก

1.4.2 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อ ตามลำดับ โดยแต่ละด้านสรุปสังเขปได้ดังนี้

1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในกลุ่ม คือ สถานศึกษามีการมอบหมายให้ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ไปเยี่ยมบ้านนักเรียน รองลงมา คือ สถานศึกษามีการจัดทำทะเบียนสะสมนักเรียนเป็นรายบุคคลทุกระดับชั้นและเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในกลุ่ม คือ สถานศึกษามีการศึกษานักเรียนเป็นรายกรณี (Case study) ทุกครั้งที่พบนักเรียนมีปัญหา

2) ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในกลุ่ม คือ สถานศึกษากำหนดเกณฑ์ในการคัดกรองนักเรียนที่ชัดเจน รองลงมา คือ สถานศึกษามีการคัดกรองนักเรียนเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา กลุ่มพิเศษ อยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในกลุ่ม คือ สถานศึกษามีการเก็บข้อมูลการคัดกรองนักเรียนแต่ละกลุ่มไว้เป็นความลับ อยู่ในระดับมาก

3) ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในกลุ่ม คือ สถานศึกษามีการจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนทุกภาคเรียน รองลงมา คือ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมโฮมรูม (Homeroom) อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง อยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ย

ต่ำที่สุดในกลุ่ม คือ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่สอดคล้องกับผลการคัดกรองนักเรียน อยู่ในระดับมาก

4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในกลุ่ม คือ สถานศึกษามีครูแนะแนว/ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ที่ทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษากับนักเรียน รองลงมา คือ สถานศึกษามีบริการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียนอย่างเป็นระบบ อยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในกลุ่ม คือ สถานศึกษามีการรายงานและประเมินผลด้านการป้องกันและแก้ปัญหานักเรียนเพื่อนำไปสู่การช่วยเหลือนักเรียนอย่างเหมาะสม อยู่ในระดับมาก

5) ด้านการส่งต่อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในกลุ่ม คือ สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการส่งต่อนักเรียนทั้งการส่งต่อภายในและการส่งต่อภายนอก รองลงมา คือ สถานศึกษามีการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปยังครูแนะแนว/ครูฝ่ายปกครอง/ครูประจำวิชา/ครูพยาบาล ในการให้ความช่วยเหลือ อยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในกลุ่ม คือ สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีการบันทึกข้อมูลการส่งต่อเป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจนและต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก

1.4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับปานกลาง ($r = .682$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ คือ .808 ส่วนความสัมพันธ์กับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา และด้านการส่งต่อ มีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ คือ .526, .578, .630, .443 ตามลำดับ และการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนกับทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านมนุษย ทักษะด้านความคิดรวบยอด ทักษะด้านการศึกษาและการสอน และ ทักษะด้านความรู้ความคิด มีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ คือ .645, .531, .550, .675, .693 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1) ทักษะด้านเทคนิคกับด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ คือ .764 ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างทักษะด้านเทคนิคกับด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมพัฒนา

นักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา และด้านการส่งต่อ มีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ คือ .536, .539, .573, .406 ตามลำดับ

2) ทักษะด้านมนุษยกับด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา และด้านการส่งต่อ มีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ คือ .680, .361, .461, .518, .318 ตามลำดับ

3) ทักษะด้านความคิดรวบยอดกับด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ คือ .746 ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างทักษะด้านความคิดรวบยอดกับด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา และด้านการส่งต่อ มีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ คือ .397, .459, .518, .302 ตามลำดับ

4) ทักษะด้านการศึกษาและการสอนกับด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา และด้านการส่งต่อ มีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ คือ .688, .570, .563, .595, .513 ตามลำดับ

5) ทักษะด้านความรู้ความคิดกับด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ คือ .772 ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างทักษะด้านความรู้ความคิดกับด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา และด้านการส่งต่อ มีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ คือ .534, .596, .647, .479 ตามลำดับ

2. อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

2.1 ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้

อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 มีความรู้ ความสามารถในการดำเนินงาน มีการวางแผนการดำเนินงานต่าง ๆ ภายในองค์กร มีความเข้าใจโครงสร้างการบริหารงาน สามารถคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ในองค์กร โดยมีการนำกระบวนการ เครื่องมือ เทคนิควิธีมาใช้ในการดำเนินงาน เพื่อให้งานประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ผู้บริหารยังมีความสามารถในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กรได้ ทำให้การบริหารงานประสบความสำเร็จ ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 (2563) ได้กำหนดพันธกิจ เป้าหมาย และกลยุทธ์ซึ่งมีใจความสำคัญ คือ ให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษามีการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีความรู้ และสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งมีศักยภาพในการปฏิบัติงาน ทำให้ผู้บริหารมีการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความสามารถ และมีทักษะในการบริหารงาน ให้ประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับงานวิจัยของศรัญญา น้อยพิมาย และพิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2563, น. 212) ได้ศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ซึ่งผลการวิจัย พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษา เพราะการจัดการศึกษาให้ประสบความสำเร็จได้ ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ การเข้าใจในหลักการ กระบวนการบริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่อง ทักษะการบริหาร ที่ผู้บริหารจะต้องแสดงออกซึ่งความสามารถในการดำเนินกิจกรรม การบริหารงาน ตามภารกิจต่าง ๆ ที่ผู้บริหารได้รับมอบหมาย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ผู้บริหารสามารถปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่น ๆ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่ผู้บริหารสถานศึกษามีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรในสถานศึกษา มีการให้กำลังใจบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ มีการสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน เข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ทำให้บุคลากรให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน ส่งผลทำให้ผลการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปริยาพร ไชยพลบาล (2561, น. 110-111) ได้ศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ซึ่งผลการวิจัย พบว่า ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์มีความสำคัญต่อการปฏิบัติงาน ในการทำงานผู้บริหารจะต้องเข้าใจธรรมชาติของมนุษย์ ความต้องการของคน การสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ร่วมงาน การปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ การให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา การประสานความร่วมมือกับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทักษะมนุษยสัมพันธ์เป็นทักษะการทำงานกับปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มบุคคล เป็นทักษะความสามารถของผู้บริหารในการทำงานร่วมกับคนและใช้คนเพื่อปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย

สอดคล้องกับงานวิจัยของวาทีณี นานิคบุตร (2560, น. 101) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ซึ่งผลการวิจัย พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ในส่วนของทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี จะมีกระบวนการคิดในทางบวก ซึ่งสามารถช่วยสร้างเสริมความรู้สึกที่ดีในการปฏิบัติงานร่วมกันในสถานศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของอุไรวรรณ รักยิ้ม (2558, น. 119) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ในส่วนของทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษายึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีการสนับสนุนผู้ร่วมงานทุกคนให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและปฏิบัติงานร่วมกัน ทำให้ผู้บริหารและครูมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน อีกทั้งยังสร้างบรรยากาศแห่งความร่วมมือในการทำงาน ส่งผลให้บุคลากรมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน

ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ทักษะด้านการศึกษาและการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาตนเองและทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารขาดการส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาตนเอง ทั้งในเรื่องของการฝึกอบรมและการศึกษาต่อ ผู้บริหารขาดการสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูมีการทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งเป็นสิ่งที่จะต้องปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของทับทิม พิทักษ์เขตขันธ์ และรัตนา ดวงแก้ว (2562, น. 97-98) ได้ศึกษาความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมครูทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มพญาวัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35 ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่เป็นจริงในการส่งเสริมครูทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษายังให้การส่งเสริมครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนยังไม่เป็นที่พอใจของครู การสนับสนุนทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึงการนิเทศกำกับและติดตามด้านการวิจัยในชั้นเรียนในระดับที่ไม่น่าพอใจ ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ได้จัดสรรงบประมาณในการทำวิจัยให้ครูได้อย่างเหมาะสม เนื่องจากผู้บริหารให้ความสำคัญกับเรื่องของงานวิจัยในชั้นเรียนกับครูน้อยมากจึงไม่มีการตั้งงบประมาณในการทำวิจัยในชั้นเรียนให้กับครูเท่าที่ควร สอดคล้องกับงานวิจัยของรัชนิวรรณ ธรรมวงศ์, ไพโรภ รัตนชูวงศ์ และประเวศ เวชชะ (2559, น. 40) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเวียงเชียงแสน ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ในชั้นการดำเนินการตามแผน ครูได้เข้ารับการอบรม ประชุมเชิงปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความรู้ แต่ครูไม่สามารถปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนได้ เนื่องจากครูมีภาระงานที่รับผิดชอบมาก และไม่มีความรู้ ความเข้าใจในการทำวิจัย

ในชั้นเรียน จึงเป็นผลให้ครูขาดความเชื่อมั่นในการทำวิจัยในชั้นเรียน ในชั้นติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล พบว่า การติดตามตรวจสอบ กำกับดูแลให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูยังไม่ต่อเนื่อง รวมทั้งกระบวนการนิเทศภายในเพื่อติดตามความก้าวหน้าของการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูก็ยังไม่ต่อเนื่องเช่นเดียวกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารเองยังมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนไม่ดีพอ สอดคล้องกับงานวิจัยของลักขณา วิเศษสังข์ (2563, น. 95) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ผลการวิจัยด้านการส่งเสริมให้มีความรู้และทักษะการวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ผู้บริหารไม่สนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน และผู้บริหารขาดทักษะในการให้ความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน สำหรับแนวทางในการพัฒนา คือ ผู้บริหารควรจัดการอบรมให้ความรู้กับครูเกี่ยวกับการทำวิจัย โดยการเชิญวิทยากรหรือบุคคลที่มีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนมาให้ความรู้และแนวทางในการทำวิจัยที่ถูกต้อง และผู้บริหารต้องสามารถวิเคราะห์ วางแผน กำหนดเป้าหมาย และชี้แจงกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียนได้ รวมถึงผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับงานวิจัยในชั้นเรียนได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของอังคารพิสุทธิ์ สยามประโคน (2559, น. 104) ได้ศึกษาบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารไม่ได้ให้ความสำคัญกับการทำวิจัยในชั้นเรียนเท่าที่ควร

2.2 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีการดำเนินงานช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบขั้นตอน ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 (2563) ได้กำหนดพันธกิจ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์ซึ่งมีใจความสำคัญ คือ สถานศึกษามีดูแลและพัฒนานักเรียนทุกคนอย่างทั่วถึง ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มผู้ด้อยโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียม และมีคุณภาพ มีการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพของผู้เรียนทุกคน มีการปลูกฝังความมีระเบียบวินัย โดยกระบวนการลูกเสือและยุวกาชาด ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและมีค่านิยมที่พึงประสงค์ มีการพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบ ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพนำไปสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการ ตามความสามารถและความสนใจของผู้เรียน และ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดนโยบาย กรอบการดำเนินงาน และกระบวนการในการดำเนินงาน

อย่างชัดเจนและเป็นระบบ ทำให้สถานศึกษามีแนวทางในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และสามารถดำเนินงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของชาติรี อุดทน และ สิทธิชัย สอนสุภี (2564, น. 194) ได้ศึกษาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการ ส่งเสริมความแข็งแกร่งของชีวิตนักเรียนในสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 25 ผลการวิจัยพบว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นนโยบายในการบริหารกิจการ พัฒนานักเรียน ส่งผลให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของปราณี เตยอ่อน และวราภรณ์ สุขสดเขียว (2560, น. 42) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเจ็ดริ้ว (สาครกิจ โภทศ) ซึ่งผลการวิจัยพบว่า รัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายในการส่งเสริมดูแลสุขภาพจิต และป้องกันพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนตามแนวทางของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทำให้สถานศึกษาต้องมีการปฏิบัติตามแนวทางของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างจริงจัง นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานยังได้จัดทำคู่มือและกำหนดแนวทางการดำเนินงานของ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้อย่างชัดเจน ทำให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานตามรูปแบบที่กำหนด ไว้ได้อย่างเป็นระบบ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็น รายบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ใน ระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ สถานศึกษามีการมอบหมายให้ครูประจำชั้น/ครูที่ ปรึกษาไปเยี่ยมบ้านนักเรียน รองลงมา คือ สถานศึกษามีการจัดทำระเบียบสะสมนักเรียนเป็น รายบุคคลทุกระดับชั้นและเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สถานศึกษามีการศึกษา นักเรียนเป็นรายกรณี (Case study) ทุกครั้งที่พบนักเรียนมีปัญหา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การรู้จัก นักเรียนเป็นรายบุคคลจะทำให้ครูทราบถึงข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับนักเรียน ทั้งด้านความสามารถ สุขภาพ พฤติกรรม ครอบครัว สังคม และด้านอื่น ๆ ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน (สพฐ.) และสถานศึกษาทุกแห่งจึงได้มีนโยบายสำคัญคือการให้ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาออก เยี่ยมบ้านนักเรียนทุกคน เพื่อให้ครูได้ทราบถึงสภาพความเป็นอยู่ของนักเรียน ซึ่งการรู้ข้อมูลที่จำเป็น เกี่ยวกับตัวนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา มีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น โดยข้อมูลที่ได้มาครูจะบันทึกลงในระเบียบสะสมเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน และใน กรณีที่ข้อมูลของนักเรียนจากระเบียบสะสมไม่เพียงพอ ครูจะใช้วิธีการอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น การสังเกต พฤติกรรม การสัมภาษณ์นักเรียน การสำรวจ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริรัตน์ เกตุประทุม (2560, น. 85) ได้ศึกษาการดำเนินงานและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนในอำเภอพานทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนมีนโยบายให้ครูประจำชั้นเยี่ยมบ้านนักเรียนทุกคน โดยมีการกำหนด

เครื่องมือที่ใช้อย่างเป็นระบบ ทำให้ได้รับข้อมูลของนักเรียนอย่างถูกต้อง ครอบคลุม ซึ่งการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นพื้นฐานในการทราบข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน ทั้งด้านครอบครัว พฤติกรรม ความสามารถ และด้านอื่น ๆ เพื่อช่วยให้ครูรู้จักนักเรียนมากขึ้น และสามารถนำข้อมูลไปใช้ในชั้นตอนต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของอดิสร แยมคุณเชาว์ (2559, น. 89) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ผลการวิจัยพบว่า ครูมีทำการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยการศึกษาและรวบรวมข้อมูลของนักเรียน ซึ่งมีการใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลายในการเก็บข้อมูล เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การสำรวจ การทดสอบ และการเยี่ยมบ้านนักเรียน เป็นต้น การทำความรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลทำให้ครูทราบถึงศักยภาพ ความสามารถ หรือจุดบกพร่องของนักเรียนแต่ละคน และสอดคล้องกับงานวิจัยของอัญญิรา วาดี (2561, น. 95) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า สถานศึกษาได้มีการจัดทำระเบียบสะสมของนักเรียนเป็นรายบุคคล มีการเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อทราบสภาพความเป็นอยู่ของนักเรียน ทั้งในกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา และมีการใช้แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) เป็นรายบุคคล ซึ่งข้อมูลทุกด้านของนักเรียนจะนำมาเป็นข้อมูลในการช่วยเหลือนักเรียน

ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการส่งต่อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีการบันทึกข้อมูลการส่งต่อเป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจนและต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษาขาดการส่งเสริมให้ครูมีการบันทึกข้อมูลการส่งต่อที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจนและต่อเนื่องอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งเป็นสิ่งที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขโดยการให้ครูมีการบันทึกการส่งต่อที่ชัดเจนและต่อเนื่อง นอกจากนี้สถานศึกษาจะต้องมีการประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณาข้อมูลนักเรียนที่มีปัญหาเพื่อทำการส่งต่อภายนอก โดยจะต้องมีติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องในการส่งต่อนักเรียน และจะต้องส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาให้ผู้เชี่ยวชาญช่วยเหลือ ซึ่งสถานศึกษาจะต้องมีการชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้ปกครองในเรื่องการส่งต่อ รวมถึงจะต้องมีการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองในขณะที่นักเรียนอยู่ในการดูแลของผู้เชี่ยวชาญเพื่อทราบข้อมูลของนักเรียน และติดตามผลการส่งต่ออย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิตราพร สุทธิสาร (2562, น. 103) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการดำเนินงานด้านการส่งต่อนักเรียน คือ สถานศึกษาควรจัดทำบันทึกข้อมูลนักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง เพื่อจะได้ส่งต่อให้นักเรียนให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือผู้เชี่ยวชาญ สถานศึกษาควรประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การส่งต่อมีประสิทธิภาพ รวมถึงควรมีการจัดประชุมผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อร่วมกัน

เสนอแนวทางการส่งต่อช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐพรณ แสงน้ำผึ้ง (2562, น. 110) ได้ศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการดำเนินงานด้านการส่งต่อนักเรียน คือ สถานศึกษามีการประชุมวางแผนและจัดตั้งคณะกรรมการติดตามผลการส่งต่อนักเรียน มีการช่วยเหลือและประสานความร่วมมือในการส่งต่อนักเรียนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก ประชุมชี้แจงให้ผู้ปกครองรับทราบขั้นตอนวิธีการในการส่งต่อนักเรียน จัดทำบันทึกการส่งต่อนักเรียนและจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศด้านการส่งต่อนักเรียนที่เป็นระบบ ติดตามและรายงานผลการส่งต่อให้ผู้บริหารและผู้ปกครองทราบเป็นระยะ สอดคล้องกับงานวิจัยของอัญทิรา วาตี (2561, น. 98) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งต่อ อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือกันภายในเพื่อส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหา และครูมีการบันทึกการส่งต่อนักเรียนเป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจน รวมถึงมีการชี้แจงให้นักเรียนและผู้ปกครองเข้าใจเหตุผลและความจำเป็นของการส่งต่อนักเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของนิชฐา กลิ่นเอี่ยม (2561, น. 92) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนวัดป่าจิว สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งต่อ อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก สถานศึกษามีการดำเนินการส่งต่อนักเรียนให้ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้นักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็ว ซึ่งครูมีการบันทึกการส่งต่อนักเรียนและส่งต่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การแนะนำและช่วยเหลือนักเรียน รวมถึงมีการรายงานผลอย่างต่อเนื่อง

2.3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .682 แสดงให้เห็นว่า ทักษะการบริหารมีความสำคัญต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา การจะดำเนินงานต่าง ๆ ในสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพได้นั้นจำเป็นต้องอาศัยทักษะในการบริหารงานของผู้บริหาร ซึ่งทักษะการบริหารเป็นความสามารถของผู้บริหารในการบริหารจัดการงานในองค์กรให้เป็นระบบ โดยจะอาศัยความรู้ ความสามารถ ความชำนาญและประสบการณ์ในการดำเนินงาน ซึ่งผู้บริหารจะต้องมีทักษะการบริหารที่สำคัญอย่างน้อย 5 ทักษะ คือ ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านมนุษย์ ทักษะด้านความคิดรวบยอด ทักษะด้านการศึกษาและการสอน และทักษะด้านความรู้ความคิด การมีทักษะการบริหารที่ดีจะส่งผลการต่อการดำเนินงานต่าง ๆ ในสถานศึกษา รวมถึงการดำเนินงานด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพราะผู้บริหารจะมีการวางแผนการจัดการในเรื่องการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่าง

เป็นระบบ มีการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยเป้าหมายคือการพัฒนาให้นักเรียนให้มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ดังนั้นทักษะการบริหารของผู้บริหารจึงส่งผลต่อการดำเนินงานด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของมานะศักดิ์ พรหมอ่อน และพิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2564, น. 121) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ผลการวิจัย พบว่า สิ่งสำคัญที่สุดที่จะช่วยให้การบริหารบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ คือ การมีทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารที่คำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคล รู้ขอบข่ายของงาน และใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม คือมีการทำงานและแก้ไขปัญหาพร้อมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหาร ตลอดจนเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของอริษา วงคำจันทร์ (2561, น. 58) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการจัดการศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารจะต้องมีทักษะในการบริหารสถานศึกษา ถ้าผู้บริหารมีทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านความคิดรวบยอด ทักษะด้านการศึกษาและการสอน และทักษะด้านความรู้ความคิด ก็จะทำให้คุณภาพการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของปัทมา โสภิตชาติ และสายสุดา เตียเจริญ (2560, น. 93) ได้ศึกษาทักษะผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัย พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน โดยเฉพาะทักษะด้านความรู้ความคิด ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งผู้บริหารที่ใช้ ความรู้ ความชำนาญในการบริหารงาน สามารถมองเห็นองค์กรในภาพรวม มีความสามารถในการวางแผนการทำงานร่วมกับคณะครู ทั้งเรื่องเกี่ยวกับการเรียนและพฤติกรรมของนักเรียน จะทำให้ครูมีความพึงพอใจในการทำงาน มาปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ ครูมีการดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิด ส่งผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนอยู่ในระดับที่น่าพอใจ และนักเรียนเรียนจบตามเกณฑ์ของหลักสูตร

3. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ผู้บริหารควรมีการฝึกการใช้สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ให้มีความชำนาญ เพื่อที่จะได้นำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน และควรมานวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารงานในสถานศึกษา เพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ

3.1.2 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูได้มีการพัฒนาตนเอง ทั้งในด้านการฝึกอบรม ซึ่งควรมีงบประมาณในการสนับสนุนการอบรมให้กับครู เพื่อให้ครูนำความรู้มาพัฒนางาน และควรให้ความสำคัญกับการศึกษาต่อของครู และควรให้ความสำคัญกับการนิเทศ ติดตาม การจัดการเรียนการสอนของครู เพราะ การนิเทศการสอน เป็นการช่วยเหลือครูให้มีการปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตนเองให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น อันจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน

3.1.3 ผู้บริหารควรนำหลักการ แนวคิด วิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารงานในสถานศึกษา เพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ

3.1.4 สถานศึกษาควรมีการเก็บข้อมูลของนักเรียนแต่ละกลุ่มไว้เป็นความลับ เพื่อเป็นการรักษาสิทธิของนักเรียน

3.1.5 สถานศึกษาควรมีการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับผลการคัดกรองนักเรียนในแต่ละกลุ่ม เพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้สามารถเป็นบุคคลที่สมบูรณ์พร้อมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา นอกจากนี้ควรมีการติดตามพฤติกรรมนักเรียน พร้อมทั้งประเมินผลการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

3.1.6 สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหา เพื่อเป็นการช่วยเหลือนักเรียน โดยสถานศึกษาจะต้องมีการประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณาข้อมูลนักเรียนที่มีความจำเป็นต้องส่งต่อภายนอก ควรมีการประสานงานกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง และควรมีการชี้แจงสร้างความเข้าใจกับนักเรียนและผู้ปกครองถึงความจำเป็นที่ต้องส่งต่อ ครูควรมีการบันทึกข้อมูลการส่งต่อเป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจน และควรมีการติดตามผลการส่งต่อนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นจะได้ดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเหมาะสม

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา

3.2.2 ควรศึกษาแนวทางของการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา

3.2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.2.4 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน

3.2.5 ควรศึกษาแนวทางการดำเนินระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งต่อ
นักเรียน โดยการวิจัยเชิงคุณภาพ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2551). *คู่มือครูระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 1 – ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6)*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กรองทิพย์ บัวผาย. (2562). *แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14 (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- กัญญาพัชร รุ่งสงค์. (2559). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, ลพบุรี.
- กิตติมา บุญรักษา, และปิยะนาถ บุญมีพิพิธ. (2558). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2. วารสารวิชาการฉบับมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 8(2), 337-351.
- เกสร สมาทอง. (2560). *ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, บุรีรัมย์.
- คมสันต์ ทะลายรัมย์. (2560). *ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเขาคิชฌกูฏ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 (งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- จิตรราพร สุทธิสาร. (2562). *การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 11 (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ชนิตา พลายแก้ว. (2562). *ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี เขต 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, นครปฐม.

- ชไมพร จันทร์ลี. (2560). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในศูนย์ ภัทรบุรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. (งานนิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ชาติรี อุดทน, และ สิทธิชัย สอนสุภี. (2564). การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและ การส่งเสริมความแข็งแกร่งในชีวิตนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. วารสารปัญญาปณิธาน, 6(1), 187-200.
- ชาลีนา กอและ. (2561). ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มตลิ่งชันสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2. (รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, ยะลา.
- ณัฐพรรณ แสงน้ำผึ้ง. (2562). แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยาย โอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2. (วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, นครสวรรค์.
- ดำรง กำเร็ว. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผล ด้านวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.
- ทองสุข หงษ์ทอง. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานของผู้บริหารกับประสิทธิผล ของโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. (งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ทับทิม พิทักษ์เขตชั้นนท์, และ รัตนา ดวงแก้ว. (2562). ความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมครูทำวิจัย ในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มพญาวัน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35. วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราช ภัฏมหาสารคาม, 6(1), 91-102.
- ธัชพนธ์ ไสยาสน์. (2562). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา, นครราชสีมา.
- นพมาศ สุขอุดม. (2560). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนวัดเขาเชิงเทียนเทพาราม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี. (งานนิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

- นพรดา บุญหล่อวัฒนา. (2561). พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.
- นฤมล กอบแก้ว. (2559). ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.
- นฤมิตร ภัคดี. (2560). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน วิทยาลัยเทคโนโลยีไออาร์พีซี. (งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- นิษฐา กลิ่นเอี่ยม. (2561). สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนวัดป่าจิว สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- นิสรา สิมพรักษ์. (2560). สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดระยอง (งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- นุชรีย์ ผึ้งคุ้ม. (2560). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสอยดาววิทยา จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. (งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ปราณี เตยอ่อน, และ วรกาญจน์ สุขสดเขียว. (2560) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเจ็ดริ้ว (สาครกิจโกศล). วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 7(2), 37-44.
- ปัทมา ประทุมสุวรรณ. (2562). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, สุราษฎร์ธานี.
- ปัทมา ไสภิตชาติ, และ สายสุดา เตยเจริญ. (2560). ทักษะผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 7(2), 85-95.

- ปิยะพร ป้อมเกษตร์. (2559). การนำเสนอกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อเสริมสร้างคุณภาพของนักเรียนมัธยมศึกษา (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ปรียาพร ไชยพลบาล. (2561). การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ (รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, สุราษฎร์ธานี.
- พระครูวินัยธรบุญยกกร ไกยะฝ้าย. (2560). การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น, เชียงใหม่.
- พิมพ์ญาภา บุญพิมพ์. (2560). ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว. (งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- พิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2561). ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารในสถาบันอุดมศึกษา. วารสาร มจร การพัฒนาสังคม, 3(2), 32-43.
- เพลินพิศ สิงห์คำ. (2560). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- พองจันทร์ กลิ่นสุคนธ์. (2563). แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, นครสวรรค์.
- มณีนีรัตน์ พรรณพุ่มพุกษ์. (2560). การศึกษาทักษะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- มานะศักดิ์ พรหมอ่อน, และพิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. วารสารวิจัยวิชาการ, 4(3), 115-124.

- เมธินี ทองสุกใส. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาและแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตนครสวรรค์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- รจสุคนธ์ ดีประดับ. (2560). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบ่อทอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. (งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- รัชนิวรรณ ธรรมวงศ์, ไพรง รัตน์ชวงค์, และ ประเวศ เวชชะ. (2559). แนวทางการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเวียงเชียงแสน. วารสารบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 9(21), 31-42.
- รัชพล เพ็ญดี. (2563). การศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, จันทบุรี.
- รุ่งนภา สุขสำแดง. (2563). การศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, พระนครศรีอยุธยา.
- ลลิตตา อรรถสมบัติ. (2562). ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน ตามทัศนะของครูในเครือข่ายโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย 11 แห่ง. (งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ลักขณา วิเศษสังข์. (2563). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ, ศรีสะเกษ.
- วรรณนา หอมทิพย์. (2560). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนทุ่งขนานวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จังหวัดนนทบุรี. (งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- วิศรดา บุญธรรม. (2560). การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, จันทบุรี.

- วาทีนี้ นานิคบุตร. (2560). *ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด* (งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- วีระ มีมาก. (2563). *การศึกษาผลและแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2*. (สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, กรุงเทพฯ.
- ศรัญญา น้อยพิมาย. (2562). *ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.
- ศรัญญา น้อยพิมาย, และ พิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2563). *ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2*. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี*, 1(12), 199-216.
- ศิริรัตน์ เกตุประทุม. (2560). *การดำเนินงานและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอบางทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2*. (งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). *คู่มือการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ฉบับพัฒนา พ.ศ. 2563*. สืบค้นจาก <https://www.obec.go.th/archives/239558>.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1. (2560). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2561 - 2564)*. นครศรีธรรมราช: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1.
- _____. (2563). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563*. นครศรีธรรมราช: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1.
- _____. (2563). *รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2562*. นครศรีธรรมราช: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1.
- _____. (2564). *รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2563*. นครศรีธรรมราช: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). *การพัฒนา ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580*. สืบค้นจาก https://www.nesdc.go.th/download/document/SAC/NS_PlanOct2018.pdf.
- สมิหลา สอนโพธิ์. (2562). *การพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้านท่าค้อ (ชุมชนประสาทมิลปี่) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.
- สุจริยา ขมสนิท. (2560). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในกลุ่มอำเภอนิคมน้ำอ้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1*. (งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- สุรารัตน์ เหมาะสมาน. (2561). *การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, จันทบุรี.
- สุรารัตน์ มณีรัตน์. (2562). *การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายภัทรบุรพา อำเภอลองใหญ่ จังหวัดตราด*. (งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- สุภมาศ อังศุโชติ และชูชาติ พ่วงสมจิตร. (2556). หน่วยที่ 11 การวิเคราะห์และการแปลผลข้อมูล. ใน *ประมวลสาระชุดวิชา การวิจัยการบริหารการศึกษา*. หน่วยที่ 11-15. (พิมพ์ครั้งที่ 3, น. 1-95). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุภาพร แก่นนาค้า. (2556). *ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการพัฒนาการเรียนการสอน ในสถานศึกษา อำเภอดงหลวง* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.
- สุวัฒน์ นาวงษ์. (2562). *เปรียบเทียบทักษะการบริหารในยุคศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง, ราชบุรี.
- สุวิทย์ สงรัมย์. (2562). *การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา.

- โสภา เชื่อมทอง. (2562). *สภาพการดำเนินงานและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18.* (งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- อดิสร แย่งคุณเชาว์. (2559). *การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- อริษา วงคำจันทร์. (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการจัดการศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 1.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง, ราชบุรี.
- อังคารพิสุทธิ์ สยามประโคน. (2559). *บทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2* (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, บุรีรัมย์.
- อัจฉรา คำพูล. (2560). *ความสัมพันธ์ของทักษะการบริหารกับกระบวนการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33.* (รายงานการศึกษา ค้นคว้าอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏราชภัฏวไลยอลงกรณ์, ปทุมธานี.
- อัจฉราพรรณ ป้องทองคำ. (2560). *ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18.* (งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- อัจฉราภรณ์ ปรางโก้. (2561). *แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, นครสวรรค์.
- อัญทิรา วาตี. (2561). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- อาริษา วัฒนครใหญ่, ชูศักดิ์ เอกเพชร, และ นัจจรี เจริญสุข. (2560). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดชุมพร.* *วารสารนาคบุตรปริทรรศน์*, 9(1), 33-42.

- อุไรวรรณ กุลเวชกิจ. (2559). รูปแบบการพัฒนาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา เอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด. (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, กรุงเทพฯ.
- อุไรวรรณ รักยิ้ม. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1. (รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี, กาญจนบุรี.
- Dlamini, Panagitee M. (2004). *Factors related to student unrest in Swaziland high school as perceived by head – teachers and students.* (Doctoral dissertation). Swaziland High School, Swaziland.
- Drake, T.L, & Roe, W.H. (1986). *The Principal Ship.* 3rded. New York: Macmilan Harper and Row.
- Katz, R.L. (1974). Skill of an Effective Administrator. *Harvard Business Review.* 5(3), 90-102.
- Teed, C. M. (2002). Meeting students' social and emotional need: *Elementary teacher's perceptions of counseling in the classroom.* 63(5), 1715-A.
- Williams, M., Jr. (2008). *Student Assistance Programs (SAP): An Organizational and Theoretical Perspective on Building Bridges for Healthy* (Doctoral dissertation). Retrieved from <https://search.proquest.com/docview/304815334/abstract/1354747DF8E5C12BB2D/>.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ (แบบสอบถาม)

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือ

1. ดร.กัณญารัตน์ แกร์รุ่ง

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษาชำนาญการพิเศษ

สถานที่ทำงาน โรงเรียนวัดมะม่วงสองต้น

วุฒิการศึกษา ปรัชญาดุขฎฐิบัณฑิต (ปร.ด.) สาขาวิชาบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ประสบการณ์หรือความชำนาญ 1) การบริหารการศึกษา
2) ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ/ผู้ทรงคุณวุฒิ
ให้นักศึกษาระดับปริญญาตรี/โท เวลา ๕ ปี

๒. ดร.จริยา ทองหอม

ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

สถานที่ทำงาน กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๑

วุฒิการศึกษา ปรัชญาดุขฎฐิบัณฑิต (ปร.ด.) สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสบการณ์หรือความชำนาญ 1) การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร หลักสูตรและการสอน

3. ผศ.ดร.ประทุมทอง ไตรรัตน์

ตำแหน่ง ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

วุฒิการศึกษา ครุศาสตรดุขฎฐิบัณฑิต (บริหารการศึกษา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประสบการณ์หรือความชำนาญ 1) การบริหารการศึกษา
2) การพัฒนาและการสร้างกลยุทธ์ในสถานศึกษา
3) การพัฒนารูปแบบ/แนวทางการบริหารสถานศึกษา

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (แบบสอบถาม)

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา
กับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

*****

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ซึ่งมีรายละเอียดของแบบสอบถามดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

2. แบบสอบถามฉบับนี้สำหรับครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

ขอความกรุณาท่านตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริง ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนี้ ผู้วิจัยจะเก็บรักษาไว้เป็นความลับเพื่อใช้ประโยชน์สำหรับการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น และขอขอบพระคุณในความร่วมมือของท่านไว้ ณ โอกาสนี้

นางสาวกิ่งบุปผา จันท์บุญแก้ว

นักศึกษาแขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) ที่ตรงกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

1) เพศ

( ) ชาย

( ) หญิง

2) อายุ

( ) อายุ 21-30 ปี

( ) อายุ 31-40 ปี

( ) อายุ 41-50 ปี

( ) อายุ 51 ปีขึ้นไป

3) ระดับการศึกษา

( ) ปริญญาตรี

( ) ปริญญาโท

( ) ปริญญาเอก

4) ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

( ) น้อยกว่า 5 ปี

( ) 5-10 ปี

( ) 11-15 ปี

( ) 16-20 ปี

( ) มากกว่า 20 ปี

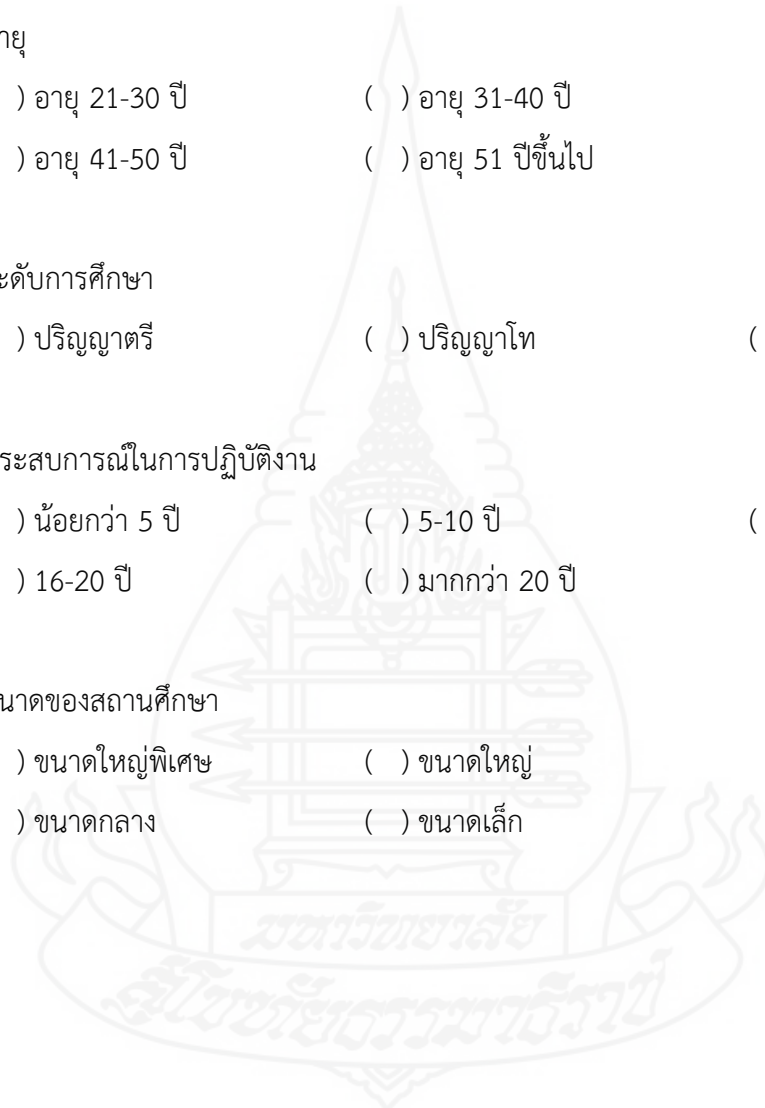
5) ขนาดของสถานศึกษา

( ) ขนาดใหญ่พิเศษ

( ) ขนาดใหญ่

( ) ขนาดกลาง

( ) ขนาดเล็ก

ตอนที่ 2 แบบสอบถามทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่

ปฏิบัติงานในสถานศึกษาตามสภาพความเป็นจริง โดยพิจารณาตามเกณฑ์ดังนี้

5 หมายถึง ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ทักษะด้านเทคนิค						
1	ผู้บริหารสามารถจัดทำแผนปฏิบัติการได้เหมาะสมกับสภาพและบริบทของสถานศึกษา					
2	ผู้บริหารมีการจัดระบบงานให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ					
3	ผู้บริหารมีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการบริหารงานได้อย่างเหมาะสม					
4	ผู้บริหารสามารถใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานได้อย่างเป็นระบบ					
5	ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารทรัพยากรในสถานศึกษาอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์					
6	ผู้บริหารมีการกำหนดวิธีการ หลักเกณฑ์ ในการนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
7	ผู้บริหารมีกระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงานที่เหมาะสมและเป็นรูปธรรม					
ทักษะด้านมนุษย						
8	ผู้บริหารมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรภายในสถานศึกษาทุกระดับ					

ข้อ	ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
9	ผู้บริหารสามารถปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่น ๆ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม					
10	ผู้บริหารมีการให้กำลังใจ และคำชื่นชมกับบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ					
11	ผู้บริหารสามารถสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรมีความกระตือรือร้นในการทำงาน					
12	ผู้บริหารสามารถสร้างบรรยากาศให้เกิดความร่วมมือในการทำงานเป็นทีม					
13	ผู้บริหารมีความเข้าใจในพฤติกรรมและความแตกต่างระหว่างบุคคลของบุคลากร					
14	ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา					
15	ผู้บริหารมีการติดต่อประสานงานและขอความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ ภายนอกสถานศึกษา ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา					
16	ผู้บริหารสามารถสื่อสารกับบุคคลต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม					
ทักษะด้านความคิดรวบยอด						
17	ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนจัดการศึกษา					
18	ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์งานและกำหนดขอบข่ายงานในสถานศึกษาได้อย่างถูกต้อง					
19	ผู้บริหารสามารถนำนโยบายของรัฐและแผนการศึกษาชาติ มากำหนดเป็นแผนงานของสถานศึกษาและนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
20	ผู้บริหารสามารถวางแผนการบริหารสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้					

ข้อ	ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
21	ผู้บริหารสามารถกำหนดโครงสร้างการบริหารและแต่งตั้งบุคลากรเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม					
22	ผู้บริหารสามารถคาดการณ์ถึงสิ่งที่จะส่งผลกระทบต่อสถานศึกษาและเตรียมพร้อมในการรับมือได้อย่างเหมาะสม					
23	ผู้บริหารมีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ อย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจดำเนินการต่าง ๆ					
24	ผู้บริหารสามารถปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การบริหารงานให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน					
25	ผู้บริหารสามารถวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม					
ทักษะด้านการศึกษาและการสอน						
26	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น					
27	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
28	ผู้บริหารส่งเสริมการใช้สื่อการสอน เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้					
29	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาตนเองและทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ					
30	ผู้บริหารมีการนิเทศ ติดตามการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างสม่ำเสมอ					
31	ผู้บริหารมีความสามารถในการแนะนำเทคนิค วิธีการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลที่หลากหลายให้กับครู เพื่อให้ครูนำไปประยุกต์ใช้					
32	ผู้บริหารเป็นผู้นำทางวิชาการให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา					

ข้อ	ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ทักษะด้านความรู้ความคิด						
33	ผู้บริหารมีความสามารถในการกำหนดและนำวิสัยทัศน์ของสถานศึกษามาใช้ในการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
34	ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารงานได้อย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน และตรวจสอบได้					
35	ผู้บริหารมีความสามารถในการใช้ความรู้ ความคิดในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการบริหารงานของสถานศึกษา					
36	ผู้บริหารมีการนำแนวคิด วิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารงานและพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
37	ผู้บริหารมีการปรับเปลี่ยนแนวคิดและการบริหารจัดการให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน					
38	ผู้บริหารมีความสามารถในการพัฒนาและสร้างสรรค์ผลงานเพื่อให้เกิดผลดีต่อการบริหารงานในสถานศึกษา					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ของสถานศึกษาที่ท่านปฏิบัติงานอยู่ตามสภาพความเป็นจริง โดยพิจารณาตามเกณฑ์ดังนี้

5 หมายถึง การดำเนินงานระบบการช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง การดำเนินงานระบบการช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง การดำเนินงานระบบการช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมากปานกลาง

2 หมายถึง การดำเนินงานระบบการช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง การดำเนินงานระบบการช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมากน้อยที่สุด

ข้อ	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล						
1	สถานศึกษามีการกำหนดกรอบแผนงานและแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
2	สถานศึกษามีการจัดทำทะเบียนสะสมนักเรียนเป็นรายบุคคลทุกระดับชั้นและเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ					
3	สถานศึกษามีการใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) เพื่อวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล					
4	สถานศึกษามีการศึกษานักเรียนเป็นรายกรณี (Case study) ทุกครั้งที่พบนักเรียนมีปัญหา					
5	สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคลด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกตพฤติกรรม การสัมภาษณ์ การสำรวจ การทดสอบ เป็นต้น					
6	สถานศึกษามีการมอบหมายให้ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาไปเยี่ยมบ้านนักเรียน					
7	สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียน สรุปผลและจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ					
การคัดกรองนักเรียน						
8	สถานศึกษากำหนดเกณฑ์ในการคัดกรองนักเรียนที่ชัดเจน					

ข้อ	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
9	สถานศึกษามีการคัดกรองนักเรียนเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา กลุ่มพิเศษ					
10	สถานศึกษามีการกำหนดให้ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา สรุปและรายงานผลการคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคลและรายห้องเรียน					
11	สถานศึกษามีการเก็บข้อมูลการคัดกรองนักเรียนแต่ละกลุ่มไว้เป็นความลับ					
12	สถานศึกษามีการจัดทำเอกสารสารสนเทศผลการคัดกรองนักเรียนเป็นปัจจุบันและจัดเก็บเป็นระบบ					
การส่งเสริมพัฒนานักเรียน						
13	สถานศึกษามีแผนงาน โครงการ กิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนโดยครอบคลุมนักเรียนทุกกลุ่ม					
14	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่สอดคล้องกับผลการคัดกรองนักเรียน					
15	สถานศึกษามีการจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนทุกภาคเรียน					
16	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมโฮมรูม (Homeroom) อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง					
17	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด หรือกลุ่มผู้บำเพ็ญประโยชน์อย่างจริงจังและต่อเนื่อง					
18	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมอบรมคุณธรรม จริยธรรม ประจำสัปดาห์					
19	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความสามารถพิเศษของนักเรียนที่เหมาะสมตามศักยภาพ					
20	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรม ชมรม ตามความสนใจของนักเรียน					
21	สถานศึกษามีการติดตามพฤติกรรมนักเรียนจากการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนอย่างต่อเนื่อง					

ข้อ	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
22	สถานศึกษามีการรายงานและประเมินผลในการส่งเสริมและพัฒนาการเรียนเพื่อนำไปสู่การพัฒนางานที่ครอบคลุมทุกด้านและทุกกิจกรรม					
การป้องกันและแก้ไขปัญหา						
23	สถานศึกษามีบริการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียนอย่างเป็นระบบ					
24	สถานศึกษามีครูแนะแนว/ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ที่ทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษากับนักเรียน					
25	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรและสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนอย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง					
26	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน (Buddy) เพื่อให้ให้นักเรียนที่มีผลการเรียนดีได้ช่วยเหลือเพื่อนที่มีผลการเรียนอ่อนกว่า					
27	สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองในการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ					
28	สถานศึกษามอบหมายให้ครูติดตามผลหลังจากมีการให้คำปรึกษาช่วยเหลือนักเรียนไปแล้ว					
29	สถานศึกษามีการรายงานและประเมินผลด้านการป้องกันและแก้ปัญหานักเรียนเพื่อนำไปสู่การช่วยเหลือนักเรียนอย่างเหมาะสม					
การส่งต่อ						
30	สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการส่งต่อนักเรียนทั้งการส่งต่อภายในและการส่งต่อภายนอก					
31	สถานศึกษามีการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปยังครูแนะแนว/ครูฝ่ายปกครอง/ครูประจำวิชา/ครูพยาบาล ในการให้ความช่วยเหลือ					
32	สถานศึกษามีการประชุมร่วมกันในการพิจารณาข้อมูลนักเรียนที่มีปัญหาเพื่อส่งต่อภายนอก					

ข้อ	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
33	สถานศึกษามีการประสานงานกับบุคคลหรือหน่วยงาน ภายนอกที่เกี่ยวข้องในการส่งต่อนักเรียน					
34	สถานศึกษามีการส่งต่อนักเรียนให้ผู้เชี่ยวชาญหรือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องช่วยเหลือ					
35	สถานศึกษามีการสร้าง ความเข้าใจและชี้แจงให้นักเรียนกับ ผู้ปกครองทราบถึงความจำเป็นที่ต้องส่งต่อ					
36	สถานศึกษามีการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองในขณะที่ นักเรียนอยู่ในการดูแลของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อรับทราบข้อมูลที่ เกี่ยวกับนักเรียน					
37	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีการบันทึกข้อมูลการส่งต่อเป็น ลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจนและต่อเนื่อง					
38	สถานศึกษามีการติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียนจากผู้ ที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ					

ภาคผนวก ค

ค่าสถิติต่าง ๆ

ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (ค่า IOC)

เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา

กับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา

ข้อ	ข้อความถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า ioc	สรุป
		1	2	3		
ทักษะด้านเทคนิค						
1	ผู้บริหารสามารถจัดทำแผนปฏิบัติการได้เหมาะสมกับสภาพและบริบทของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2	ผู้บริหารมีการจัดระบบงานให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3	ผู้บริหารมีการนำเทคโนโลยี และนวัตกรรมมาใช้ในการบริหารงานได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4	ผู้บริหารสามารถใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานได้อย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5	ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารทรัพยากรในสถานศึกษาอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
6	ผู้บริหารมีการกำหนดวิธีการ หลักเกณฑ์ ในการนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
7	ผู้บริหารมีกระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงานที่เหมาะสมและเป็นรูปธรรม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ทักษะด้านมนุษย						
8	ผู้บริหารมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรภายในสถานศึกษาทุกระดับ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
9	ผู้บริหารสามารถปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่น ๆ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า ioc	สรุป
		1	2	3		
10	ผู้บริหารมีการให้กำลังใจ และคำชื่นชมกับบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
11	ผู้บริหารสามารถสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรมีความกระตือรือร้นในการทำงาน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
12	ผู้บริหารสามารถสร้างบรรยากาศให้เกิดความร่วมมือในการทำงานเป็นทีม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
13	ผู้บริหารมีความเข้าใจในพฤติกรรมและความแตกต่างระหว่างบุคคลของบุคลากร	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
14	ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
15	ผู้บริหารมีการติดต่อประสานงานและขอความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ ภายนอกสถานศึกษา ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
16	ผู้บริหารสามารถสื่อสารกับบุคคลต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ทักษะด้านความคิดรวบยอด						
17	ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนจัดการศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
18	ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์งานและกำหนดขอบข่ายงานในสถานศึกษาได้อย่างถูกต้อง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
19	ผู้บริหารสามารถนำนโยบายของรัฐและแผนการศึกษาชาติมากำหนดเป็นแผนงานของสถานศึกษาและนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
20	ผู้บริหารสามารถวางแผนการบริหารสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า ioc	สรุป
		1	2	3		
21	ผู้บริหารสามารถกำหนดโครงสร้างการบริหารและแต่งตั้งบุคลากรเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
22	ผู้บริหารสามารถคาดการณ์ถึงสิ่งที่จะส่งผลกระทบต่อสถานศึกษาและเตรียมพร้อมในการรับมือได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
23	ผู้บริหารมีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ อย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจดำเนินการต่าง ๆ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
24	ผู้บริหารสามารถปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การบริหารงานให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
25	ผู้บริหารสามารถวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ทักษะด้านการศึกษาและการสอน						
26	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น	+1	0	+1	0.67	ใช้ได้
27	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
28	ผู้บริหารส่งเสริมการใช้สื่อการสอน เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
29	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาตนเองและทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
30	ผู้บริหารมีการนิเทศ ติดตามการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
31	ผู้บริหารมีความสามารถในการแนะนำเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอน การวัดและ	+1	0	+1	0.67	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า ioc	สรุป
		1	2	3		
	ประเมินผลที่หลากหลายให้กับครู เพื่อให้ครูนำไปประยุกต์ใช้					
32	ผู้บริหารเป็นผู้นำทางวิชาการให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
ทักษะด้านความรู้ความคิด						
33	ผู้บริหารมีความสามารถในการกำหนดและนำวิสัยทัศน์ของสถานศึกษามาใช้ในการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
34	ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารงานได้อย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน และตรวจสอบได้	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
35	ผู้บริหารมีความสามารถในการใช้ความรู้ ความคิดในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการบริหารงานของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
36	ผู้บริหารมีการนำแนวคิด วิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารงานและพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
37	ผู้บริหารมีการปรับเปลี่ยนแนวคิดและการบริหารจัดการให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
38	ผู้บริหารมีความสามารถในการพัฒนาและสร้างสรรค์ผลงานเพื่อให้เกิดผลดีต่อการบริหารงานในสถานศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ข้อ	ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า ioc	สรุป
		1	2	3		
การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล						
1	สถานศึกษามีการกำหนดกรอบแผนงานและแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2	สถานศึกษามีการจัดทำระเบียบสื่อนักเรียนเป็นรายบุคคลทุกระดับชั้นและเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3	สถานศึกษามีการใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) เพื่อวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4	สถานศึกษามีการศึกษาให้นักเรียนเป็นรายกรณี (Case study) ทุกครั้งที่พบนักเรียนมีปัญหา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5	สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคลด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกตพฤติกรรม การสัมภาษณ์ การสำรวจ การทดสอบ เป็นต้น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
6	สถานศึกษามีการมอบหมายให้ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ไปเยี่ยมบ้านนักเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
7	สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนสรุปผลและจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
การคัดกรองนักเรียน						
8	สถานศึกษากำหนดเกณฑ์ในการคัดกรองนักเรียนที่ชัดเจน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
9	สถานศึกษามีการคัดกรองนักเรียนเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา กลุ่มพิเศษ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า ioc	สรุป
		1	2	3		
10	สถานศึกษามีการกำหนดให้ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา สรุปและรายงานผลการคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคลและรายห้องเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
11	สถานศึกษามีการเก็บข้อมูลการคัดกรองนักเรียนแต่ละกลุ่มไว้เป็นความลับ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
12	สถานศึกษามีการจัดทำเอกสารสารสนเทศผลการคัดกรองนักเรียนเป็นปัจจุบันและจัดเก็บเป็นระบบ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
การส่งเสริมพัฒนานักเรียน						
13	สถานศึกษามีแผนงาน โครงการ กิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนโดยครอบคลุมนักเรียนทุกกลุ่ม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
14	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่สอดคล้องกับผลการคัดกรองนักเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
15	สถานศึกษามีการจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนทุกภาคเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
16	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมโฮมรูม (Homeroom) อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
17	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด หรือกลุ่มผู้บำเพ็ญประโยชน์อย่างจริงจังและต่อเนื่อง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
18	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมอบรมคุณธรรมจริยธรรมประจำสัปดาห์	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
19	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความสามารถพิเศษของนักเรียนที่เหมาะสมตามศักยภาพ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
20	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรม ชมรม ตามความสนใจของนักเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า ioc	สรุป
		1	2	3		
21	สถานศึกษามีการติดตามพฤติกรรมนักเรียนจากการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
22	สถานศึกษามีการรายงานและประเมินผลในการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนเพื่อนำไปสู่การพัฒนางานที่ครอบคลุมทุกด้านและทุกกิจกรรม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
การป้องกันและแก้ไขปัญหา						
23	สถานศึกษามีบริการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียนอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
24	สถานศึกษามีครูแนะแนว/ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ที่ทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษากับนักเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
25	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรและสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนอย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
26	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน (Buddy) เพื่อให้ให้นักเรียนที่มีผลการเรียนดีได้ช่วยเหลือเพื่อนที่มีผลการเรียนอ่อนกว่า	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
27	สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองในการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
28	สถานศึกษามอบหมายให้ครูติดตามผลหลังจากมีการให้คำปรึกษาช่วยเหลือนักเรียนไปแล้ว	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
29	สถานศึกษามีการรายงานและประเมินผลด้านการป้องกันและแก้ปัญหานักเรียนเพื่อนำไปสู่การช่วยเหลือนักเรียนอย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า ioc	สรุป
		1	2	3		
การส่งต่อ						
30	สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการส่งต่อนักเรียนทั้งการส่งต่อภายในและการส่งต่อภายนอก	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
31	สถานศึกษามีการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปยังครูแนะแนว/ครูฝ่ายปกครอง/ครูประจำวิชา/ครูพยาบาล ในการให้ความช่วยเหลือ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
32	สถานศึกษามีการประชุมร่วมกันในการพิจารณาข้อมูลนักเรียนที่มีปัญหาเพื่อส่งต่อภายนอก	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
33	สถานศึกษามีการประสานงานกับบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องในการส่งต่อนักเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
34	สถานศึกษามีการส่งต่อนักเรียนให้ผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องช่วยเหลือ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
35	สถานศึกษามีการสร้างความเข้าใจและชี้แจงให้นักเรียนกับผู้ปกครองทราบถึงความจำเป็นที่ต้องส่งต่อ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
36	สถานศึกษามีการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองในขณะที่นักเรียนอยู่ในการดูแลของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
37	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีการบันทึกข้อมูลการส่งต่อเป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจนและต่อเนื่อง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
38	สถานศึกษามีการติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียนจากผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

Try out

การหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของเครื่องมือ

โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของ Cronbach

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

ค่าความเที่ยงด้านทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา = 0.976

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.976	38

ค่าความเที่ยงด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา = 0.972

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.972	38

- ค่าความเที่ยงเป็นรายด้านของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา

1. ทักษะด้านเทคนิค = 0.874

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.874	7

2. ทักษะด้านมนุษย = 0.926

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.926	9

3. ทักษะด้านความคิดรวบยอด = 0.962

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.962	9

4. ทักษะด้านการศึกษาและการสอน = 0.901

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.901	7

5. ทักษะด้านความรู้และความคิด = 0.936

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.936	6

- ค่าความเที่ยงเป็นรายด้านของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล = 0.874

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.874	7

2. การคัดกรองนักเรียน = 0.873

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.873	5

3. การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน = 0.903

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.903	10

4. การป้องกันและแก้ปัญหา = 0.959

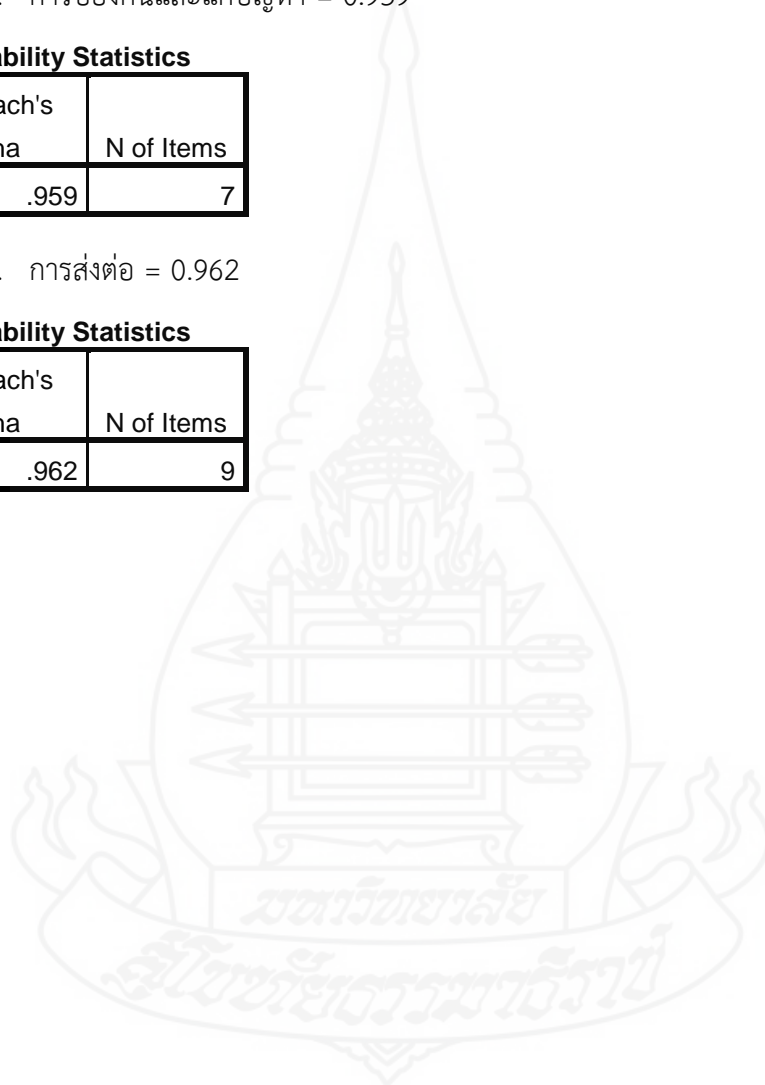
Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.959	7

5. การส่งต่อ = 0.962

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.962	9

ภาคผนวก ง
หนังสือประสานงาน

ที่ อว ๐๖๐๒.๑๖ (น)/ ๑๑๗

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑ เมษายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.กัณญารัตน์ แรกรุ่น

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวกัญญา จันทร์บุญแก้ว นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหาร
การศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๑ ตามโครงการการศึกษาค้นคว้า
อิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและ
ได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำ
นั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความ
อนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็น
เพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียน
ด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๐-๕๒๗-๔๘๐๕

ที่ อว ๐๖๐๒.๑๖ (น)/ ๑๑๗

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑ เมษายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.จริยา ทองหอม

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวกัญญา จันทร์บุญแก้ว นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหาร
การศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต ๑ ตามโครงการการศึกษาค้นคว้า
อิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและ
ได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำ
นั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความ
อนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็น
เพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียน
ด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๐-๕๒๗-๔๘๐๕

ที่ อว ๐๖๐๒.๑๖ (น)/ ๑๑๗

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑ เมษายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประทุมทอง ไตรรัตน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวกิ่งบุปผา จันทร์บุญแก้ว นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหาร การศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๑ ตามโครงการการศึกษาค้นคว้า อิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและ ได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำ นั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความ อนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียน ด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นรินาถ แสนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๐-๕๒๗-๔๘๐๕

ที่ อว 0602.16 (น)/ 150

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

6 พฤษภาคม 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเทพมงคล

ด้วยนางสาวกิ่งบุปผา จันทรบุญแก้ว นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหาร
การศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย โดยเก็บข้อมูลจากครูในโรงเรียน
วัดเทพมงคล ทั้งนี้ จะมีให้เป็นการรบกวนเวลาเรียนตามปกติของนักเรียนและผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์
แก่งานวิชาการสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านในการอนุญาตให้นักศึกษาได้ทดลองเครื่องมือตามวัน เวลา
และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมา พร้อมนี้หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นรินาถ แสนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2505-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 080-527-4805

ที่ อว 0602.16 (น)/ 150

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

6 พฤษภาคม 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือ
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยหาร

ด้วยนางสาวกิ่งบุปผา จันทร์บุญแก้ว นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการบริหาร
การศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย โดยเก็บข้อมูลจากครูในโรงเรียน
บ้านห้วยหาร ทั้งนี้ จะมีให้เป็นการรบกวนเวลาเรียนตามปกติของนักเรียนและผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์
แก่งานวิชาการสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านในการอนุญาตให้นักศึกษาได้ทดลองเครื่องมือตามวัน เวลา
และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมา พร้อมนี้หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2505-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 080-527-4805

ที่ อว 0602.16 (น)/ 150

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

6 พฤษภาคม 2564

เรื่อง ขออนุญาตครูให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดพิศาลนฤมิต

ด้วยนางสาวกิ่งบุปผา จันทร์บุญแก้ว นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหาร
การศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย โดยเก็บข้อมูลจากครูในโรงเรียน
วัดพิศาลนฤมิต ทั้งนี้ จะมีให้เป็นการรบกวนเวลาเรียนตามปกติของนักเรียนและผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์
แก่งานวิชาการสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตจากท่านในการอนุญาตให้นักศึกษาได้ทดลองเครื่องมือตามวัน เวลา
และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมา พร้อมนี้หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นรินาถ แสนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2505-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 080-527-4805

ที่ อว 0602.16 (น)/ 150

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

6 พฤษภาคม 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดวัวหลุง

ด้วยนางสาวกัญญา จันทร์บุญแก้ว นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการบริหาร การศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย โดยเก็บข้อมูลจากครูในโรงเรียน วัดวัวหลุง ทั้งนี้ จะมีให้เป็นการรบกวนเวลาเรียนตามปกติของนักเรียนและผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่งาน วิชาการสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านในการอนุญาตให้นักศึกษาได้ทดลองเครื่องมือตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมา พร้อมนี้หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2505-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 080-527-4805

ที่ อว ๐๖๐๒.๑๖ (น)/ ๒๓๐

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๘ มิถุนายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน.....

ด้วยนางสาวกิ่งบุปผา จันทร์บุญแก้ว นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหาร การศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๑

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจากครูในโรงเรียน ทั้งนี้ จะมีให้ เป็นการรบกวนเวลาเรียนตามปกติของนักเรียน และผลการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่วงงานวิชาการ สืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูล เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณา จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๐-๕๒๗-๔๘๐๕

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวกิ่งบุปผา จันทร์บุญแก้ว
วัน เดือน ปีเกิด	11 ธันวาคม 2536
สถานที่เกิด	อำเภอรัตนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช
ประวัติการศึกษา	ค.บ. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี พ.ศ. 2560
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนวัดหัวอิฐ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
ตำแหน่ง	ครูโรงเรียนวัดหัวอิฐ

